Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Ariennir gan **Lywodraeth Cymru**
Funded by **Welsh Government**

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2023 – 2024

Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Gofal Cymdeithasol Cymru a baratowyd yn unol ag Atodlen 2, Rhan 6 Paragraff 16(1-3) o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016, ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024 ynghyd ag Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru arno ac a osodwyd gerbron y Senedd Cymru yn unol â Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) Atodlen 2, Rhan 6 Paragraff 16(4)

Manylion Cyswllt

Gofal Cymdeithasol Cymru
South Gate House
Wood Street
Caerdydd CF10 1EW

Ffôn: 0300 3033 444
Minicom: 029 2078 0680
E-bost:gwybodaeth@gofalcymdeithasol.cymru

gofalcymdeithasol.cymru

@GofCymdeithasol

© 2024 Gofal Cymdeithasol Cymru

Cedwir pob hawl. Ni chaniateir atgynhyrchu unrhyw ran o’r cyhoeddiad hwn, na’i storio mewn system adalw na’i drosglwyddo mewn unrhyw ffurf na thrwy unrhyw gyfrwng heb ganiatâd ysgrifenedig Gofal Cymdeithasol Cymru ymlaen llaw. Dylid anfon ymholiadau am atgynhyrchu y tu allan i’r cwmpas a ganiateir yn benodol gan y gyfraith at Brif Weithredwr Gofal Cymdeithasol Cymru yn y cyfeiriad a nodir uchod.

Cynnwys

Adroddiad Perfformiad 4
Trosolwg 4
Datganiad gan y Swyddog Cyfrifyddu 4
Rôl Gofal Cymdeithasol Cymru - Pwy ydym ni 6
Ein gweledigaeth a'n pwrpas 6
Y problemau a'r risgiau allweddol a wynebwn 7
Dadansoddiad o berfformia 8

Adroddiad Atebolrwydd 29
Adroddiad ar Lywodraethu Corfforaethol 29
Adroddiad y Cyfarwyddwyr 29
Datganiad o Gyfrifoldebau Gofal Cymdeithasol Cymru a'r Prif Weithredwr 31
Datganiad Llywodraethu 32
Adroddiad ar Gyflogau a Staff 50
Adroddiad ar Gyflogau 50
Adroddiad Staff 54

Atebolrwydd ac Archwilio 57

Tystysgrif ac adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r Senedd 58

Datganiadau Ariannol 62
Datganiad o wariant net cynhwysfawr 62
Datganiad ar y sefyllfa ariannol 63
Datganiad ar lifoedd arian parod 64
Datganiad ar newidiadau yn ecwiti trethdalwyr 65
Nodiadau ar y cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 66

Adroddiad Perfformiad

Trosolwg

Datganiad gan y Swyddog Cyfrifyddu

Mae popeth a wnawn yn canolbwyntio ar wneud gwahaniaeth cadarnhaol ar gyfer gofal a chymorth o safon uchel yng Nghymru. Ni yw'r sefydliad arweinyddiaeth cenedlaethol yng Nghymru ar gyfer rheoleiddio'r gweithlu gofal cymdeithasol, sy'n cefnogi gwella gwasanaethau drwy ymchwil a data, a chyflawni gwaith datblygu'r gweithlu ar gyfer y sectorau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar.

Dyma'r seithfed Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon a baratowyd gan Gofal Cymdeithasol Cymru ers ein sefydlu yn 2017. Eleni, fel pob blwyddyn flaenorol, gallwn fod yn falch o fod wedi cyflawni ein rhwymedigaethau statudol yn llawn a darparu cymorth ystyrlon i'r sectorau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a'r rhai sy'n defnyddio eu gwasanaethau.

Mae'n debyg mai'r tair blynedd diwethaf fu'r mwyaf anodd o fewn cof i'r sector gofal cymdeithasol yng Nghymru ac nid yw pethau'n haws nawr. Mae effaith niweidiol Covid a'r argyfwng costau byw wedi ei gwneud hi'n heriol iawn i barhau i ddarparu gofal a chymorth ar gyfer y bobl fwyaf agored i niwed mewn cymdeithas. Mae problemau recriwtio a staffio'n rhoi mwy o bwysau ar sectorau sydd eisoes yn ei chael hi'n anodd oherwydd y galw cynyddol am ofal a chymorth. Rydym wedi parhau i ddylanwadu a gweithio gyda sefydliadau cenedlaethol allweddol i fynd i'r afael â'r materion sy'n wynebu'r sectorau ar hyn o bryd.

Rhaid i ni hefyd barhau i gefnogi ac ariannu'r gweithlu er mwyn sicrhau ei fod yn cael ei ysgogi, ei gymell a'i werthfawrogi, a bod ganddo'r gallu, y cymhwysedd a'r hyder i ddiwallu anghenion pobl Cymru. Yn ogystal â chefnogi'r sectorau hyn yn ystod y cyfnod heriol hwn, rydym wedi parhau i ymwreiddio'r fframwaith i drawsnewid gofal a chymorth yng Nghymru, fel y nodir yn Neddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) a Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru). Rydym wedi gweithio'n galed gydag eraill i ddatblygu a chynllunio datblygiad gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar yn y dyfodol, drwy "Cymru Iachach" a "Cynllun 10 mlynedd y Gweithlu Gofal Plant, Chwarae a'r Blynyddoedd Cynnar" Llywodraeth Cymru, yn ogystal â'r partneriaethau sy'n esblygu o Fôn i Fynwy.

Rydym yn parhau i adeiladu ar ein rôl arwain genedlaethol a'n perthynas â'r gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar, cyflogwyr ac arweinwyr strategol ledled Cymru i wella ymarfer, cynyddu cadernid y gweithlu a mae gweithlu gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar yn cael ei gydnabod a'i werthfawrogi'n fawr. Rydym yn falch o bawb sy'n gweithio yn y sector sydd wedi cefnogi'r rhai y maent yn gofalu amdanynt i fyw'r bywydau sy'n bwysig iddynt. Rydym yn gwybod bod ein gweithwyr gofal a blynyddoedd cynnar yn parhau i fynd y tu hwnt i'r disgwyliadau er mwyn darparu gofal rhagorol i blant a phobl Cymru.

Mae gweithio gydag eraill yn ganolog i'n ffordd o weithio, ac mae partneriaeth wedi bod wrth wraidd y broses o gyflawni ein cynllun busnes yn 2023-24. Rydym wedi ymrwymo i weithio gyda phartneriaid i ddylanwadu'n gadarnhaol ar y gwasanaethau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar i wella canlyniadau i blant, oedolion, teuluoedd a gofalwyr di-dâl sy'n dibynnu ar ofal a chymorth. Cynhyrchir y rhan fwyaf o'n gwaith mewn partneriaeth ar draws sefydliadau'r sector cyhoeddus, y sector preifat a'r trydydd sector ledled Cymru.

Mae gweithwyr gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar yn helpu plant, pobl ifanc ac oedolion i fyw'r bywydau maen nhw ei eisiau eu byw, gan helpu pobl i ddatblygu, parhau'n egnïol ac annibynnol, cadw'n ddiogel, gyda chysylltiadau da â'u cymuned a rhwydweithiau ehangach. Maen nhw'n gwneud hyn law yn llaw â theulu, ffrindiau, gwirfoddolwyr a gwasanaethau cyhoeddus eraill. Mae gweithwyr blynyddoedd cynnar yn helpu i roi dechrau gwych mewn bywyd i'n plant ac yn rhoi cymorth gwerthfawr i rieni.

Yn Gofal Cymdeithasol Cymru byddwn yn parhau i wneud ein gorau glas dros y gweithlu, eu cyflogwyr, ac arweinwyr strategol yn ystod y cyfnod anodd hwn a'u helpu i ddal ati i ganolbwyntio ar ofalu am rai o'r bobl fwyaf agored i niwed yn ein cymunedau, a'u cefnogi.

Sue Evans oedd y Swyddog Cyfrifyddu yn ystod y cyfnod hwn, ac mae wedi ymddeol ar ôl wyth mlynedd gyda Gofal Cymdeithasol Cymru. 'Dwi wedi cael profiad gwerth chweil yn arwain y sefydliad ac yn gweithio gyda staff, partneriaid a'n Bwrdd i wella gofal a chymorth ar gyfer unigolion ledled Cymru'.

Fel y Prif Weithredwr rwy'n cymeradwyo'r cyfrifon hyn fel y Swyddog Cyfrifyddu o 29 Gorffennaf ymlaen.

Nawr, yn fwy nag erioed, mae'n hollbwysig fy mod yn cymryd yr amser hwn i ddathlu'r gwaith ardderchog rydym yn gwybod sy'n digwydd ar draws y sector gofal ac i ddweud diolch wrth ein gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar ymroddedig a diwyd.

Sarah McCarty
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu

Dyddiad: 25 Hydref 2024

Rôl Gofal Cymdeithasol Cymru - Pwy ydym ni

Datblygu'r gweithlu fel bod y wybodaeth a'r sgiliau ganddyn nhw i ddiogelu, grymuso a chefnogi'r rhai sydd angen cymorth

Gweithio gydag eraill i wella gwasanaethau

Darparu gwybodaeth i'r cyhoedd a sefydliadau eraill

Rhannu arferion da gyda'r gweithlu fel y gallant ddarparu'r ymateb gorau

Gosod blaenoriaethau ar gyfer ymchwil a data i gael tystiolaeth o beth sy'n llwyddo

Pennu safonau ar gyfer y gweithlu gofal a chymorth, gan eu gwneud yn atebol am eu gwaith

Ein gweledigaeth a'n pwrpas

Ein gweledigaeth
yw gwneud gwahaniaeth cadarnhaol i ofal a chymorth yng Nghymru ar gyfer plant, oedolion a'u teuluoedd a'u gofalwyr.

Ein pwrpas
Rydym yn darparu arweinyddiaeth ac arbenigedd cenedlaethol ym maes gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar. Rydym yn arwain ar reoleiddio a datblygu'r gweithlu gofal cymdeithasol, gwella gwasanaethau, data ac ymchwil i wella gofal.

Y problemau a'r risgiau allweddol a wynebwn

Mae gwybodaeth am sut rydym yn rheoli risg a'r prif risgiau a wynebwn i'w gweld yn y Datganiad Llywodraethu ar dudalen 32.

Ystyriwn mai'r ffactorau canlynol sy'n wynebu'r sector gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar yw'r rhai â'r dylanwad mwyaf dros y ffordd rydym yn gweithio a sut rydym yn cyflawni ein gweledigaeth dros y pum mlynedd nesaf:

- recriwtio a chadw staff yn y sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar
- y cynnydd mewn costau byw sy'n lleihau capasiti adnoddau mewn marchnad sy'n seiliedig ar gyllid cyhoeddus yn bennaf
- cyflog teg ar gyfer y sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar
- y newidiadau sylfaenol i'r farchnad gyflogaeth ar ôl y pandemig, Brexit, a digwyddiadau dirfodol eraill
- parhau i fod mewn cyfnod o gyfyngiadau ariannol ar wasanaethau cyhoeddus
- effaith barhaus Covid ar y sector gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar ochr yn ochr â'r twf parhaus yn y galw am ofal cymdeithasol
- yr amgylchedd polisi uchelgeisiol
- ymateb y sector gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar i'r argyfwng hinsawdd.

Dadansoddiad o berfformia

Mae ein Cynllun Busnes blynyddol ar gyfer 2023-24 yn nodi ein hamcanion strategol, ynghyd â'n gweithgareddau a mesurau cyflawni lefel uchel.

Gydol y flwyddyn, fe wnaethom ddarparu adroddiadau chwarterol i'n Tîm Rheoli Gweithredol ar gynnydd y gweithgareddau hyn yn erbyn ein canlyniadau strategol, a bydd ein Bwrdd a Llywodraeth Cymru'n craffu arnyn nhw.

Mae'r dadansoddiad o berfformiad hwn yn rhoi cipolwg bach ar y gwaith a wnaed y llynedd o dan wyth canlyniad strategol:

1. Gwella llesiant ar gyfer y gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar
2. Gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sy'n cael ei gydnabod a'i werthfawrogi'n fawr
3. Gwasanaethau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sy'n denu, recriwtio a chadw pobl sydd â'r gwerthoedd cywir i ddiwallu anghenion y rhai sydd angen gofal a chymorth
4. Gweithlu gofal cymdeithasol cofrestredig sy'n ennyn hyder y cyhoedd
5. Gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sydd â chymwysterau addas, sy'n wybodus a medrus, ac sydd â'r gwerthoedd, yr ymddygiad a'r ymarfer cywir
6. Gwasanaethau gofal cymdeithasol sy'n ymgorffori ac yn cyflwyno dulliau gofal a chymorth seiliedig ar gryfderau
7. Polisi ac ymarfer gofal cymdeithasol sy'n seiliedig ar arloesedd, ymchwil o ansawdd uchel, data a mathau eraill o dystiolaeth
8. Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn darparu gwasanaethau o'r radd flaenaf sy'n effeithiol a chynaliadwy.

Ni ellir diystyru'r heriau sy'n wynebu'r sector gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar ar hyn o bryd. Bydd darpariaeth gwasanaethau gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar yn parhau i newid, yn sgil effaith barhaus y pandemig, pwysau economaidd cynyddol ac anghenion cymunedau. Mae'r gweithlu'n dal i gael trafferth gyda'r newidiadau a ddaeth yn sgil y pandemig. Mae'r newidiadau hyn wedi gosod gofynion ychwanegol ar staff, gan arwain at fwy o straen a morâl is a llai o foddhad mewn swydd. Mae yna heriau mewn perthynas â recriwtio a chadw gweithwyr ar draws pob maes o'r sector hefyd.

Fel sefydliad arweinyddiaeth cenedlaethol rydym wedi parhau i weithio gyda sefydliadau cenedlaethol gydol y flwyddyn i ddylanwadu ar ddatblygiad polisi cenedlaethol ac wrth ymateb i'r heriau sy'n wynebu gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar yn ystod y flwyddyn. Mae gennym nifer o raglenni gwaith tymor hir (5-10 mlynedd) sy'n edrych ar wneud newid cadarnhaol i heriau hirdymor yn y sector. Mae'r adroddiad hwn yn canolbwyntio ar weithgareddau a gyflawnwyd yn ystod 2023-24 i gefnogi'r rhaglenni gwaith hirdymor hynny.

Cewch fwy o fanylion am ein gwaith ar ein gwefan https://gofalcymdeithasol.cymru/

Gwella llesiant ar gyfer y gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar

Datblygu mentrau llesiant

Rydym wedi ymrwymo i wella llesiant y gweithlu, sy'n un o nodau allweddol strategaeth y gweithlu iechyd a gofal cymdeithasol ar y cyd. Cynhaliwyd ein Cynhadledd Iechyd a Llesiant gyntaf ar gyfer gweithwyr gofal cymdeithasol ym mis Hydref 2023. Nod y gynhadledd oedd:

- cysylltu ag eraill ym meysydd gofal cymdeithasol, y blynyddoedd cynnar a gofal plant
- rhannu awgrymiadau a syniadau ymarfer
- dysgu am adnoddau a chymorth i helpu pobl, gan gynnwys ein fframwaith iechyd a llesiant.

Roedd pob un o'r mynychwyr (87) yn credu bod y gynhadledd wedi cyflawni'r amcanion hyn.

> "Roedd yr holl siaradwyr yn wych. Dwi'n gwerthfawrogi'r cyfle i fynychu'r gweithdai yn fawr a byddaf yn defnyddio'r cysylltiadau a wnes i fel rhan o'm gwaith."
>
> **Gweithiwr Gofal Cymdeithasol**

Cynhaliwyd sesiynau gwybodaeth a hyfforddiant ar gyfer y sector drwy gydol y flwyddyn, ac fe gafwyd ymateb cadarnhaol iddynt, gyda 94% o'r mynychwyr yn dweud bod y sesiynau wedi bodloni eu disgwyliadau.

> "Dwi mor falch fy mod wedi dod i'r sesiwn hon - roedd y tu hwnt i'm disgwyliadau. Fe gafodd ei chyflwyno yn glir ac roedd yn llawn gwybodaeth ac adnoddau."
>
> **Gweithiwr Gofal Cymdeithasol**

Ym mis Gorffennaf, fe wnaethom lansio ein tudalennau gwe newydd wedi'u diweddaru sy'n cynnwys mwy o adnoddau, canllawiau a gwybodaeth am Iechyd a Llesiant. Mae'r tudalennau gwe yn canolbwyntio ar y pethau bach mae pobl yn gallu eu gwneud i reoli eu llesiant eu hunain yn y gweithle. Hefyd, maen nhw'n cynnwys cyngor i helpu rheolwyr i ofalu am lesiant timau. Mae'r wybodaeth yn cynnwys awgrymiadau ymarferol ac yn cyfeirio pobl at sefydliadau sy'n gallu eu helpu gyda'r camau nesaf. Mae bron i 3,300 o bobl wedi gweld y wybodaeth drwy ein gwefan. Hefyd, mae 91 o bobl yn aelodau o'n rhwydwaith e-bost ac mae 56 o bobl yn aelodau gweithredol o'n cymuned llesiant ar-lein. Yn 2024-25 byddwn yn gwerthuso effeithiolrwydd ein cynnig llesiant, gan ddatblygu'r dull gwerthuso rydym eisoes wedi'i ddechrau.

Adnoddau cymorth llesiant addasrwydd i ymarfer

Rydym eisiau cefnogi a rhoi sicrwydd i'r rhai sy'n cymryd rhan yn ein hymchwiliadau a'n gwrandawiadau addasrwydd i ymarfer, a helpu i wneud y broses mor hawdd â phosibl i'r rhai sy'n cymryd rhan. Ym mis Awst, fe wnaethom lansio rhaglen newydd 'cymorth llesiant addasrwydd i ymarfer' er mwyn helpu i arwain, cefnogi a rhoi sicrwydd i'r rhai sy'n cymryd rhan yn y broses. Cyhoeddwyd tudalennau gwe newydd, sy'n cynnwys llawer o wybodaeth a fideos am yr hyn i'w ddisgwyl o'r broses addasrwydd i ymarfer ynghyd â darparu llinell gymorth llesiant annibynnol, gyfrinachol a di-dâl ar gyfer unrhyw un sy'n cymryd rhan mewn ymchwiliad addasrwydd i ymarfer.

Datblygu ein gwasanaeth i gefnogi cyflogwyr

Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi parhau i ddatblygu ein gwasanaeth i gefnogi cyflogwyr. Rydym wedi cynnal 3 sioe deithiol Cymorth i Gyflogwyr yng Nghaerdydd, Sir Gaerfyrddin a Sir Conwy gyda dros 100 o bobl yn mynychu. Roedd y sioeau teithiol hyn yn gyfle i glywed am ein 'cynnig i gyflogwyr' sy'n cynnwys amrywiaeth eang o wasanaethau, cymorth ac adnoddau rydym wedi'u creu a'u dwyn ynghyd er mwyn helpu cyflogwyr i wneud eu gwaith.

> "Roedd yn gyfle defnyddiol iawn i ddeall mwy am bwrpas a rôl Gofal Cymdeithasol Cymru, deall cyfeiriad y sefydliad yn y dyfodol. Fe glywais am lawer o fframweithiau ac adnoddau defnyddiol iawn gan Gofal Cymdeithasol Cymru a chyflwynwyr eraill nad oeddwn yn gwybod y gallen ni eu defnyddio."
>
> **Cyflogwr**

Hefyd, rydym wedi mynychu sesiynau cyflogwyr a chyfarfodydd rhwydwaith ledled Cymru gyda bron i 400 o fynychwyr er mwyn rhannu gwybodaeth am y cymorth a'r adnoddau sydd ar gael. Roedd y pynciau a drafodwyd yn cynnwys y ymgyrch Gofalwn Cymru, cofrestru, a'r iaith Cymraeg. Hefyd, fe wnaethom ddefnyddio'r sioeau teithiol a'r sesiynau gwybodaeth hyn fel cyfle i ddarganfod beth arall y gallem ei wneud i gynorthwyo cyflogwyr. Mae'r adborth hwn yn cael ei ddefnyddio i lywio ein gwaith cynllunio ar gyfer y gwasanaeth hwn yn 2024-25.

Gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sy'n cael ei gydnabod a'i werthfawrogi'n fawr

Darparu arweinyddiaeth a dylanwadu ar grwpiau rhanddeiliaid

Drwy gydol y flwyddyn fe wnaethom barhau i ddarparu arweinyddiaeth a dylanwad ar gyfer amrywiaeth eang o grwpiau rhanddeiliaid cenedlaethol (dros 170). Buom wrthi'n cefnogi gwaith Llywodraeth Cymru i ddatblygu Fframwaith Tâl a Dilyniant Fforwm Gwaith Teg (Cyflog Byw Gwirioneddol). Byddwn yn adolygu ein cyfrifoldebau rhanddeiliaid a rhwydwaith yn ystod 2024-25 i sicrhau ein bod yn parhau i hyrwyddo'r sector gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar mewn grwpiau cenedlaethol sy'n llunio polisïau ac yn gwneud penderfyniadau.

Gwobrau 2023

Roedd y Gwobrau ar 27 Ebrill yn gyfle i gydnabod, dathlu a rhannu ymarfer rhagorol ym maes gofal cymdeithasol a gofal plant, chwarae a'r blynyddoedd cynnar yng Nghymru. Mae'r Gwobrau'n agored i weithwyr gofal ar bob lefel, yn ogystal â thimau, prosiectau a sefydliadau o bob rhan o'r sectorau cyhoeddus, gwirfoddol ac annibynnol sydd wedi gwneud gwahaniaeth cadarnhaol i fywydau pobl. Roedd dros 40 o brosiectau a gweithwyr o bob rhan o Gymru wedi gwneud cais neu wedi cael eu henwebu ar gyfer gwobrau 2023. Dewiswyd y 15 a gyrhaeddodd y rownd derfynol gan banel o feirniaid a oedd yn cynnwys aelodau o'n Bwrdd, cynrychiolwyr o sefydliadau partner a phobl sydd â phrofiad o ddefnyddio gwasanaethau gofal a chymorth.

> "Mae mor bwysig ein bod yn cymryd yr amser hwn i ddiolch i'r gweithwyr gofal hynny a chydnabod a dathlu'r gofal a'r cymorth rhagorol sy'n cael eu darparu bob dydd ym mhob cymuned yng Nghymru."
>
> **Ein Prif Weithredwr**

Gwobr Gofalu trwy'r Gymraeg

Ym mis Awst 2023, yn yr Eisteddfod Genedlaethol ym Mhen Llŷn, fe aethom ati i gydnabod a dathlu gweithwyr sy'n gwneud gwahaniaeth cadarnhaol i fywydau pobl drwy ddarparu gofal a chymorth trwy gyfrwng y Gymraeg. Roedd y wobr, a noddwyd gan Gofalwn Cymru, yn agored i unrhyw weithwyr cyflogedig sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol neu'r blynyddoedd cynnar, gofal plant a chwarae yng Nghymru sy'n darparu gofal rhagorol trwy gyfrwng y Gymraeg. Eleni, dewiswyd pum unigolyn o bob rhan o Gymru ar gyfer rownd derfynol y wobr gan banel o feirniaid arbenigol, a dewiswyd yr enillydd drwy bleidlais gyhoeddus, gyda mwy na 2,250 o bobl yn pleidleisio.

> "Mae cael gweithio yn y sector gofal plant yn bwysig iawn imi, yn enwedig wrth ddefnyddio'r Gymraeg. Mae gallu helpu plant ddatblugu ar gyfer y dyfodol yn allweddol a gobeithio dw i'n cyfrannu tuag at y gol o gyrraedd miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050."
>
> **Ross Dingle, Rheolwr ac Areweinydd Chwarae Clwb Carco, Caerdydd**

Arolwg o'r gweithlu – peilot 2023

Fe wnaeth dros 3,100 aelod o'r gweithlu cofrestredig gwblhau ein harolwg peilot a oedd yn cynnwys cwestiynau am bynciau fel llesiant, sut brofiad yw gweithio ym maes gofal cymdeithasol, cyflog ac amodau, hyfforddiant a chymwysterau. Ym mis Hydref, cyhoeddwyd canlyniadau'r arolwg. Byddwn yn defnyddio'r canfyddiadau i lywio'r cymorth a'r gwasanaethau sy'n cael eu cynnig gennym, yn ogystal â gwaith sefydliadau partner. Ym mis Ionawr fe wnaethom gyhoeddi arolwg 2024 eto er mwyn i ni fonitro tueddiadau dros amser. Byddwn yn adrodd ar ganfyddiadau arolwg 2024 ym mis Medi 2024.

Dathlu cynadleddau Gweithwyr Cymdeithasol

Fe wnaethom ni a BASW Cymru gynnal dwy gynhadledd ddi-dâl yng Nghaerdydd a Llandudno yn yr hydref. Roedd ein cynadleddau Dathlu Gwaith Cymdeithasol yn gyfle i bobl sy'n gweithio ym maes gwaith cymdeithasol yng Nghymru, yn enwedig ymarferwyr a myfyrwyr, wrando ar siaradwyr ysbrydoledig a dod ynghyd i rannu dulliau gweithio. Nod y cynadleddau yw anfon neges glir at ein gweithwyr cymdeithasol bod eu proffesiwn yn cael ei werthfawrogi gennym ni, a chan Lywodraeth Cymru, cyrff cyhoeddus, cyflogwyr a'r cyhoedd.

> "Cyfarfod pawb, clywed straeon pawb a'r adnoddau sydd ar gael."
>
> **Mynychwr, Gweithiwr Cymdeithasol**

Cerdyn gweithiwr gofal

Mae'r cerdyn hwn yn cydnabod gweithwyr gofal fel gweithwyr allweddol ac yn caniatáu i weithwyr gofal fanteisio ar fuddion amrywiol.

> Ar ddiwedd mis Mawrth 2024 roedd
> **45,232 o weithwyr gofal yn meddu ar gerdyn, ac roedd 1,762 ohonynt yn gweithio ym maes blynyddoedd cynnar a gofal plant.**

Safon Cydraddoldeb Hil y Gweithlu (WRES)

Ym mis Chwefror fe wnaethom gynnal sesiwn banel yn ymwneud â Safon Cydraddoldeb Hil y Gweithlu (WRES) a'r hyn y mae'n ei golygu i ofal cymdeithasol yng Nghymru, gan drafod sut mae modd defnyddio'r safon i ysgogi newid diwylliannol ledled y sector gofal cymdeithasol yng Nghymru. Mae'r WRES yn adnodd a fydd yn helpu i fonitro profiad pobl o leiafrifoedd ethnig sy'n gweithio ym maes iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru. Bydd yr adnodd yn nodi gwahaniaethau rhwng profiad staff iechyd a gofal cymdeithasol gwyn, du, Asiaidd a lleiafrifoedd ethnig. Yn 2024-25 byddwn yn parhau i fwrw ymlaen â'n camau gweithredu sydd wedi'u nodi yng Nghynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol Llywodraeth Cymru.

Gwasanaethau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sy'n denu, recriwtio a chadw pobl â'r gwerthoedd cywir i ddiwallu anghenion y rhai sydd angen gofal a chymorth

Gofalwn Cymru

Prif rôl a phwyslais Gofalwn Cymru yw codi proffil ac ymwybyddiaeth gadarnhaol o ofal cymdeithasol, gofal plant, chwarae a'r blynyddoedd cynnar. Mae'r gwaith hwn wedi cael ei wneud trwy amrywiaeth eang o ddulliau gan ddechrau gyda phartneriaeth allweddol ar draws y sector a datblygu hunaniaeth brand ar gyfer y rhaglen. Yn ystod 2023-24, bu pum ymgyrch a 38 carfan o raglenni hyfforddi (gyda 580 o bobl yn cwblhau'r hyfforddiant). Ochr yn ochr â hyn, mae digwyddiadau niferus fel Sgiliau Cymru a'r Eisteddfod yn cynorthwyo prosesau ymgysylltu Gofalwn Cymru. Hefyd, rydym wedi diweddaru ein gwefan Gofalwn Cymru er mwyn gwella profiad defnyddwyr.

Gofalwn Cymru	Total
Rhwng Ebrill 2023 a Mawrth 2024	
Ymwelwyr â gwefan Gofalwn Cymru	219,286
Ymweliadau â'r porth swyddi	57,675
Porth Swyddi – swyddi wedi'u cyhoeddi	3,551

Rhaglen Cyflwyniad i Hyfforddiant Gofal Cymdeithasol

Yn ystod 2023

- cofrestrodd cyfanswm o **1,079** o gyfranogwyr ar gyfer y rhaglen Cyflwyniad i Ofal Cymdeithasol
- cyfanswm y cyfranogwyr oedolion a phobl ifanc a gwblhaodd y rhaglen rhwng Ionawr a Rhagfyr 2023 (46 wythnos) = **580**
- mynychodd **127** o bobl ifanc y rhaglen goleg a oedd yn para deuddydd
- nifer y bobl a gwblhaodd y rhaglen yn rhannol = **125**
- Cwblhaodd **53%** o'r rhai a gofrestrodd y rhaglen

Cyflwyniad i'r blynyddoedd cynnar a gofal plant

Nod y rhaglen hyfforddi Cyflwyniad i Ofal Plant yw cefnogi gwaith i godi ymwybyddiaeth o'r sector gofal plant a helpu i gynghori pobl ar ddechrau eu gyrfa ym maes gofal plant.

- roedd **205** o bobl wedi cwblhau'r rhaglen
- cafodd **13** o bobl swyddi/cyfleoedd
- cafodd **6** o bobl leoliadau gwaith
- cafodd **4** o bobl brentisiaeth

Darparu cymorth ariannol i fyfyrwyr Gwaith Cymdeithasol

- derbyniodd **172** o fyfyrwyr newydd fwrsariaeth yn 2023-24
- roedd **100** o'r rhain yn fyfyrwyr israddedig
- roedd **72** ohonynt yn fyfyrwyr Gradd Meistr
- mynychodd **224** o fyfyrwyr a oedd yn adnewyddu gyrsiau yn 2023-24

Cymru Iachach: Ein Strategaeth Gweithlu ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Fe wnaethom ymgynghori â'r gweithlu gofal cymdeithasol ar gam nesaf y broses o gyflwyno strategaeth y gweithlu. Nododd y sector yn glir fod angen cefnogi llesiant y gweithlu trwy gyflwyno trefniadau gweithio hyblyg, gwella telerau ac amodau, a sicrhau cydraddoldeb â'r GIG o safbwynt cyflogau, cyfleoedd dysgu a datblygiad gyrfa. Mae'r holl dystiolaeth yn cadarnhau y bydd gweithlu sy'n cael ei werthfawrogi a'i gefnogi yn gallu darparu gofal a chymorth o ansawdd da yn well. Roedd barn y sector wedi ein helpu i flaenoriaethu'r hyn sydd angen ei wneud.

Yn 2024-25 byddwn yn cyhoeddi ein cynllun cyflawni sy'n seiliedig ar farn ac ymatebion y sector i'r ymgynghoriad hwn. Byddwn yn parhau i weithio gydag eraill i roi'r camau gweithredu ar waith a byddwn yn sefydlu grŵp gweithredu strategol cenedlaethol i helpu i wireddu'r dyheadau hyn a sicrhau bod y cynllun yn parhau i ymateb i anghenion y sector wrth symud ymlaen. Hefyd, byddwn yn cyhoeddi adroddiad blynyddol manylach ar ein cynnydd wrth gyflawni yn erbyn Strategaeth y Gweithlu yn 2023-24, sy'n cynnwys cynnydd a wnaed yn erbyn:

- Cynllun y gweithlu gofal uniongyrchol
- Cynllun y gweithlu gwaith cymdeithasol
- Cynllun iechyd meddwl strategol

Gweithlu gofal cymdeithasol cofrestredig sy'n ennyn hyder y cyhoedd

Cadw cofrestr gywir o weithwyr gofal cymdeithasol

Mae cofrestru yn rhan o'n hymrwymiad parhaus i amddiffyn y cyhoedd yn barhaus a datblygu'r gweithlu gofal cymdeithasol a chodi statws gweithwyr. Rydym yn cydnabod yr angen i sicrhau bod gennym weithlu digonol sy'n barod i ymateb i heriau newydd, gyda'r sgiliau a'r hyder priodol i ymarfer.

Mae ein Cofrestr yn parhau i dyfu ac ar ddiwedd mis Mawrth 2024 roedd yn cynnwys dros 61,000 o unigolion. Bydd hyn yn golygu y bydd y rhan fwyaf o'r gweithlu gofal cymdeithasol yng Nghymru yn cael ei reoleiddio.

Penawdau'r gweithlu

Cyfanswm y gweithwyr cofrestredig

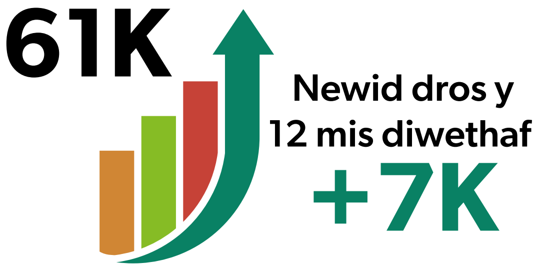

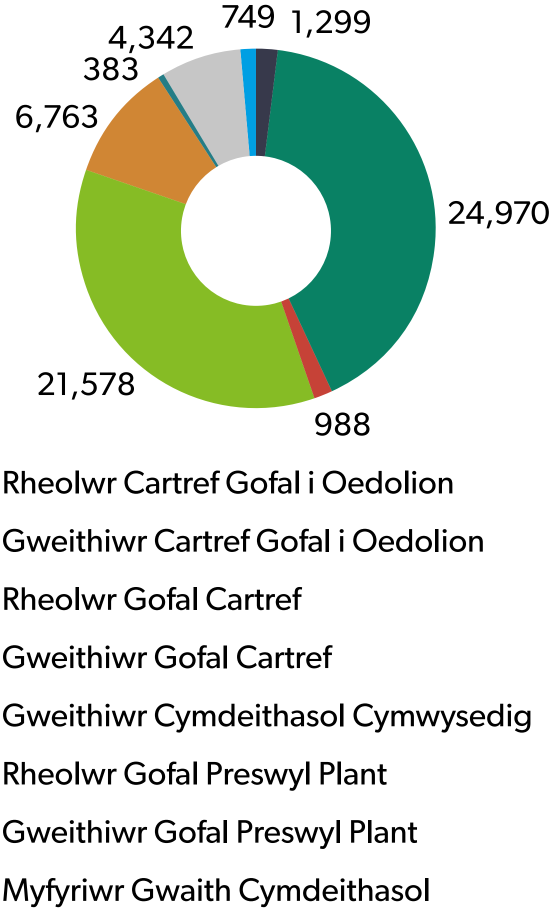

Addasrwydd i Ymarfer

Rhan ganolog o'n swyddogaeth reoleiddio yw sicrhau bod y rhai sy'n darparu gofal cymdeithasol yn gymwys ac yn ddiogel i ymarfer. Mae hyn yn gofyn am broses Addasrwydd i Ymarfer effeithiol ac effeithlon. Gydol y flwyddyn fe wnaethom barhau i weithredu argymhellion yn dilyn ein hadolygiad i sicrhau bod ein prosesau addasrwydd i ymarfer presennol yn effeithlon ac yn amserol.

Yn ystod 2023-24 fe wnaethom dderbyn 465 o atgyfeiriadau a agorwyd gennym fel achosion, ac fe wnaethom dynnu 46 o bobl oddi ar y Gofrestr, gan sicrhau na allent weithio yn ein sector mwyach.

O'r rhai a gafodd eu tynnu (46), eu rolau cofrestredig oedd:

- **4** o weithwyr gofal preswyl plant
- **2** o reolwyr cartrefi gofal i oedolion
- **8** o weithwyr cartrefi gofal i oedolion
- **1** gweithiwr cymdeithasol
- **31** o weithwyr gofal cartref

Gwrandawiadau

Nifer y gwrandawiadau a gynhaliwyd yn 2023-24 oedd 256 ac mae nifer y gwrandawiadau fesul math o gyfarfod wedi'i nodi isod.

Nifer y gwrandawiadau a gynhaliwyd yn ôl math o gyfarfod

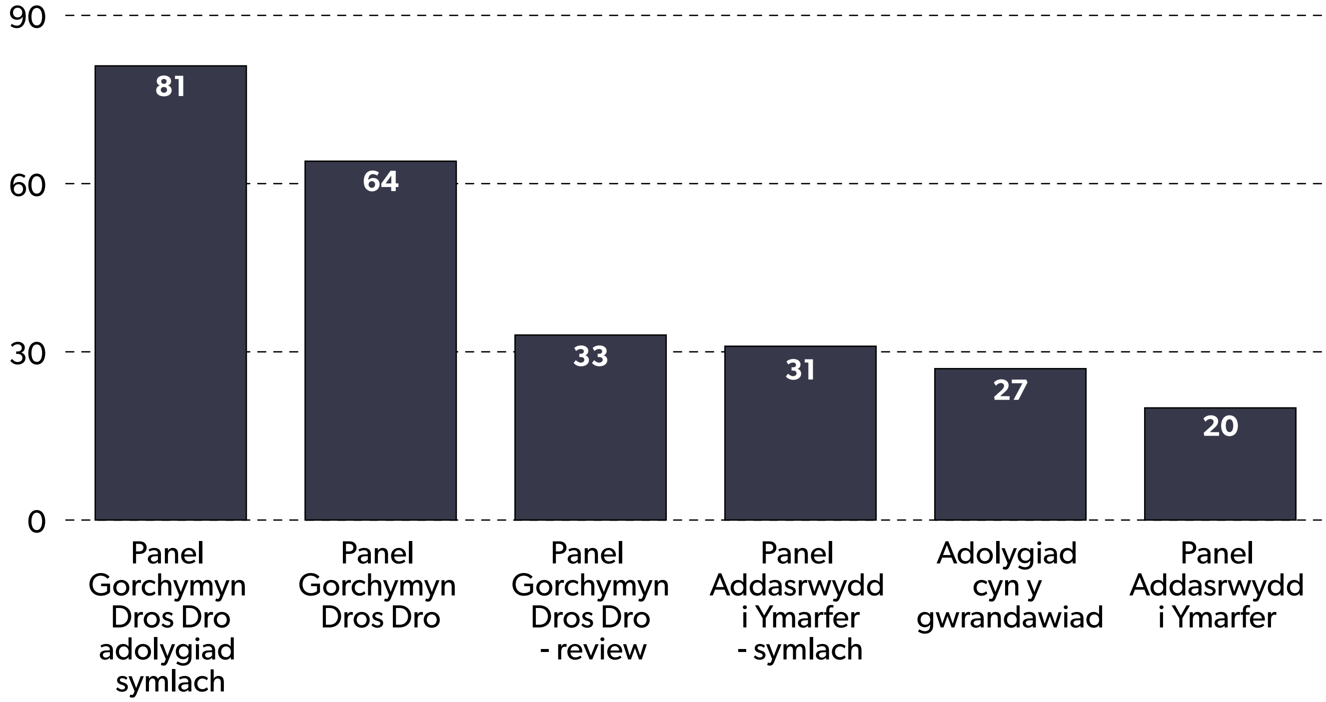

Newidiadau arfaethedig i gofrestru

Wrth i'r gweithlu gofal cymdeithasol barhau i dyfu, gwyddom pa mor bwysig yw gwneud ein proses gofrestru'n symlach, i'w gwneud mor hawdd â phosibl i bobl weithio yn y sector gofal cymdeithasol. Rhwng mis Mehefin a mis Gorffennaf, fe wnaethom ymgynghori â'r gweithlu gofal cymdeithasol ar newidiadau arfaethedig i gofrestru. Roedd yr ymgynghoriad yn cynnig ffordd newydd o gofrestru, ynghyd â rhoi mwy o amser i weithwyr gwblhau cymwysterau cyn bod angen iddynt adnewyddu eu cofrestriad. Hefyd, roedd yn cynnwys y cyfle i'r gweithlu roi adborth ar ofynion cofrestru a chanllawiau ymarfer ar gyfer gweithwyr a rheolwyr preswyl ysgolion arbennig. Ym mis Medi fe wnaethom nodi sut roedd yr ymgynghoriad wedi llywio'r newidiadau cofrestru ar gyfer gweithwyr a rheolwyr gofal cymdeithasol.

Adolygiad o Godau Ymarfer, canllawiau ymarfer ac egwyddorion addasrwydd i ymarfer

Fe wnaethom ymgynghori â'r sector gofal cymdeithasol ar newidiadau i'n codau ymarfer proffesiynol, canllawiau ymarfer ac egwyddorion addasrwydd i ymarfer er mwyn sicrhau eu bod yn briodol i'r rhai sy'n gweithio yn y sector gofal cymdeithasol yng Nghymru. Byddwn yn defnyddio'r adborth er mwyn llunio ymgynghoriad ar ein newidiadau arfaethedig, cyn ei rannu yn 2024 gyda'r bwriad o wneud unrhyw newidiadau yn 2025.

Gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sydd â chymwysterau addas, sy'n wybodus a medrus, ac sydd â'r gwerthoedd, yr ymddygiad a'r ymarfer cywir

Rheoli'r broses ar gyfer cyhoeddi Tystysgrifau Prentisiaeth drwy Ardystio Prentisiaethau Cymru (ACW)

Nifer y fframweithiau prentisiaeth wedi'u cwblhau a awdurdodwyd yn 2023-24

Cymwysterau etifeddol Gofal, Dysgu a Datblygiad Plant	58
Cymwysterau cyfredol Gofal, Chwarae, Dysgu a Datbygiad Plant	822
Cymwysterau etifeddol Iechyd a Gofal Cymdeithasol	75
Cymwysterau cyfredol Iechyd a Gofal Cymdeithasol	2,315
Cyfanswm	**3270**

Cynnal fframweithiau sefydlu, cymwysterau a phrentisiaethau ar gyfer y sector gofal cymdeithasol a sector y blynyddoedd cynnar

Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi parhau i ddarparu cymorth i gyflogwyr a darparwyr dysgu ar gyfer y gwaith parhaus o gyflwyno'r cymwysterau iechyd a gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar. Roedd hyn yn cynnwys cynnal deg sesiwn ymgysylltu â chyflogwyr i gynorthwyo rheolwyr a chyflogwyr gofal cymdeithasol er mwyn helpu i gefnogi gweithwyr i gwblhau'r llwybr asesu cyflogwyr i gofrestru, fframwaith sefydlu Cymru gyfan ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol (AWIF) a chymwysterau perthnasol. Mae cyfanswm o 372 o bobl wedi mynychu'r sesiynau hyn. Cynhaliwyd sesiynau tebyg ar gyfer Gofal Plant, Chwarae, Dysgu a Datblygu gan gynnwys 19 sesiwn i reolwyr (597 o bobl) a 10 sesiwn i ymarferwyr (250 o bobl).

Cefnogi darparwyr dysgu

Rydym wedi gweithio gyda'r sector er mwyn helpu i ddatblygu rhwydwaith ymarfer gorau ar gyfer darparwyr dysgu. Mae'r Rhwydwaith yn cael ei gefnogi ar y cyd gan y Consortiwm(WJEC a City and Guilds), Addysg a Gwella Iechyd Cymru a Gofal Cymdeithasol Cymru. Mae hyn wedi cynnwys sesiwn wyneb yn wyneb ar gyfer darparwyr dysgu sy'n cyflwyno cymwysterau Gofal, Chwarae, Dysgu a Datblygiad Plant lefel 4 a 5, a chymwysterau Iechyd a Gofal Cymdeithasol ym mis Tachwedd 2023 er mwyn trafod heriau, rhannu ymarfer da ac atebion, a rhwydweithio ag eraill.

Cymwysterau'r blynyddoedd cynnar a gofal plant - mapio

Rydym wedi gweithio gydag arbenigwyr o'r sector i fapio mwy na 400 o gymwysterau yn erbyn yr egwyddorion dylunio sy'n sylfaen i'r cymwysterau sy'n cael eu derbyn yn y fframwaith cymwysterau. Fe wnaethom gwblhau dadansoddiad o'r bylchau gan nodi canlyniadau o waith ymchwil a mapio ac amlygu atebion posibl.

Cymwysterau Sgiliau Hanfodol Cymru

Rydym wedi bod yn siarad â phobl yn y sector gofal cymdeithasol am gymwysterau Sgiliau Hanfodol Cymru, ac mae'r adborth a gawsom yn awgrymu nad yw'r adnoddau dysgu yn cynnwys digon o gyd-destun gofal cymdeithasol. Ym mis Ionawr fe wnaethom ymgynghori â'r gweithlu ar sut y gallem wella hyn, drwy nodi enghreifftiau o adnoddau presennol a datblygu adnoddau dwyieithog newydd. Byddwn yn defnyddio canfyddiadau'r ymgynghoriad i lywio ein gwaith yn y maes hwn yn 2024-25.

Buddsoddi yn y gweithlu

Fe wnaethom fuddsoddi mewn cefnogi'r gweithlu gofal cymdeithasol er mwyn sicrhau bod gan weithwyr y wybodaeth, y sgiliau, y ddealltwriaeth a'r dull cywir o ddarparu gofal a chymorth da. Roedd hyn yn cynnwys £7,640,051 a dalwyd i awdurdodau lleol drwy Grant Datblygu'r Gweithlu Gofal Cymdeithasol Cymru (SCWWDP) ac a gafodd arian cyfatebol gwerth £3,274,308 gan awdurdodau lleol.

Cefnogi gwasanaethau Cymraeg

Ym mis Mai 2023 fe wnaethom gyhoeddi cyrsiau Camau mewn partneriaeth â'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, ar gyfer pobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol. Mae'n cyrsiau yn cynnig cyfnodau dysgu byr a hyblyg sy'n canolbwyntio ar y geiriau a'r ymadroddion Cymraeg y mae gweithwyr yn fwyaf tebygol o'u hangen wrth gyfathrebu â'r bobl y maent yn eu cefnogi. Mae'n cyfrif tuag at ddatblygiad proffesiynol parhaus gweithwyr gofal cymdeithasol cofrestredig, ac mae pawb sy'n cwblhau'r cwrs yn derbyn tystysgrif.

Ym mis Awst, fe wnaethom gydweithio â'r Ganolfan Genedlaethol i ddarparu adnodd ar-lein di-dâl i asesu sgiliau iaith Gymraeg y gweithlu. Gall unrhyw un sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol ddefnyddio'r Gwiriwr Lefel i asesu eu gallu yn y Gymraeg. Nid oes angen talu am yr adnodd ac mae ar gael ar ffonau symudol, llechi a chyfrifiaduron.

Ym mis Ionawr 2024 lansiwyd rhaglen beilot gyda 18 o gyflogwyr er mwyn asesu'r sefyllfa bresennol yn eu sefydliad a'u defnydd o'n pecyn cymorth Cymraeg i gynnig cymorth a chreu cynllun gweithredu i gyflawni eu nodau. Gall y cynllun ganolbwyntio ar feysydd fel sut i recriwtio mwy o staff sy'n siarad Cymraeg neu sut i helpu staff presennol i gynyddu eu hyder i ddefnyddio'r Gymraeg. Yn 2024-25 byddwn yn gwerthuso'r rhaglen beilot cyn nodi'r camau nesaf.

Ym mis Chwefror fe wnaethom gyhoeddi modiwl e-ddysgu newydd yn ymwneud ag ymwybyddiaeth o'r Gymraeg er mwyn helpu pobl sy'n gweithio ym maes gofal cymdeithasol a'r blynyddoedd cynnar a gofal plant i ddysgu mwy am y Gymraeg a gweithio'n ddwyieithog.

Hyfforddiant ac addysg diogelu

Ym mis Tachwedd, fe aethom ati i lansio'r 'Fframwaith dysgu, datblygu a hyfforddi diogelu cenedlaethol' ar gyfer gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio gyda phlant ac oedolion agored i niwed. Cafodd y fframwaith ei greu mewn partneriaeth â chydweithwyr ym meysydd gwasanaethau cymdeithasol, gofal cymdeithasol, addysg, iechyd a'r gwasanaethau brys yng Nghymru, ac mae'n nodi safonau ar gyfer y lefelau a'r mathau o hyfforddiant diogelu sydd eu hangen ar weithwyr proffesiynol. Y safonau oedd y cyntaf o'u math yng Nghymru a'u nod yw sicrhau bod gan weithwyr proffesiynol ledled Cymru lefelau a mathau cyson o hyfforddiant diogelu.

Rhaglenni arweinyddiaeth

Rydym wedi goruchwylio nifer o raglenni rheoli ac arwain. Rydym wedi datblygu a chefnogi'r rhaglenni hyn ac yn parhau i fonitro eu heffaith drwy ein Pwyllgor Rhaglenni Rheoli Cenedlaethol. Mae rhaglenni mwy newydd yn canolbwyntio ar arweinyddiaeth dosturiol a chyfunol gyda 87% o bobl ar y garfan yn fodlon bod y rhaglen yn diwallu eu hanghenion. Mae'r ail raglen newydd yn gweld cyfleoedd i ddarpar Reolwyr Canol ddeall a pharatoi'n well ar gyfer symund i'r rolau hyn. Mae'r rhaglen olaf hon yn cefnogih'r busnes hanfodol o gynllunio olyniaeth yn arbennig ar gyfer awdurdodau lleol. Yn ystod y flwyddyn rydym hefyd wedi dechrau carfan Cyfarwyddwyr Statudol newydd gyda 8 dechreuwr newydd. Byddwn yn parhau i werthuso'r holl raglenni hyn, gan ein helpu i wella, datblygu ac adeiladu'n barhaus ar yr hyfforddiant a ddarparwyd.

Cyfleoedd datblygu ar gyfer pobl o gefndiroedd ethnig lleiafrifol

Roeddem eisiau deall pa fath o gyfleoedd a rhaglenni a fyddai'n cefnogi mwy o bobl o gefndiroedd ethnig lleiafrifol i ymgymryd â rolau arweinyddiaeth ym maes gofal cymdeithasol. Ym mis Chwefror a mis Mawrth cynhaliwyd grwpiau ffocws ar-lein gyda'r Sefydliad Gofal Cyhoeddus a'r Coleg Staff. Roedd y grwpiau ffocws yn gyfle i bobl rannu eu profiadau gyda ni, er mwyn i ni ddatblygu dulliau gwell o gefnogi pobl yn eu gyrfa ym maes gofal cymdeithasol. Byddwn yn defnyddio'r adborth i'n helpu i sicrhau bod datblygiad proffesiynol a rhaglenni cysylltiedig yn gynaliadwy, yn deg o safbwynt hil, ac yn deg i'r rhai sy'n dymuno gwneud cynnydd dan drefn gyfartal yng Nghymru. Mae hyn yn rhan o'n gwaith i gefnogi Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol Llywodraeth Cymru.

Gwasanaethau gofal cymdeithasol sy'n ymgorffori ac yn cyflwyno dulliau gofal a chymorth seiliedig ar gryfderau

Cefnogi dull canlyniadau sy'n seiliedig ar gryfderau

Mae dull canlyniadau yn cefnogi pobl sy'n defnyddio gwasanaethau gofal a chymorth a'u teuluoedd i fyw'r bywydau gorau posibl trwy ddatblygu eu cryfderau a'u galluoedd eu hunain. Mae'n ymwneud â chydnabod bod pawb yn gallu gwneud cyfraniad a derbyn cyfrifoldeb: yr unigolyn, ei rwydwaith o ffrindiau a theulu, a'i gymuned. Rydym wedi parhau i gefnogi pum awdurdod lleol i ddatblygu a darparu hyfforddiant er mwyn magu hyder a sgiliau'r gweithlu mewn timau gwaith cymdeithasol ac oedolion wrth gymhwyso'r dull hwn. Hefyd, rydym wedi cefnogi eu timau rheoli i baratoi ar gyfer y newid systemig sydd ei angen i gefnogi'r dull gweithredu/model hwn. Rydym yn cwblhau adnoddau hyfforddi ar-lein ar gyfer rheolwyr yn y sector gofal cymdeithasol ehangach, a bydd cynnig i gefnogi rheolwyr ar gael yn ystod 2024-25.

Cefnogi'r Agenda Drawsnewid ym maes Gwasanaethau Plant

Trwy gydol y flwyddyn, rydym wedi canolbwyntio ein cefnogaeth ar elfen o'r rhaglen drawsnewid sydd â'r lefel uchaf o gymhlethdod a goblygiadau ar gyfer y gweithlu gofal cymdeithasol a lle gallwn ychwanegu'r gwerth mwyaf, sef dileu elw ym maes gwasanaethau plant. Yn benodol, rydym wedi canolbwyntio ar helpu i ddileu elw ym maes gofal preswyl plant. Er mwyn deall anghenion a gallu targedu ymatebion i gefnogi'r broses o ddatblygu capasiti awdurdodau lleol, fe wnaethom gyhoeddi holiadur i Awdurdodau Lleol ym mis Rhagfyr. Mae'r data a gasglwyd yn ymwneud ag anghenion recriwtio, cadw a hyfforddi staff ym maes dulliau therapiwtig. Bydd y data'n cael ei ddadansoddi ar sail thematig, a bydd canfyddiadau allweddol yn cael eu rhannu â Llywodraeth Cymru.

Rydym wedi bod yn aelod gweithgar o grwpiau ffrydiau gwaith dileu elw Llywodraeth Cymru, a gofynnwyd i ni gefnogi gwaith y grŵp cyflawni trawsffurfio yn ymwneud ag ymyrraeth gynnar. Rydym wedi gweithredu fel sianel rhwng Llywodraeth Cymru ac Unigolion Cyfrifol Awdurdodau Lleol i hyrwyddo presenoldeb yn y grŵp gorchwyl a gorffen Dileu Elw. Mae Unigolion Cyfrifol Awdurdodau Lleol yn parhau i gymryd rhan mewn gwaith prosiect a'r gymuned weithredu.

Sicrhau cydbwysedd rhwng hawliau a chyfrifoldebau: cefnogi rhaglen iechyd a gofal cymdeithasol integredig newid diwylliannol: gwerthusiad

Ym mis Mehefin, fe wnaethom gyhoeddi gwerthusiad o raglen newydd sy'n canolbwyntio ar ryddhau cleifion o ysbytai. Canfu'r Sefydliad Gofal Cymdeithasol er Rhagoriaeth fod y rhan fwyaf o bobl a gymerodd ran yn y rhaglen yn teimlo'n fwy hyderus yn siarad â chleifion am yr hyn sy'n bwysig iddyn nhw. Dywedodd bron pawb eu bod yn deall y ddyletswydd gofal yn well erbyn hyn. O'r 68 o bobl a gymerodd ran, fe ddaeth 12 yn 'fentoriaid' neu'n 'eiriolwyr' gan fynychu rhagor o hyfforddiant i'w helpu i ymgorffori'r dull gweithredu. Yn 2024-25 rydym yn gobeithio datblygu'r hyn rydym wedi'i ddysgu gyda chydweithwyr iechyd yn benodol, er mwyn parhau i ddarparu dulliau gweithredu seiliedig ar ganlyniadau ar y cyd mewn lleoliadau integredig.

Polisi ac ymarfer gofal cymdeithasol sy'n seiliedig ar arloesedd, ymchwil o ansawdd uchel, data a mathau eraill o dystiolaeth

Cynnal a datblygu Porth Data Gofal Cymdeithasol Cenedlaethol Cymru

Mae'r porth data yn cynrychioli ein dyhead i greu lle sy'n dwyn ynghyd data, gwybodaeth a deallusrwydd yn ymwneud â gofal cymdeithasol yng Nghymru mewn un lle. Yn ystod y flwyddyn rydym wedi bod yn gweithio ar gynyddu ein gallu a'n galluogrwydd mewnol i gefnogi datblygiadau yn y dyfodol. Byddwn yn lansio porth data sy'n cynnwys mwy o ddata a swyddogaeth i gefnogi defnyddwyr yn 2024-25.

Adroddiadau ar ddata'r gweithlu

Ym mis Mehefin, fe wnaethom gyhoeddi adroddiad ar y gweithlu gofal cymdeithasol a oedd yn amcangyfrif bod 84,134 o bobl yn gweithio yn y sector gofal cymdeithasol yng Nghymru. Fe wnaethom gasglu data ar gyfer adroddiad y gweithlu gofal cymdeithasol gyda chymorth awdurdodau lleol, gan gomisiynu darparwyr yn haf 2022. Dyma'r ail dro i ni gasglu data am y gweithlu gofal cymdeithasol cyfan yng Nghymru fel un ymarferiad. Fe wnaethom newid y broses gasglu ar gyfer 2022 ar sail yr hyn roeddem wedi'i ddysgu o'r flwyddyn flaenorol. O ganlyniad, cawsom ddata o ansawdd uwch. Dychwelodd pob un o'r 22 awdurdod lleol yng Nghymru ddata atom, ynghyd â 68 y cant o ddarparwyr a gomisiynwyd - sy'n cynnwys busnesau masnachol, sefydliadau dielw a sefydliadau'r trydydd sector.

Adroddiad ar gynllunio'r gweithlu

Ym mis Awst fe wnaethom gyhoeddi adroddiad ar gynllunio'r gweithlu sy'n dangos dulliau gwahanol awdurdodau lleol Cymru o gynllunio'r gweithlu gofal cymdeithasol, a'r angen am fwy o fuddsoddiad i helpu rhai ohonynt i ddatblygu eu dull gweithredu. Hefyd, mae'r adroddiad yn dangos bod pandemig Covid-19 wedi cael effaith sylweddol ar amcanion cynllunio'r gweithlu. Byddwn yn defnyddio argymhellion yr adroddiad hwn i ystyried gwelliannau posibl i'r sector ar lefel leol, ranbarthol a chenedlaethol, a'u cynllunio gyda'n gilydd.

Sioeau teithiol data gofal cymdeithasol

Fe wnaethom gynnal dau ddigwyddiad ym mis Ionawr a mis Chwefror a ddangosodd bwysigrwydd ymchwil data gysylltiedig ym maes gofal cymdeithasol i oedolion yng Nghymru. Llwyddodd y digwyddiadau i ddwyn ynghyd rhanddeiliaid sydd â diddordeb mewn casglu, rhannu neu ddefnyddio data gofal cymdeithasol i oedolion er budd y cyhoedd ac er mwyn gwella polisïau ac ymarfer gofal cymdeithasol. Buom yn cydweithio ag Ymchwil Data Gweinyddol Cymru i drefnu'r digwyddiadau hyn, gan edrych ar gyfleoedd i fanteisio'n llawn ar ymchwil data gofal cymdeithasol i oedolion. Yn ystod y digwyddiadau, lansiwyd y grŵp ymchwil data gofal cymdeithasol i oedolion ar gyfer ymchwilwyr sydd â diddordeb mewn prosiectau ymchwil data-ddwys ym maes gofal cymdeithasol i oedolion. Ym mis Ionawr 2024 fe wnaethom weithio mewn partneriaeth ag Ymchwil Data Gweinyddol Cymru i arwain ar y thema gofal cymdeithasol yn rhaglen waith Ymchwil Data Gweinyddol Cymru.

Aeddfedrwydd data gofal cymdeithasol

Rydym wedi gwneud gwaith ymchwil yn ymwneud ag aeddfedrwydd data gofal cymdeithasol yng Nghymru. Ein nod gyda'r prosiect hwn oedd cefnogi pob awdurdod lleol yng Nghymru i ddeall sut maen nhw'n gallu gwneud y defnydd gorau o'r data sy'n cael ei gasglu, ei brosesu a'i rannu fel rhan o'u darpariaeth gofal cymdeithasol. Unwaith y bydd pob un o'r 22 awdurdod lleol wedi'u hasesu, bydd adroddiad cyffredinol yn cael ei gyhoeddi ar ein gwefan yn 2024-25. Bydd yr adroddiad hwn yn rhoi trosolwg i ni o'r data gofal cymdeithasol sydd ar gael yng Nghymru. Bydd awdurdodau lleol yn aros yn ddienw yn yr adroddiad hwn.

Ymlaen: Y strategaeth ymchwil, arloesi a gwella ar gyfer gofal cymdeithasol 2024 i 2029

Daethom â phartneriaid a rhanddeiliaid at ei gilydd i ddatblygu strategaeth ymchwil, arloesi a gwella newydd ar gyfer gofal cymdeithasol. Gyda'n gilydd, rydym eisiau creu diwylliant lle mae tystiolaeth yn ganolog i ddarpariaeth ac yn cael ei defnyddio i lywio penderfyniadau ar bob lefel o ofal cymdeithasol. Rhwng mis Hydref a mis Rhagfyr, buom yn ymgynghori ar y strategaeth ac yn cynnal pedwar gweithdy penodol (40 o bobl) i gefnogi'r ymgynghoriad er mwyn sicrhau bod pobl sy'n arwain, datblygu adarparu gofal cymdeithasol yn teimlo'n hyderus ac yn awyddus i ddefnyddio tystiolaeth ac arloesedd, ac yn derbyn cymorth i wneud hynny. Byddwn yn cyhoeddi'r strategaeth yn 2024-25 a fydd yn cael ei lywio gan ganlyniadau'r ymgynghoriad â rhanddeiliaid.

Datblygu cymunedau ymarfer ar-lein

Trwy gydol y flwyddyn rydym wedi bod yn datblygu, yn cynnal ac yn cefnogi cymunedau ymarfer ar gyfer:

- addysgwyr ymarfer
- gweithwyr cymdeithasol sydd newydd gymhwyso
- gofal preswyl plant
- gofal a chymorth seiliedig ar le
- unigolion cyfrifol
- tystiolaeth
- gweithwyr iechyd meddwl cymeradwy
- aseswyr budd pennaf.

Mae'r cymunedau ymarfer yn gyfle i bobl yn y cymunedau hyn rannu eu gwybodaeth, eu syniadau, eu digwyddiadau a'u hadnoddau gyda phobl eraill. Rydym wedi bod yn cynnal digwyddiadau rheolaidd ar gyfer aelodau o'n cymuned, lle rydym yn canolbwyntio ar yr hyn y gallwn ei ddysgu oddi wrth ein gilydd a sut i roi ein dysgu ar waith.

Datblygu gwasanaethau amrywiol i gefnogi arloesedd ym maes gofal cymdeithasol yng Nghymru

Trwy gydol y flwyddyn rydym wedi bod yn datblygu ac yn profi ein gwefan newydd er mwyn cefnogi gwefan newydd y Grŵp Gwybodaeth a lansiwyd yn feddal ym mis Mawrth 2024. Mae'r Grŵp Gwybodaeth yn wasanaeth ymchwil, data, arloesi a gwella newydd ar gyfer gofal cymdeithasol. Bydd yn darparu mynediad at y gwaith ymchwil a'r data diweddaraf, canllawiau ar hyfforddiant, cyfleoedd ar gyfer cydweithio, a chyngor ar y cymorth sydd ar gael. Trwy wefan y Grŵp Gwybodaeth, mae pobl sy'n ymwneud â darparu a defnyddio gwasanaethau gofal yn gallu trafod pynciau perthnasol, rhannu gwybodaeth, a magu hyder. Mae'r gwasanaeth yn canolbwyntio ar dri maes allweddol: ymchwil a data, rhannu a dysgu, a hyfforddi a chyngor. Bydd y wefan yn cael ei lansio yn 2024-25.

Gwasanaeth anogaeth arloesedd di-dâl

Ym mis Medi, fe wnaethom lansio gwasanaeth anogaeth arloesedd di-dâl er mwyn helpu gweithwyr gofal cymdeithasol i fanteisio'n llawn ar eu syniadau i wella gofal cymdeithasol yng Nghymru. Ym mis Ionawr 2024 fe wnaethom agor ail rownd o geisiadau er mwyn cefnogi ymdrechion i wella prosesau recriwtio a chadw. Bydd pawb sy'n cymryd rhan yn y gwasanaeth anogaeth yn gymwys i ymaelodi â'n 'clwb anogaeth' - rhwydwaith o bobl eraill sydd wedi bod trwy'r un broses.

Adroddiad ar Arloesedd Digidol ym maes gofal cymdeithasol

Ym mis Gorffennaf, fe wnaethom gyhoeddi adroddiad ar arloesedd digidol a oedd yn nodi bylchau yn y cymorth presennol ar gyfer arloesedd digidol ym maes gofal cymdeithasol yng Nghymru. Defnyddiodd yr adroddiad ddadansoddiad yn seiliedig ar ymchwil ddesg, cyfweliadau â rhanddeiliaid ac arbenigwyr, a 'chronfa ddata ddigidol' newydd o'r cymorth presennol. Rydym yn defnyddio canfyddiadau'r adroddiad hwn i helpu i lywio ein camau gweithredu yn y dyfodol wrth gefnogi arloesedd digidol yn y sector.

Sioeau teithiol ymchwil

Cynhaliwyd dwy sioe deithiol ymchwil ym mis Mai (Llandudno a Chaerdydd) gydag Ymchwil Iechyd a Gofal Cymru er mwyn i ni ddysgu mwy am y pynciau ymchwil sy'n bwysig i'r gweithlu gofal cymdeithasol. Roeddem wedi mynd ati i ddod o hyd i'r 10 prif flaenoriaeth ymchwil ym maes gofal a chymorth ar gyfer gobl hŷn a phlant a theuluoedd. Ond fe ddaeth i'r amlwg bod pobl yn gofyn cwestiynau am bynciau lle mae ymchwil eisoes yn bodoli. Roedd y sioeau teithiol ymchwil yn canolbwyntio ar gyflwyno'r ymchwil hon i'r gweithlu.

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn darparu gwasanaethau o'r radd flaenaf sy'n effeithiol a chynaliadwy

Mae rhagor o wybodaeth am sut rydym yn gweithio ar gael yn adran Datganiad Llywodraethu'r Cyfrifon Blynyddol. Yr hyn sy'n dilyn yw gwybodaeth ychwanegol i gefnogi'r hyn rydym wedi'i wneud yn ystod y flwyddyn i fod yn sefydliad effeithiol.

Recriwtio aelodau'r Bwrdd

Gyda Llywodraeth Cymru a Phenodiadau Cyhoeddus, fe aethom ati i gynnal ymgyrch recriwtio i'n helpu i ddod o hyd i aelodau newydd o'r Bwrdd. Ein nod yw sicrhau bod ein Bwrdd yn cynrychioli amrywiaeth a diwylliant pobl Cymru, ac felly rydym yn awyddus i glywed gan bobl o bob cefndir. Penododd y Gweinidog Gwasanaethau Cymdeithasol 6 Aelod newydd o'r Bwrdd a fyddai'n dechrau ar 1 Ebrill 2024.

Recriwtio'r Prif Weithredwr

Ym mis Gorffennaf 2024 fe wnaeth ein Prif Weithredwr presennol, Sue Evans, ymddeol ar ôl wyth mlynedd o weithio i Gofal Cymdeithasol Cymru. Yn ystod 2023-24, penodwyd Sarah McCarty yn Brif Weithredwr newydd, a bydd yn parhau i ddarparu arweinyddiaeth gydweithredol er mwyn datblygu cynllun pum mlynedd i gefnogi uchelgais Llywodraeth Cymru i sicrhau canlyniadau gwell ar gyfer pobl yng Nghymru sydd angen gofal a chymorth i fyw'r bywydau sy'n bwysig iddyn nhw.

Cynllunio ariannol a chyllidebol

Mae gwaith sylweddol wedi'i wneud i sicrhau bod ein hadnoddau ariannol yn adlewyrchu ein huchelgeisiau i gefnogi diwygiadau er mwyn gwella'r ddarpariaeth a chynyddu cynaliadwyedd gwasanaethau ar draws y sector gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar.

Strategaeth llety

Fe wnaethom adolygu ein Hystadau yn ystod y flwyddyn. Rydym wedi gweithio i leihau'r capasiti swyddfa yn ein swyddfa yng Nghaerdydd ac wedi cytuno i adleoli ein swyddfa yng Ngogledd Cymru i swyddfeydd Llywodraeth Cymru yng Nghyffordd Llandudno. Bydd y gwaith hwn yn parhau ac yn cael ei gwblhau yn gynnar yn 2024-25.

Y Gymraeg

Cwblhawyd y camau blwyddyn gyntaf sy'n cael eu nodi yn ein strategaeth iaith Gymraeg fewnol newydd. Fe wnaethom gyhoeddi ein hadroddiad sicrwydd blynyddol yn erbyn cyflawni Safonau'r Gymraeg ym mis Hydref 2023 ar ein gwaith yn 2022-23.

Carbon sero net erbyn 2030

Rydym yn cefnogi uchelgais Llywodraeth Cymru ar gyfer sector cyhoeddus carbon sero net erbyn 2030 ac rydym wedi ymrwymo i leihau ein hallyriadau carbon. Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb fel sefydliad sector cyhoeddus yng Nghymru sy'n cynorthwyo'r sectorau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar a gofal plant i fynd i'r afael â'r heriau brys sy'n deillio o'r argyfwng hinsawdd.

Y bwysiadodd y Bwrdd argyfwng hinsawdd yn y Bwrdd mis Gorffennaf. Lansiwyd hwn ym mis Rhagfyr 2023 fel rhan o Wythnos Hinsawdd Cymru i atgyfnerthu ein ymrwymiad i arwain yn y sector gofal cymdeithasol ar ddefnyddio adnoddau'n gyfrifol a'r angen i addasu i newid hinsawdd yn y dyfodol.

Lleihaodd ein hôl troed allyriadau carbon ymhellach yn ystod y flwyddyn i 846,649 kgCO2e, wrth i ni barhau i roi ein Cynllun Gweithredu Lleihau Carbon ar waith. Mae cwmpas y gweithgareddau a adroddwyd wedi cynyddu yn cynnwys allyriadau i gyfrif am gymudo a gweithgaredd gweithio gartref, mae bellach 46% yn is na y lefel a gyfrifwyd ar gyfer blwyddyn waelodlin 2019-20 (54% ar sail tebyg am debyg). Mae hyn er gwaethaf profi twf sefydliadol o 119 i 234 o weithwyr dros y cyfnod hwn.

Rhagwelir gostyngiadau pellach yn 2024-25 yn dilyn gostyngiad yn y gofod swyddfa yng Nghaerdydd o Mawrth 2024 ac adleoli i swyddfeydd mwy ynni-effeithlon yng Ngogledd Cymru ym mis Mehefin 2024 a fydd yn lleihau ein defnydd o ynni.

Cynllun Cydraddoldebau Strategol

Rydym yn parhau i gyfrannu at y broses o gyflwyno Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol a Chynllun Gweithredu LGBTQ+ Cymru Llywodraeth Cymru. Cyhoeddwyd ein cynllun cydraddoldebau strategol ym mis Tachwedd 2023 sy'n amlinellu ein camau gweithredu a gyflawnwyd yn erbyn ein cynllun yn 2022-23.

Cenedlaethau'r Dyfodol

Bydd telerau'r Ddeddf yn berthnasol i ni yn ffurfiol ym mis Mehefin 2024. Yn ystod y flwyddyn hon buom yn paratoi'r gofynion sydd eu hangen i gyflawni ein dyletswyddau. Byddwn yn adrodd ar ein gwaith yn unol â'r amserlen a bennwyd gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn 2025-26.

Digidol

Rydym wedi parhau i gyflwyno camau gweithredu blwyddyn 2 a nodir yn ein Strategaeth Ddigidol. Mae hyn wedi cynnwys recriwtio staff ychwanegol i'r timau Digidol a TG, caffael contract newydd i gefnogi a chynnal ein system CRM, asesu sgiliau digidol y sefydliad a datblygu canllawiau a llyfr chwarae er mwyn cynorthwyo ein dull gweithredu digidol. Bydd y gwaith hwn yn parhau yn 2024-25.

Ein staff

Ar 31 Mawrth 2024, roedd gennym gyfanswm o 234 o aelodau staff a chroesawyd 44 o aelodau staff newydd i'r sefydliad yn ystod y flwyddyn.

- Ein trosiant staff oedd **5.52%** (targed i aros o dan 15%)
- Ein cyfradd absenoldeb ar gyfer y flwyddyn hon yw **3.56%** neu 1.29% os nad ydym yn cynnwys absenoldebau Salwch Hirdymor (targed i aros o dan 3%)
- Mae gan **89%** o'n staff rywfaint o sgiliau iaith Gymraeg

Ymgysylltu â Staff: canlyniadau'r arolwg staff

Roedd canlyniadau ein harolwg pobl blynyddol (arolwg i gasglu barn a safbwyntiau staff ar ddulliau gweithio Gofal Cymdeithasol Cymru) yn gadarnhaol iawn ar y cyfan ac rydym wedi cynnal canlyniadau'r llynedd neu wedi rhagori arnynt ychydig.

Penawdau allweddol

Y gyfradd ymateb oedd **89.5%** ac roedd ein sgôr ymgysylltu â staff yn **91.2%** yn gyffredinol

- Mae gan staff ddiddordeb yn eu gwaith ac mae'n ddigon heriol iddynt.
- Mae staff yn deall amcanion a phwrpas y sefydliad ac mae rheolwyr yn eu helpu i ddeall sut maent yn cyfrannu at yr amcanion.
- Mae rheolwyr yn ystyried bywydau pobl y tu allan i'r gwaith ac maent yn agored i syniadau.
- Yn gyffredinol, yr adran tâl a buddion sy'n cael y sgôr isaf o hyd. Mae llai o bobl yn fodlon â'r pecyn buddion cyffredinol na'r llynedd. Er bod 83% yn fodlon â'r pecyn, mae'r ganran wedi gostwng dros y 3 arolwg diwethaf.
- Fodd bynnag, mae mwy o bobl yn teimlo bod eu cyflog yn adlewyrchu eu cyfrifoldebau yn ddigonol (72%) a bod eu cyflog yn rhesymol o'i gymharu â phobl sy'n gwneud swyddi tebyg mewn sefydliadau eraill (71%).
- Mae staff yn gwerthfawrogi'r polisi gweithio hybrid ac yn credu bod hon yn nodwedd gadarnhaol o'u cyflogaeth.
- Mae staff yn hapus gyda'r cyfleoedd dysgu a datblygu sy'n cael eu cynnig i ryw raddau, ond mae modd gwella yr agwedd hon.
- Mae staff yn credu bod newid yn cael ei reoli'n dda yn gyffredinol, ond bod llawer o wybodaeth yn cael ei darparu, sy'n gallu effeithio ar adnoddau a llwyth gwaith.

Llesiant staff

Rydym wedi gwneud y canlynol hefyd:

- Cyflwyno'r porth Buddion i Weithwyr.
- Cwblhau cam 1 o brosiect adolygu'r cynllun Gwerthuso Swyddi.
- Cwblhau Prosiect Dadansoddi Bwlch Sgiliau
- Adolygu ein Polisi Urddas a Pharch yn y Gweithle trwy ddarparu canllawiau ymarferol ychwanegol.
- Datblygu a chyflwyno Polisi Cyfarfodydd Hygyrch newydd
- Darparu'r taliad untro heb ei gyfuno a'r Dyfarniad Tâl
- Cyflwyno rhaglen Cymorth i Weithwyr newydd gyda gwasanaeth Cymorth Menopos ychwanegol.

Ein dull gweithredu ar gyfer 2024–25

Byddwn yn symud tuag at ein trydedd flwyddyn o gyflawni yn erbyn ein Cynllun Strategol pum mlynedd. Mae'r Cynllun Strategol yn nodi ein huchelgais a'r gwahaniaethau a'r newidiadau yr hoffem eu gweld. Mae'r newidiadau hyn yn dibynnu nid yn unig ar Gofal Cymdeithasol Cymru, ond hefyd ar waith caled llawer o sefydliadau, pob un â'i gylch gwaith a'i gyfrifoldebau ei hun. Ond mae angen i ni ddeall, ac amlinellu, ein rôl wrth gyflwyno'r newidiadau hyn.

Byddwn yn parhau i flaenoriaethu gweithgareddau sy'n cefnogi ein 8 canlyniad cenedlaethol:

- Gwella llesiant ar gyfer y gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar
- Gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sy'n cael ei gydnabod a'i werthfawrogi'n fawr
- Gwasanaethau gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sy'n denu, recriwtio a chadw pobl â'r gwerthoedd cywir i ddiwallu anghenion y rhai sydd angen gofal a chymorth
- Gweithlu gofal cymdeithasol cofrestredig sy'n ennyn hyder y cyhoedd
- Gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sydd â chymwysterau addas, sy'n wybodus a medrus, ac sydd â'r gwerthoedd, yr ymddygiad a'r ymarfer cywir
- Gwasanaethau gofal cymdeithasol sy'n ymgorffori ac yn cyflwyno dulliau gofal a chymorth sy'n seiliedig ar gryfderau
- Polisi ac ymarfer gofal cymdeithasol sy'n seiliedig ar waith arloesol, ymchwil o ansawdd uchel, data a mathau eraill o dystiolaeth
- Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn darparu gwasanaethau o'r radd flaenaf sy'n effeithiol a chynaliadwy.

Bydd ein Cynllun Busnes 2024-25 yn amlinellu manylion ein gwaith ar gyfer y flwyddyn. Byddwch yn gallu cael mwy o wybodaeth am ein gwaith ac effaith ein gwaith trwy ein hadroddiad effaith blynyddol ar gyfer 2023-24 a fydd ar gael ar ein gwefan: https://gofalcymdeithasol.cymru/amdanom-ni

Adroddiad Atebolrwydd

Adroddiad ar Lywodraethu Corfforaethol

Adroddiad y Cyfarwyddwyr

Hanes a Chefndir Statudol

Cafodd Cyngor Gofal Cymru ei ailenwi'n Gofal Cymdeithasol Cymru yn unol â Deddf Rheoleiddio ac Arolygu (Cymru) 2016, a'r Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon hyn fydd y seithfed i'w paratoi fel Gofal Cymdeithasol Cymru. Paratowyd 17 o Adroddiadau Blynyddol a Chyfrifon yn flaenorol fel Cyngor Gofal Cymru.

Paratowyd yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon o dan Atodlen 2, Rhan 6, Paragraff 16 (1-3) o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol Cymru 2016; fe'i cyflwynir ar ffurf a gyfarwyddir gan Weinidogion Cymru, gyda chymeradwyaeth Trysorlys EF.

Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu

Y Prif Weithredwr a'r Swyddog Cyfrifyddu ar gyfer y flwyddyn ariannol oedd Sue Evans.

Aelodau Bwrdd Gofal Cymdeithasol Cymru

Ar 31 Mawrth 2024 roedd 14 o aelodau gan gynnwys y Cadeirydd a benodwyd gan y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol. Daeth tymor pum aelod i ben ar 31 Mawrth 2024.

Aelodau sy'n gwasanaethu o 1 Ebrill 2023 i 31 Mawrth 2024

Aelodau

Mick Giannasi - Cadeirydd (tymor yn dod i ben ar 31 Gorffennaf 2027)

Abigail Harris (tymor yn dod i ben ar 31 Mawrth 2025)

Carl Cooper (tymor yn dod i ben ar 31 Mawrth 2025)

Damian Bridgeman (tymor wedi dod i ben ar 31 Mawrth 2024)

Donna Hutton (tymor wedi dod i ben ar 31 Mawrth 2024)

Emma Britton (tymor yn dod i ben ar 31 Mawrth 2025)

Grace Quantock (tymor yn dod i ben ar 31 Mawrth 2025)

Helen Mary Jones (tymor yn dod i ben ar 30 Ebrill 2026)

Joanne Kember (tymor yn dod i ben ar 31 Mawrth 2025)

Jane Moore (tymor wedi dod i ben ar 31 Mawrth 2024)

Maria Battle (tymor wedi dod i ben ar 31 Mawrth 2024)

Peter Max (tymor wedi dod i ben ar 31 Mawrth 2024)

Simon Burch (tymor yn dod i ben ar 31 Mawrth 2025)

Trystan Pritchard (tymor yn dod i ben 30 Mehefin 2027)

Yn ogystal, penodwyd dau aelod annibynnol arall ar 1 Mawrth 2023 a bydd eu tymor yn dod i ben ar 31 Mawrth 2025. Y ddau aelod hyn yw Abishek Vyas sy'n Arweinydd Seiberddiogelwch a Heikki Doyle yr Arweinydd Cyllid.

Mae cofrestr o fuddiannau datganedig yr aelodau ar gael ar ein gwefan

Yn unol ag arferion gorau a chyfarwyddyd, sefydlodd Gofal Cymdeithasol Cymru Bwyllgor Archwilio a Risg adeg ei greu. Daw'r aelodau o blith Aelodau'r Bwrdd ynghyd ag aelodau annibynnol. Mae cynrychiolwyr archwilio mewnol ac allanol a'r Tîm Rheoli Gweithredol yn mynychu'r cyfarfodydd.

Datganiad o Gyfrifoldebau Gofal Cymdeithasol Cymru a'r Prif Weithredwr

O dan Atodlen 2, Rhan 6 Paragraff 16(1-2) o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016, mae'n ofynnol i Gofal Cymdeithasol Cymru baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer pob blwyddyn ariannol ar ffurf addas ac ar y sail a gyfarwyddir gan Weinidogion Cymru gyda chymeradwyaeth Trysorlys EF.

Paratoir y cyfrifon ar sail groniadol a rhaid iddynt roi darlun cywir a theg o sefyllfa Gofal Cymdeithasol Cymru ar ddiwedd y cyfnod, ac o'i incwm a'i wariant a'i lifoedd arian parod am y cyfnod.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i Gofal Cymdeithasol Cymru gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth, ac yn benodol:

- dilyn y cyfarwyddyd cyfrifon a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a chymhwyso polisïau cyfrifyddu addas yn gyson
- ffurfio barn ac amcangyfrifon ar sail resymol
- datgan a ddilynwyd safonau cyfrifyddu perthnasol fel y nodir yn Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth, a datgelu ac egluro unrhyw wyriadau perthnasol yn y datganiadau ariannol
- paratoi datganiadau ariannol ar sail busnes hyfyw, oni bai ei bod yn amhriodol cymryd yn ganiataol y bydd Gofal Cymdeithasol Cymru'n parhau i weithredu.

Mae'r Prif Swyddog Cyfrifyddu ar ran Gweinidogion Cymru wedi dynodi'r Prif Weithredwr yn Swyddog Cyfrifyddu ar gyfer Gofal Cymdeithasol Cymru. Nodir ei chyfrifoldebau perthnasol fel Swyddog Cyfrifyddu, gan gynnwys priodoldeb a rheoleidd-dra'r arian cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn atebol amdanynt, cadw cofnodion cywir a diogelu asedau Gofal Cymdeithasol Cymru, yn Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru.

Rwy'n cadarnhau, hyd y gwn i, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr Gofal Cymdeithasol Cymru'n gwybod amdani a fy mod wedi cymryd pob cam i wneud fy hun yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol a sicrhau bod yr archwilwyr yn gwybod am yr wybodaeth honno.

Rwy'n cadarnhau bod yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon fel cyfanrwydd yn deg, cytbwys a dealladwy a fy mod yn cymryd cyfrifoldeb personol am yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon a'r dyfarniadau sy'n ofynnol ar gyfer penderfynu eu bod yn deg, cytbwys a dealladwy.

Sarah McCarty
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu

Dyddiad: 25 Hydref 2024

Datganiad llywodraethu

Dyma ddogfen sy'n dweud pa brosesau a gweithdrefnau sydd gennym ar waith i ni wneud ein gwaith yn dda ac yn effeithiol fel Gofal Cymdeithasol Cymru.

Mae ein datganiad llywodraethu'n nodi pa strwythurau, prosesau, polisïau a systemau sydd gennym ar waith. Bydd yn rhoi eglurhad i chi o lywodraethu corfforaethol a rheoli risg, ynghyd â disgrifiad o'r risgiau strategol a wynebwyd gennym yn 2023-24.

Nodir fy nghyfrifoldebau fel Swyddog Cyfrifyddu yn y Fframwaith Llywodraethu Enghreifftiol. Mae'n nodi'r fframwaith eang rydym yn gweithio oddi mewn iddo ac yn manylu ar y telerau ac amodau y mae Aelodau o'r Senedd yn darparu Cymorth Grant i Gofal Cymdeithasol Cymru oddi tanynt.

Mae'r datganiad llywodraethu hwn yn nodi:

- y sail dros ein sefydlu
- y ffordd rydym yn cael ein llywodraethu a'n rheoli
- sut rwyf i, fel y Swyddog Cyfrifyddu, yn atebol am yr hyn a wnaf.

Ein sefydliad

Rydym yn Gorff a Noddir gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn golygu ein bod ni'n derbyn cyllid gan Lywodraeth Cymru i gwblhau blaenoriaethau penodol, a nodir yn flynyddol mewn llythyr cylch gwaith.

Fe'n sefydlwyd dan Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 ym mis Ebrill 2017 "i barhau â'r gwaith a wnaed cyn hynny gan Gyngor Gofal Cymru, sef rheoleiddio a datblygu'r gweithlu gofal cymdeithasol, ac ar yr un pryd ymgymryd â chyfrifoldeb newydd dros arwain a chefnogi gwelliant ar draws y sector. Mae hyn yn cynnwys pob math o weithgareddau amrywiol, o gyflwyno data a thystiolaeth, cynghori ar flaenoriaethau ar gyfer ymchwil gofal cymdeithasol ac arddangos ymarfer sy'n seiliedig ar dystiolaeth."

Ysgrifennwyd fy natganiad llywodraethu yng nghyd-destun ein strategaeth 5 mlynedd 2022/27. Rydym wedi nodi ein huchelgais sy'n amlinellu'r hyn y mae'n ei olygu i'r sector, gyda phwy y byddwn yn gweithio a beth y byddwn ni'n ei wneud yn ystod y flwyddyn o safbwynt ein rhanddeiliaid:

1. grymuso'r **gweithlu** i sicrhau'r gofal gorau sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn.
2. gwella darpariaeth gwasanaethau drwy **reolwyr, arweinwyr a pherchnogion**
3. darparu tystiolaeth a sgiliau i helpu **arweinwyr strategol** i wella cynllunio, datblygiad ac ansawdd gwasanaethau.
4. sicrhau gwelliant parhaus a thrawsnewid y ffordd rydym yn cyflawni gwaith **Gofal Cymdeithasol Cymru**

Mae ein cynllun busnes blynyddol yn egluro'n fanylach y gweithgareddau a nodwyd gennym i gefnogi'r sector a'n sefydliad yn ystod 2023-24. Mae hyn wedi cynnwys canolbwyntio ar themâu trawsbynciol cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ym mhob agwedd ar ein gwaith. Ewch yn ôl i dudalen 25 ar gyfer gwybodaeth am ein gwaith fel sefydliad yn y cyswllt hwn. Bu'r Bwrdd a Llywodraeth Cymru yn monitro a chraffu ar ein perfformiad gydol y flwyddyn, gan gynnwys drwy gyfarfodydd chwarterol ffurfiol.

Arolwg Pobl 2023

Mae ein harolwg pobl yn arolwg blynyddol i gasglu teimladau a barn staff ar sut rydym yn gweithio yn Gofal Cymdeithasol Cymru. Mae'n gyfle i staff roi adborth ar feysydd sy'n gweithio'n dda ac unrhyw feysydd posibl i'w gwella.

Cynhaliwyd Arolwg 2023 ym mis Ebrill 2023 ac fe gafodd y canlyniadau eu derbyn a'u trafod gan y Tîm Arweinyddiaeth ym mis Mai.

Isod, ceir crynodeb o sgoriau cyffredinol yr adrannau.

Sgoriau cyffredinol yr adrannau

	2023	2022
Fy ngwaith	**93%**	90%
Amcanion a diben	**97%**	97%
Rheolwyr llinell	**92%**	89%
Fy nhîm	**94%**	96%
Dysgu a datblygu	**83%**	83%
Cynhwysiant a thriniaeth deg	**95%**	93%
Adnoddau a llwyth gwaith	**90%**	89%
Cyflog a buddion	**75%**	74%
Arweinyddiaeth	**92%**	92%
Rheoli newid	**89%**	84%
Ymgysylltu	**91%**	90%
Gweithredu	**86%**	79%
Diwylliant y sefydliad	**95%**	93%

Mae cyfarwyddwyr adrannau wedi cael sgyrsiau dilynol gyda'u cyfarwyddiaethau i edrych ar feysydd penodol lle mae angen gweithredu.

Ymarferiad gwrando’r Bwrdd

Yn ogystal â’r arolwg pobl blynyddol, cynhaliodd y Bwrdd ei ymarferiad gwrando blynyddol gyda staff yn ystod mis Chwefror a mis Mawrth 2024. Mynychodd y Cadeirydd a rhai aelodau’r Bwrdd gyfarfodydd adrannol i gynnal sgwrs ddwyffordd gyda staff. Eleni roedd y sesiynau yn canolbwyntio ar ymarferiad STOPIO, DECHRAU, PARHAU yn seiliedig ar benodiad y Prif Weithredwr newydd.

Gofynnwyd i aelodau’r staff ystyried:

STOPIO Beth rydyn ni’n ei wneud ar hyn o bryd nad yw’n ychwanegu gwerth, neu sy’n amharu ar eich gallu i wneud eich gwaith yn dda?

DECHRAU Beth allen ni ei wneud yn wahanol yn y dyfodol a fyddai’n eich gwneud chi’n fwy effeithiol yn eich gwaith?

PARHAU Beth yw’r pethau sy’n gwneud Gofal Cymdeithasol Cymru yn lle gwych i weithio (ac felly dylem barhau i’w gwneud)?

Bydd canlyniadau’r ymarferiad gwrando yn cael eu hadrodd i gyfarfod o’r Bwrdd yn gynnar yn 2024-25.

Ein fframwaith llywodraethu ac atebolrwydd

Yn unol â'r 'Fframwaith Rhyngwladol: Llywodraethu da yn y sector cyhoeddus'[1] mae llywodraethu'n cynnwys y trefniadau a gyflwynwyd i sicrhau bod y canlyniadau a fwriadwyd ar gyfer rhanddeiliaid yn cael eu diffinio a'u cyflawni.

Fe welwch ein fframwaith llywodraethu ac atebolrwydd, gan gynnwys gwybodaeth gryno am y Bwrdd a'r Pwyllgorau ar y tudalennau nesaf.

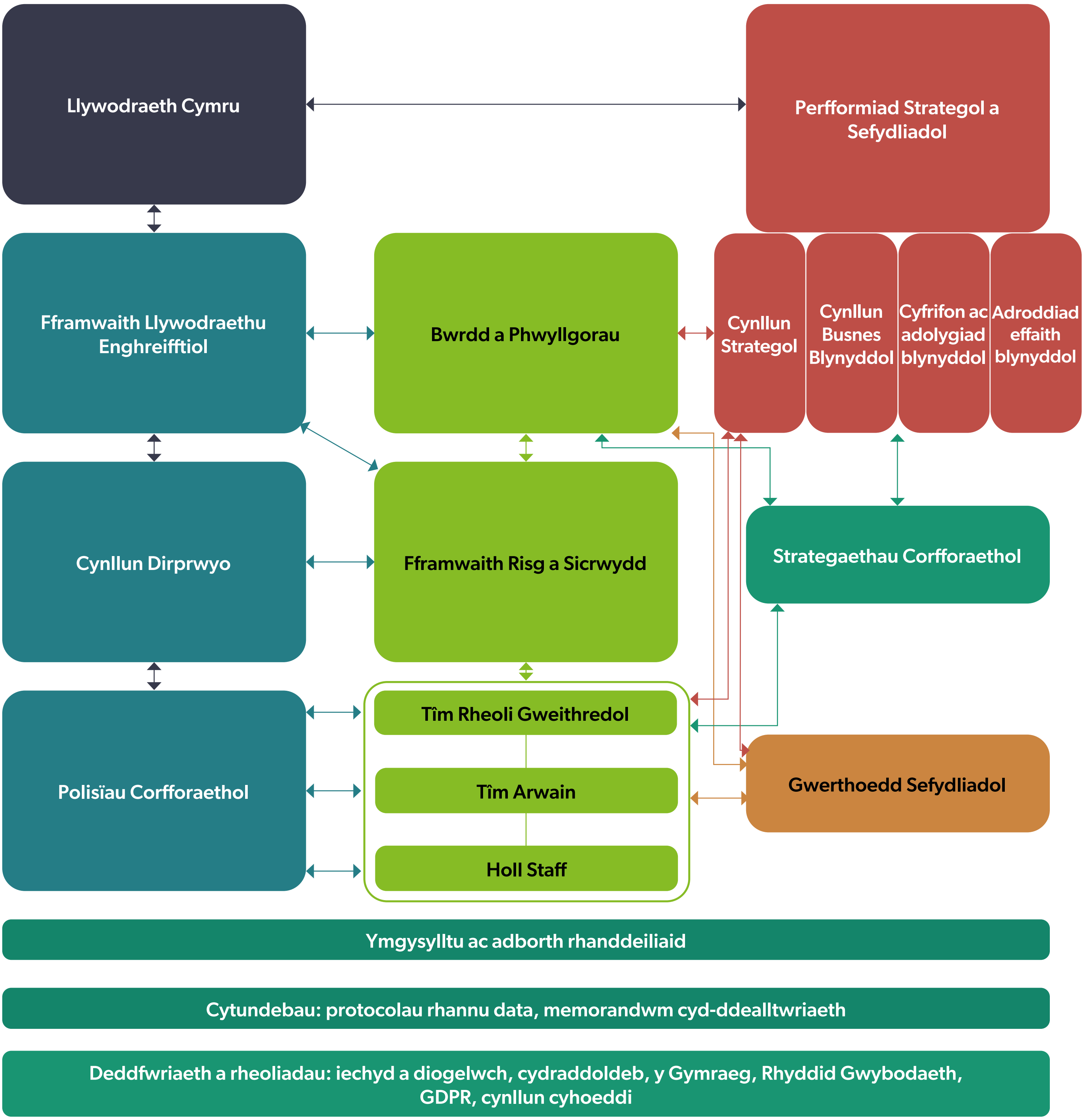

1 Yn cynnwys strwythurau a phrosesau gwleidyddol, economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol, cyfreithiol a gweinyddol, a threfniadau eraill, fel y'u crynhoir yn yr egwyddorion sy'n diffinio.

Atebolrwydd

Rydym yn atebol i'r trethdalwr i ni sicrhau bod ein gwaith yn cyflawni gwerth am arian.

Yn y diagram isod rydym wedi gosod strwythur atebolrwydd ein Bwrdd ac i mi fel Prif Weithredwr yn rhinwedd fy swydd fel swyddog cyfrifyddu.

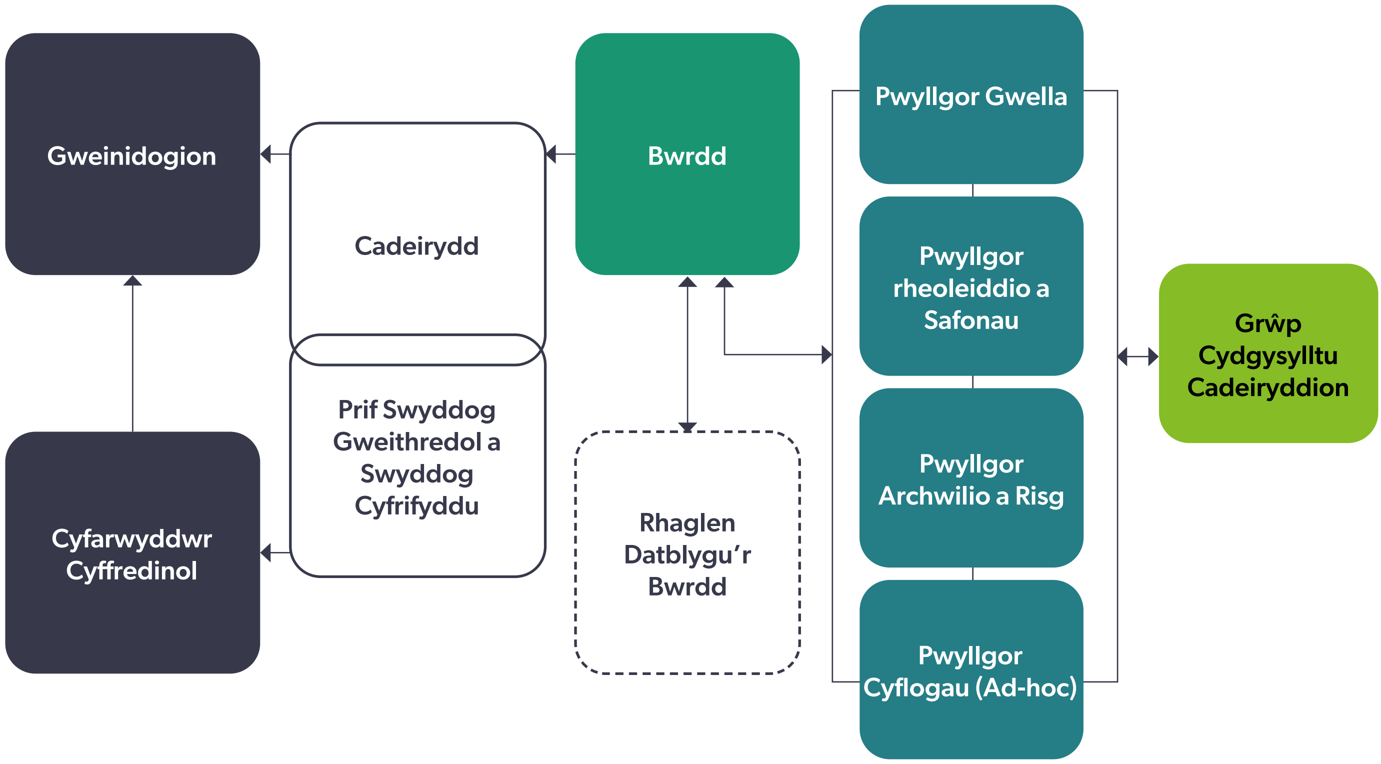

Er mwyn sicrhau ein bod yn parhau i fod yn atebol i Lywodraeth Cymru yn 2023-24:

- Fe wnaeth ein Tîm Rheoli Gweithredol gyfarfod â chynrychiolwyr o'n hadran nawdd yn Llywodraeth Cymru. Cynhaliwyd y cyfarfodydd hyn bob tri mis er mwyn ystyried perfformiad ein cynllun busnes a'n gwariant ar y gyllideb hyd yma.
- Rwy'n cael cyfarfodydd rheolaidd gyda Chadeirydd Gofal Cymdeithasol Cymru a Phrif Swyddog Gofal Cymdeithasol Llywodraeth Cymru
- Mynychodd y Cadeirydd a minnau ein cyfarfod blynyddol gyda'r Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol ym mis Hydref 2023.
- Cafodd ein Bwrdd ei gyfarfod blynyddol gyda'r Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol ym mis Hydref 2023.

Ein Bwrdd a'n pwyllgorau

Mae ein Cadeirydd a'r 13 aelod o'r Bwrdd (roedd 1 swydd wag o fewn aelodaeth y Bwrdd yn ystod 2023-24) yn gyfrifol am ein harwain a rhoi cyfeiriad i ni. Maen nhw'n gweithio'n agos gyda'r Tîm Rheoli Gweithredol i bennu ein cynlluniau strategol a busnes, dyrannu ein hadnoddau, a monitro ein perfformiad. Mae'r Bwrdd a'i is-bwyllgorau yn craffu ar ein gwaith, yn ei lywio a'i gymeradwyo.

Mae'r diagram hwn yn dangos strwythur ein Bwrdd a'n Pwyllgorau ar 31 Mawrth 2024:

Bwrdd

- gwneud penderfyniadau ar y materion hynny a gadwyd yn ôl ar gyfer y Bwrdd
- rhoi arweinyddiaeth a chyfeiriad drwy lunio ein cynllun strategol a busnes
- craffu ar adnoddau a pherfformiad – drwy adroddiadau perfformiad rheolaidd ar y cynlluniau busnes (gan gynnwys data ariannol, rheoli risg ac Adnoddau Dynol)
- dangos safonau uchel o lywodraethu corfforaethol – cytuno ar gylch gorchwyl y Bwrdd a'r Pwyllgorau
- derbyn negeseuon a chyngor gan y Tîm Rheoli Gweithredol

Y Pwyllgor Archwilio a Risg

Mae'n cynghori'r Bwrdd ar:

- pa mor effeithiol yw trefniadau rheoli risg, rheoli mewnol a llywodraethu
- uniondeb yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon
- pa mor ddigonol yw'r ymateb i faterion a nodwyd gan waith archwilio sy'n ymwneud â gofynion llywodraethu corfforaethol y Bwrdd
- penodi darpariaeth archwilio fewnol ac adolygu pa mor effeithiol ydyw bob blwyddyn
- effeithiolrwydd ein systemau diogelwch rheoli gwybodaeth

Y Pwyllgor Gwella

Mae'n cynghori'r Bwrdd ar:

- strategaethau a pholisïau yn ymwneud â datblygu a gwella'r gweithlu a gwasanaethau
- cefnogi gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar sy'n cael ei gydnabod a'i werthfawrogi'n fawr
- hyrwyddo ymarfer a pholisi gofal cymdeithasol sy'n seiliedig ar arloesi, ymchwil o ansawdd uchel, data a thystiolaeth
- meithrin gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar deallus a medrus
- denu, recriwtio a chadw unigolion sydd â'r gwerthoedd cywir i ddiwallu anghenion y rhai sydd angen gofal a chymorth.
- annog gwasanaethau gofal cymdeithasol i fabwysiadu a chyflwyno dulliau gofal a chymorth sy'n seiliedig ar gryfderau.

Y Pwyllgor Rheoleiddio a Safonau

Mae'n cynghori'r Bwrdd ar:

- strategaethau a pholisïau mewn perthynas â chofrestru gweithwyr gofal cymdeithasol a materion addasrwydd i ymarfer
- sicrhau ansawdd y rhaglen rheoleiddio hyfforddiant a derbyn adroddiadau rheolaidd ar faterion rheoleiddio
- sicrhau bod gan y gweithlu gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar gymwysterau addas, a'i fod yn meddu ar y gwerthoedd, yr ymddygiad a'r ymarfer cywir
- goblygiadau datblygiadau ym maes rheoleiddio a sut y gallent effeithio ar gyfrifoldebau'r Bwrdd
- cyflwyno Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016.

Y Pwyllgor Taliadau a Llesiant

Mae'n cynghori'r Bwrdd ar:

- cyflog, telerau ac amodau staff ac aelodau'r panel rheoleiddio yn unol â'r polisi
- cyflog y Prif Weithredwr ac Uwch Reolwyr
- trefniadau recriwtio, diswyddo ac ymadael y Prif Weithredwr
- craffu annibynnol ar gwynion yn ymwneud â'r Prif Weithredwr

Mae cylch gorchwyl y Pwyllgor yn cael eu hadolygu bob blwyddyn gan sicrhau eu bod yn cyd-fynd â'n cynllun busnes strategol a blynyddol.

Datblygiad a gwaith ymgysylltu'r Bwrdd

Parhaodd aelodau'r Bwrdd â'u dysgu a'u datblygiad yn ystod y flwyddyn. Roedd hyn yn cynnwys cyfres o sesiynau datblygu strategol yn ymwneud â'r pynciau canlynol:

- Trafodaethau anffurfiol gyda'r Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Prif Swyddog Gofal Cymdeithasol
- Adroddiad Effaith 2022-23
- Strategaeth y Gweithlu – cynllun gweithredu tymor canolig
- Datblygu strategaeth ymchwil, arloesi a gwella gofal cymdeithasol newydd i Gymru
- Datganiad Argyfwng Hinsawdd
- Hyfforddiant Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant
- Adolygiad o Seremoni Wobrwyo 2023
- Y diweddaraf am yr arolwg o'r gweithlu
- Parodrwydd i dderbyn risg strategol a dulliau gweithio
- Adolygu penderfyniadau mewn Addasrwydd i Ymarfer – profi dull gweithredu newydd
- Y diweddaraf am lais profiad dysgwyr Gweithwyr Cymdeithasol
- Adborth ar yr ymgynghoriad - Ailgydbwyso Gofal a Chymorth
- Dull Marchnata a Chyfathrebu
- Grwpiau cyfnewid gwybodaeth – adborth
- Y Diweddaraf am ailstrwythuro llety swyddfa
- Y diweddaraf am gynllun busnes a chyllideb 2024-25
- Myfyrdodau gan aelodau unigol o'r Bwrdd
- Cefnogi'r sector yn y cyd-destun presennol
- Effeithiolrwydd y Bwrdd 2023-24
- Diweddariadau rheolaidd gan y Prif Swyddog Gweithredol.

Daeth pobl o'r tu allan i'r sefydliad i sesiynau datblygu'r Bwrdd. Y rhain oedd:

- Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol
- Clywed lleisiau o'r maes gofal – Unigolion yn rhannu eu profiad
- Llais
- Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru

Effeithiolrwydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau

Un o'n gwerthoedd fel sefydliad yw dysgu parhaus. Ar gyfer y Bwrdd a'r Pwyllgorau, rydym yn edrych yn rheolaidd ar effeithiolrwydd ein polisïau, ein prosesau a'n cyfarfodydd. Ar gyfer 2021-22, fe wnaeth y Bwrdd ddiweddaru ei ddull o sicrhau effeithiolrwydd blynyddol. Cytunwyd ar y diweddariad ar y sail bod yr ymatebion a dderbyniwyd o'r arolygon dienw o aelodau sydd wedi'u defnyddio yn y gorffennol yn gymharol debyg dros y tair blynedd flaenorol a bod nifer y camau gweithredu a nodwyd ar gyfer gwella wedi bod yn gyfyngedig. Ailadroddwyd y broses yn 2022-23 ac fe weithiodd yn dda unwaith eto.

Er mwyn darparu data cymharol dros gyfnod hirach, cytunwyd y byddai'r Bwrdd yn defnyddio'r un holiadur ar gyfer ei Adolygiad o Effeithiolrwydd y Bwrdd yn 2023-24 ag a ddefnyddiwyd mewn blynyddoedd blaenorol. Mae hyn yn golygu bod gwerth tair blynedd o ddata ar gael erbyn hyn sy'n golygu bod modd ystyried a oes unrhyw dueddiadau sy'n dod i'r amlwg.

Mae canlyniadau'r dadansoddiad o'r ymatebion i'r holiadur yn amlygu hunanasesiad cadarnhaol ar y cyfan o effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu corfforaethol y sefydliad a lefelau uchel cyson o foddhad ac ymrwymiad ymysg aelodau.

Ar ôl yr adolygiad o effeithiolrwydd y Bwrdd, mae'r cyfleoedd isod wedi'u hychwanegu at gynllun gweithredu llywodraethu corfforaethol y Bwrdd:

- Ailddiffinio rôl lysgenhadol aelodau'r Bwrdd.
  Mae'r aelodau wedi bod yn aneglur am eu rôl fel llysgenhadon i'r Bwrdd a'r sefydliad. Nid yw ymdrechion blaenorol i egluro'r mater hwn wedi bod yn llwyddiannus.
- Creu Log Problemau Drwg:
  Mynegodd yr aelodau bryderon nad yw trafodaethau am faterion cymhleth, mwy hirdymor ac weithiau anhydrin yn cael eu cynnal yn ddigonol. Roedd y materion hyn yn cynnwys pynciau fel cyflogau, telerau ac amodau, strategaeth ffioedd cofrestru, a naws cyfathrebu sefydliadol.
- Cynnwys Aelodau mewn Cyfarfodydd Rhanddeiliaid:
  Mae'r graddau y mae'r Bwrdd a'r sefydliad yn gwrando ar 'lais y sector' wedi bod yn destun trafod. Mae rhai aelodau eisiau cymryd mwy o ran mewn gwaith ymgysylltu â rhanddeiliaid, fel mynychu cyfarfodydd gyda'r Cadeirydd a'r Prif Swyddog Gweithredol fel arsylwyr.
- Rhannu Crynodebau o Gyfarfodydd Rhanddeiliaid:
  Mae aelodau am gael llif gwybodaeth fwy rheolaidd ac amserol rhwng cyfarfodydd yn ymwneud â chyfathrebu dwyffordd gyda phartneriaid strategol.
- Gwella Gwelededd Cyfraniadau Aelodau'r Bwrdd:
  Mae aelodau eisiau mwy o welededd o safbwynt sut mae eu cyfraniadau yn dylanwadu ar ddogfennau strategol terfynol.

Mae effeithiolrwydd cyfarfodydd yn eitem sefydlog ar agendâu pob cyfarfod o'r Bwrdd a phob cyfarfod Pwyllgor, ac mae Cadeiryddion pob Pwyllgor ac Ysgrifennydd y Bwrdd yn gofyn i'r aelodau am adborth yn ystod ac ar ôl pob cyfarfod.

Wrth sicrhau effeithiolrwydd parhaus y Bwrdd, mae'r Bwrdd yn parhau i fod yn wyliadwrus ac yn rhagweithiol, gan ofyn am ddadansoddiad o sut mae trafodaethau'r Bwrdd yn effeithio ar benderfyniadau a newidiadau'r sefydliad.

Presenoldeb aelodau yn y Bwrdd a'r pwyllgorau

Mae aelodau'r Bwrdd yn cael eu talu am ddeuddydd o waith bob mis. Yn ogystal â'n 14 aelod a benodir yn gyhoeddus, mae gennym nifer o bobl sydd wedi'u cyfethol i'n pwyllgorau:

- Mae Abhishek Vyas yn aelod annibynnol heb hawliau pleidleisio sydd â chefndir ym maes seiberddiogelwch proffesiynol. Mae'n cynorthwyo'r Pwyllgor Archwilio a Risg.
- Mae Heikki Doyle yn aelod annibynnol heb hawliau pleidleisio sydd â chymwysterau a chefndir yn y maes ariannol proffesiynol. Mae'n cynorthwyo'r Pwyllgor Archwilio a Risg.
- Mae Margaret Rooney, Dirprwy Brif Arolygydd Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC), yn aelod cyfetholedig o'r Pwyllgor Rheoleiddio a Safonau.
- Mae Jenny Williams, cynrychiolydd o Gymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru yn aelod cyfetholedig o'r Pwyllgor Gwella.

Mae Rheolau Sefydlog y Bwrdd yn nodi'r lefel presenoldeb disgwyliedig ar gyfer aelodau'r Bwrdd mewn cyfarfodydd, sef 60 y cant. Mae'r tabl hwn yn dangos presenoldeb aelodau yng nghyfarfodydd y Bwrdd a'r Pwyllgorau yn ystod 2023-24.

Er mwyn cynorthwyo aelodau i wneud penderfyniadau effeithiol, mae papurau ar gyfer pob cyfarfod Bwrdd a Phwyllgor yn cael eu postio ar borth digidol, gydag amrywiaeth eang o ddogfennau technegol ategol.

Enw	Aelodaeth o Bwyllgorau	Presenoldeb yng nghyfarfodydd y Bwrdd	Presenoldeb yn sesiynau datblygu'r Bwrdd	Presenoldeb mewn cyfarfodydd Pwyllgor	Presenoldeb cyffredinol mewn cyfarfodydd (gan gynnwys Pwyllgorau)	Tymor penodiad yn dod i ben
Mick Giannasi (Cadeirydd)		5/5	9/10		14/15 (93%)	31.07.27
Abhishek Vyas (Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio a Risg)	Archwilio a Risg			5/5	5/5 (100%)	31.03.25
Abigail Harris*	Gwella, Archwilio a Risg	3/5	4/10	3/4 ac 1/5	11/24 (46%)	31.03.25
Carl Cooper	Archwilio a Risg (Cadeirydd) Pwyllgor Taliadau	4/5	7/10	5/5 ac 1/2	17/22 (77%)	31.03.25
Damian Bridgeman	Gwella (Dirprwy Gadeirydd), Archwilio a Risg Rheoleiddio a Safonau	5/5	8/10	3/4 , 2/5 ac 3/4	21/28 (75%)	31.03.24
Donna Hutton	Rheoleiddio a Safonau (Dirprwy Gadeirydd) Gwella	4/5	8/10	2/4 ac 2/4	16/23 (70%)	31.03.24
Emma Britton**	Archwilio a Risg (Dirprwy Gadeirydd); Rheoliadau a Safonau Pwyllgor Gwella (ymunodd Mawrth 2023)	4/4	6/7	4/4, 0/3 ac 1/1	15/19 (79%)	31.03.25
Grace Quantock	Rheoleiddio a Safonau (Cadeirydd); Pwyllgor Taliadau	5/5	8/10	4/4 ac 1/2	18/21 (86%)	31.03.25
Heikki Doyle (Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Archwilio a Risg)	Y Pwyllgor Archwilio a Risg			5/5	5/5 (100%)	31.03.25
Helen Mary Jones	Archwilio a Risg; Gwella	5/5	7/10	4/5 ac 4/4	20/24 (83%)	30.04.26

Enw	Aelodaeth o Bwyllgorau	Presenoldeb yng nghyfarfodydd y Bwrdd	Presenoldeb yn sesiynau datblygu'r Bwrdd	Presenoldeb mewn cyfarfodydd Pwyllgor	Presenoldeb cyffredinol mewn cyfarfodydd (gan gynnwys Pwyllgorau)	Tymor penodiad yn dod i ben
Jane Moore	Gwella; Rheoleiddio a Safonau	5/5	10/10	4/4 ac 3/4	22/23 (96%)	31.03.24
Joanne Kember (Dirprwy Gadeirydd)	Rheoleiddio a Safonau; Gwella; Pwyllgor Taliadau	5/5	9/10	4/4, 4/4 ac 2/2	24/25 (96%)	31.03.25
Maria Battle	Gwella	3/5	6/10	2/4	11/19 (58%)	30.06.27 (resigned 31.03.24)
Peter Max	Gwella; Archwilio a Risg	4/5	8/10	4/4 ac 5/5	21/24 (88%)	31.03.24
Simon Burch	Rheoleiddio a Safonau Archwilio a Risg	5/5	9/10	3/4 ac 4/5	21/24 (88%)	31.03.25
Trystan Pritchard	Gwella (Cadeirydd); Cyflogau	4/5	9/10	4/4 ac 2/2	19/21 (90%)	30.06.27

* Presenoldeb wedi'i adolygu gan y Cadeirydd mewn ymgynghoriad â'r aelod perthnasol. Roedd rhesymau dilys dros y lefel o absenoldeb a fydd yn datrys eu hunain yn ystod 2024-25.

** Addasiad rhesymol ar waith ar gyfer presenoldeb.

Aelodaeth y Bwrdd

Hoffwn ddiolch i'r pum aelod o'r Bwrdd sydd wedi gadael ddiwedd mis Mawrth 2024, sef Damian Bridgeman, Donna Hutton, Jane Moore, Maria Battle a Peter Max. Mae'r pump wedi gwneud cyfraniad sylweddol at graffu ar ein gwaith a sicrhau ein bod yn dilyn ymarfer da ym maes llywodraethiant.

Cynhaliwyd ymgyrch recriwtio helaeth yn ystod 2023-24, a bydd un ar ddeg o aelodau newydd o'r Bwrdd yn dechrau dros y flwyddyn nesaf, (6 ym mis Ebrill 2024 a 5 ym mis Ebrill 2025), a bydd ymgyrch recriwtio arall yn cael ei chynnal yn 2024-25 i recriwtio aelod o'r Bwrdd sydd wedi gweithio'n ddiweddar naill ai fel Cyfarwyddwr neu bennaeth gwasanaeth ym maes gwasanaethau cymdeithasol mewn awdurdod lleol. Bydd yr aelodau newydd yn dod ag amrywiaeth eang o sgiliau, gwybodaeth a phrofiad i'r Bwrdd yn ogystal ag adlewyrchu amrywiaeth y cymunedau rydym yn eu gwasanaethu.

Effeithiolrwydd ein fframwaith llywodraethu

Yn ystod y flwyddyn rwyf wedi cynnal sesiynau briffio staff bob pythefnos i rannu penderfyniadau a wnaed gan y Bwrdd a'r Tîm Rheoli Gweithredol, i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am ein perfformiad a chynnig cyfle i aelodau'r staff ofyn cwestiynau.

Gydol y flwyddyn, rwy'n cael sicrwydd bod ein hamcanion busnes a strategol yn cael eu cyflawni drwy gyfarfodydd rheoli mewnol, adroddiadau cyllideb a pherfformiad, a diweddariadau prosiect. Rwy'n gweithredu 'polisi drws agored rhithwir' lle gall unrhyw aelod o staff gysylltu â mi gydag unrhyw fater a allai fod yn destun pryder iddynt. Hefyd, rwy'n hyrwyddo'r Cyngor Partneriaeth Staff a'r Fforwm Staff fel ffordd o sicrhau ein bod yn ymgysylltu'n glir â staff am ein gwaith.

Rydym yn defnyddio cynllun dirprwyo a chyfarwyddiadau ariannol i gyflawni ein gwaith er mwyn sicrhau bod ein penderfyniadau yn briodol ac yn gymesur â lefel y risg cysylltiedig.

Hefyd, rydym yn cynnal ac yn adolygu cofrestri buddiant ar gyfer gweithwyr ac aelodau'r Bwrdd i nodi unrhyw wrthdaro posibl neu ganfyddedig â'n prosesau gwneud penderfyniadau, fel y gallwn gymryd y camau cywir.

Archwilio mewnol

Mae'r cynllun archwilio mewnol wedi'i seilio ar ddull sy'n seiliedig ar risg ac a gytunwyd gan y Pwyllgor Archwilio a Risg. Mae ein harchwilwyr mewnol yn cyflwyno adroddiadau rheolaidd ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd ein systemau rheoli mewnol (rheoleiddio ariannol, corfforaethol a'r gweithlu), ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwella. Rydym yn datblygu ymatebion rheoli i'r holl argymhellion archwilio, ac mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn craffu arnynt.

Cynhaliwyd 10 archwiliad mewnol yn ystod y flwyddyn yn ymwneud â'n polisïau a'n gweithdrefnau ar gyfer y canlynol:

Maes gwaith	Lefel sicrwydd
Llywodraethu Corfforaethol: Rheoli Perfformiad Gweithredol	Sylweddol
Llywodraethu Corfforaethol: Rheoli Risg – Parhad Busnes	Rhesymol
Cyfathrebu a Marchnata	Rhesymol
Trefniadau Lleihau Carbon a Sero Net	Rhesymol
Arloesi a Datblygu – Casglu Data y Gweithlu	Rhesymol
AD – Recriwtio	Sylweddol
AD - Perfformiad a Datblygiad Staff	Cyfyngedig*
Rheolaethau Ariannol Allweddol	Sylweddol
Rheoli Grantiau	Rhesymol
Rheoleiddio'r gweithlu – Addasrwydd i Ymarfer a Gwrandawiadau	Rhesymol

*Roedd 5 argymhelliad a oedd yn gofyn am gamau gweithredu erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Cafodd 4 o'r 5 argymhelliad eu gweithredu ar ôl adroddiad yr Archwiliad Mewnol gyda un argymhelliad i fod i gael ei gwblhau ddiwedd Mehefin 2024.

Ar sail y gwaith archwilio a gafodd ei wneud yn ystod y flwyddyn, fe ddaeth y Pennaeth Archwilio Mewnol i'r casgliad bod gennym brosesau rheoli, rheoleiddio a llywodraethu risg rhesymol ac effeithiol ar waith.

Diffiniadau o lefelau sicrwydd

Sicrwydd Sylweddol	Ceir system gadarn o reolaethau mewnol sy'n gweithredu'n effeithiol i sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli ac amcanion prosesau'n cael eu cyflawni.
Sicrwydd Rhesymol	Mae'r system rheolaethau mewnol yn ddigonol ar y cyfan ac yn gweithredu'n effeithiol ond mae angen rhai gwelliannau i sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli ac amcanion prosesau'n cael eu cyflawni.
Sicrwydd Cyfyngedig	Yn gyffredinol, mae'r system rheolaethau mewnol yn annigonol neu ddim yn gweithredu'n effeithiol ac mae angen gwelliannau sylweddol i sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli ac amcanion prosesau'n cael eu cyflawni.
Dim Sicrwydd	Mae methiant sylfaenol neu ddiffyg rheolaethau mewnol craidd sy'n gofyn am weithredu ar unwaith.

Archwiliad allanol

Rydym yn derbyn Adroddiad yr Archwiliad o'r Datganiadau Ariannol a'r Llythyr Rheoli, sy'n adrodd ar faterion sy'n codi o archwilio'r datganiadau ariannol.

Rheoli risg

Rydym yn parhau i ystyried a rheoli risg yn seiliedig ar ein Polisi Rheoli Risg a Sicrwydd. Mae ein dull cadarnhaol o reoli risg yn golygu ein bod nid yn unig yn edrych ar y risg y bydd pethau'n mynd o chwith, ond effaith peidio â manteisio ar gyfleoedd neu beidio â gwneud y mwyaf o'r hyn rydym yn ei wneud yn dda. Mae'r Tîm Arweinyddiaeth yn edrych ar ein rhestr o risgiau strategol bob mis. Yna, mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn craffu ar y rhestr bob chwarter.

Proffil Risg Strategol

Mae crynodeb o'n proffil risg ar ddiwedd mis Mawrth 2024 i'w weld yn y diagram isod. Dyma 'fapiau gwres' sy'n dangos nifer y risgiau strategol ac yn asesu lefelau risg gweddilliol ar ôl cyflwyno rheolaethau i liniaru eu heffaith a'u tebygolrwydd.

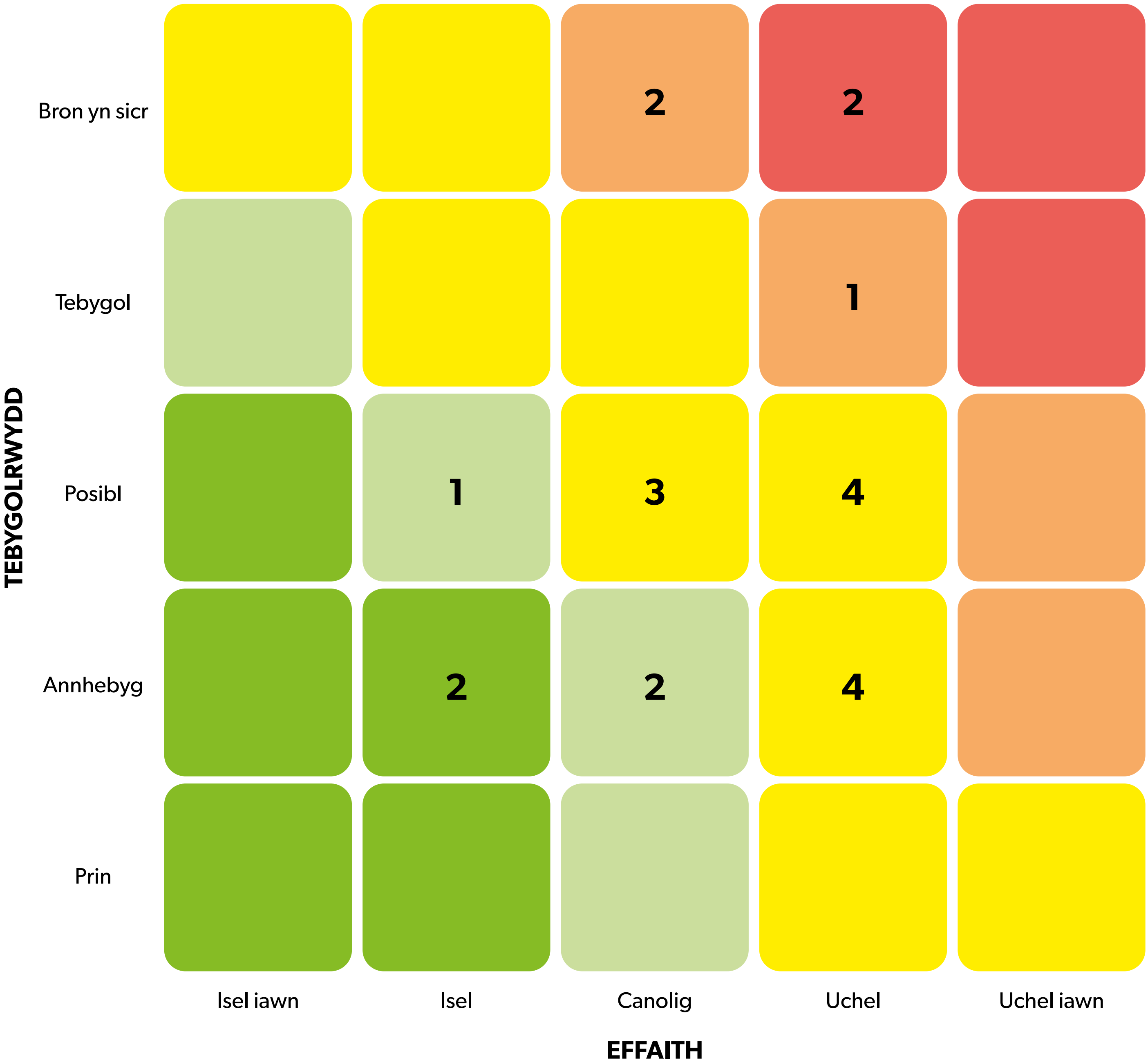

Asesu Risg

Rydym yn cymryd agwedd systemadig tuag at asesu risg. Newidiodd sawl risg strategol allweddol yn ystod y flwyddyn. Cafodd rhai o'r risgiau hyn eu huno â risgiau strategol eraill, tra bod modd ail-eirio a diweddaru rhai eraill i ddangos yr amgylchedd newidiol. Roedd y rhain yn cynnwys risgiau sy'n gysylltiedig â'r canlynol:

<table>
<tr><th>Teitl y Risg</th><th>Sgor Risk Gweddilliol 2022-23</th><th>Teitl y Risg</th><th>Sgôr Risg Gweddilliol 2023-24</th></tr>
<tr><td>Seibergadernid</td><td>20</td><td>Seibergadernid</td><td>15</td></tr>
<tr><td>Canfyddiad y Cyhoedd</td><td>16</td><td>Canfyddiad y Cyhoedd</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Cyllid a Chefnogaeth Llywodraeth Cymru</td><td>8</td><td>Cyllid a Chefnogaeth Llywodraeth Cymru</td><td>16</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Capasiti Cydweithio'r Sector</td><td rowspan="2">12</td><td>Capasiti'r Sector (Rhannu Risg)</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Cydweithio gan y Sector (Rhannu Risg)</td><td>16</td></tr>
<tr><td>Newid yn yr Hinsawdd</td><td>16</td><td>Newid yn yr Hinsawdd</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Ymchwil a Data</td><td>6</td><td>Data Gofal Cymdeithasol (Teitl Newydd)</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Recriwtio Annigonol</td><td>9</td><td rowspan="2">Denu'r Gweithlu / Cyflog ac Amodau (Risg Unedig gyda Theitl Newydd)</td><td rowspan="2">12</td></tr>
<tr><td>Tâl/Cyflog</td><td>12</td></tr>
</table>

Ychwanegwyd 8 risg strategol newydd at y gofrestr risg yn ystod 2023-24 a oedd yn gysylltiedig â'r canlynol:

Teitl y Risg	Sgôr Risg Gweddilliol 2023-24
Prentisiaethau	9
Cynllunio ar gyfer Olyniaeth	6
Y Swyddfa Genedlaethol	4
Gwella, Ymchwil ac Arloesi	8
Rheolaeth Ariannol Allweddol	6
Sefydlu	8
Capasiti'r Sector	20
Cydweithio gan y Sector	16

Cafodd pedair Risg eu Cau neu eu hisgyfeirio o'r Gofrestr Risg yn ystod 2023-24, a oedd yn gysylltiedig â'r canlynol:

Teitl y Risg
Aelodaeth y Bwrdd
Cynllunio ar gyfer Olyniaeth - Prif Weithredwr
COVID-19
Effeithiolrwydd Llesiant

Byddaf yn parhau i sicrhau bod risgiau'n cael eu rheoli'n dda. Lle mae gwendidau, byddaf yn sicrhau bod camau priodol ar waith i fynd i'r afael â nhw a bod ein rheolaethau a'n sicrwydd mewnol yn cael eu hadolygu'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn effeithiol.

Parodrwydd i Dderbyn Risg a Rheoli Risg

O ystyried yr hyn a wnawn, mae ein goddefgarwch o ran risg mewn meysydd llywodraethu ac enw da yn isel. Mewn meysydd eraill, fel gwella'r gweithlu, rydym yn barod i dderbyn mwy o risg i fanteisio ar gyfleoedd i ddilyn ein huchelgeisiau.

Mae'r Bwrdd wedi mabwysiadu 7 maes sicrwydd i fod yn sylfaen i strwythuro map sicrwydd. Mae hyn yn crynhoi'r rheolaethau a'r ffynonellau sicrwydd presennol ac yn amlygu unrhyw fylchau mewn perthynas â diwallu anghenion y Bwrdd. Ar gyfer pob maes sicrwydd, mae'r Bwrdd wedi diffinio ei barodrwydd i dderbyn risg yn fras gan ddefnyddio'r dosbarthiad a argymhellir yn Nodyn Cyfarwyddyd Parodrwydd i Dderbyn Risg Llywodraeth y DU ac mae'n ystyried i ba raddau mae'r rheolaethau presennol yn cyd-fynd â'r parodrwydd hwnnw.

Maes sicrwydd	Parodrwydd i dderbyn risg
Ariannol / gwerth am arian	Gofalus / Agored
Llywodraethu	Bach iawn / Gofalus
Gwaith Polisi	Agored
Enw da	Gofalus
Ein pobl	Agored
Gwella	Agored
Rheoliad	Gofalus

Llywodraethu Gwybodaeth a Diogelwch

Fe wnaethom gadw ein hardystiad o dan Systemau Rheoli Diogelwch Gwybodaeth ISO 27001 trwy gydol y flwyddyn gan gynnwys sicrhau'r ailardystiad tair blynedd ym mis Chwefror 2024. Cefnogwyd cydymffurfiaeth trwy ddarparu gwasanaeth archwilio mewnol arbenigol drwy gydol y flwyddyn.

Ym mis Mawrth 2024 fe wnaethom gwblhau yn llwyddiannus yr hunanasesiad ar gyfer ardystiad Cyber Essentials. Mae gwaith yn mynd rhagddo i ennill ardystiad Cyber Essentials Plus yn Chwarter 1 2024-25.

Fel rheolydd data sydd wedi'i gofrestru gyda Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO), rydym yn sicrhau bod gennym reolaethau llywodraethu gwybodaeth ar waith. Rydym yn gwneud hyn er mwyn cadw'r data rydym yn ei gasglu a'i brosesu'n ddiogel ac yn unol â'r ddeddfwriaeth diogelu data gyfredol fel ein bod yn agored ac yn dryloyw gyda'n penderfyniadau.

Yn ystod 2023-24:

- Cofnodwyd 22 o ddigwyddiadau data gennym:

	2023-24
Nifer y digwyddiadau data	22
Nifer a adroddwyd i'r ICO	2 ddigwyddiad gan Gofal Cymdeithasol Cymru
Math o ddigwyddiad	
Gwallau gan drydydd parti	2
Problem gyda meddalwedd/gweinydd	0
Gwall dynol/ problem hyfforddiant ac ymwybyddiaeth	19
Ffisegol	0
Seiberddiogelwch yn cynnwys ymosodiad sbam	1

- **Hysbyswyd yr ICO am ddau ddigwyddiad, ond cadarnhaodd yr ICO nad oedd angen cymryd camau pellach.** Rhannwyd argymhellion ar gyfer gwella ymarfer gyda'r timau perthnasol yn y sefydliad.
- Ymatebwyd i **22 cais o dan y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth** o fewn 20 diwrnod gwaith. Roedd y mathau o geisiadau yn amrywio eleni ac roeddent yn cynnwys ceisiadau am wybodaeth am ein gweithlu, cyfarpar TG, Adnoddau Dynol a Recriwtio, gwybodaeth am gontractau, a gwybodaeth yn ymwneud â'r gofrestr.
- Cawsom **13 Cais am Fynediad at Ddata gan y Testun** (SARs) o dan Ddeddf Diogelu Data 2018 (DPA).
  - Roedd 8 ohonynt yn ymwneud â gwybodaeth nad ydym yn ei chadw, ond yn y rhan fwyaf o achosion, roeddem yn gallu cyfeirio pobl at y sefydliadau perthnasol.
  - Ni wnaeth un SAR ddarparu'r wybodaeth ychwanegol y gwnaethom ofyn amdani er mwyn prosesu'r cais.
  - Roedd un cais yn ymwneud ag ymchwiliad Addasrwydd i Ymarfer parhaus. Oherwydd hynny, nid oeddem yn gallu rhannu unrhyw wybodaeth drwy'r broses SAR gan y gallai hynny fod wedi

niweidio ein gallu i gynnal yr ymchwiliad yn deg. Rhannwyd y wybodaeth â gwrthrych y data yn unol â'r broses Addasrwydd i Ymarfer.

- Cyflawnwyd pob cais arall o fewn y cyfnod o 30 diwrnod. Nid ymdrinnir â rhai ceisiadau am wybodaeth, er enghraifft copïau o wybodaeth gofrestru, o dan y Ddeddf Diogelu Data a chânt eu cofnodi fel SARs ffurfiol oherwydd gellid darparu'r wybodaeth yn gyflym yn hytrach nag aros hyd at 30 diwrnod.

- Rydym wedi derbyn **1 cais am yr hawl i ddileu** o dan GDPR y Deyrnas Unedig. Ymatebwyd i'r ymateb yn unol â'r polisi ac o fewn mis i dderbyn y cais.
- Rydym yn parhau i edrych ar wella ein **fframwaith llywodraethu gwybodaeth a chydymffurfiad â'r Ddeddf Diogelu Data** gyda'n Grŵp Llywodraethu Gwybodaeth traws-sefydliadol. Mae'r grŵp hwn yn edrych ar ein cydymffurfiaeth ag ardystiad ISO27001, deddfwriaeth diogelu data, atebolrwydd ac aliniad â Hanfodion Seiber (Diogelwch). Cynhaliwyd rhaglen hyfforddiant seiliedig ar rôl ar reoli risgiau diogelu data a diogelwch gwybodaeth gydol y flwyddyn.
- Rydym wedi diwygio a datblygu nifer o bolisïau newydd, adnoddau mewnol a hyfforddiant staff mewn perthynas â diogelu data trwy gydol y flwyddyn.

Gwasanaeth Cwsmeriaid

Rydym yn defnyddio cwynion, adborth cwsmeriaid ac ymholiadau i edrych yn barhaus ar sut y gallwn weithio'n well a darparu gwasanaeth gwell i gwsmeriaid.

Fe wnaethom ddiweddaru ein polisi cwynion yn ystod y flwyddyn. Yn ystod 2023-24, derbyniwyd 16 o gwynion o dan ein polisi cwynion. Cafodd pob un o'r cwynion hyn eu dosbarthu'n gwynion 'Cam 1' lle'r oedd modd i'r Swyddog Cwynion a Rheolwr Tîm, pe bai angen, ymdrin â'r pryder neu'r ymholiad yn unol â'r amserlen 20 diwrnod gwaith.

Chwythu'r chwiban

Mewnol

Mae'n holl staff yn cael eu hannog i godi materion sy'n peri pryder am unrhyw gamwedd sy'n dod i'w sylw tra byddant yn y gwaith. Credaf fod nodi camweddau yn fewnol yn gyfraniad pwysig at reoli risg gorfforaethol a sicrhau llywodraethu da.

Rydym wedi sefydlu polisi a gweithdrefnau chwythu'r chwiban mewnol sy'n adlewyrchu darpariaethau Deddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998 ac yn nodi mecanwaith i staff godi materion o'r fath.

Yn 2023-2024 ni wnaeth unrhyw aelod o staff fynegi pryder o dan ein Polisi Chwythu'r Chwiban, yn union fel yn 2022-23.

Allanol

Rydym wedi ein rhestru o dan Orchymyn Personau Rhagnodedig 2014 fel sefydliad dynodedig y gall unrhyw weithiwr yn y sector gofal cymdeithasol fynd ato i adrodd am gamwedd tybiedig neu hysbys. Gelwir hyn yn 'chwythu'r chwiban' neu'n wneud datgeliad hefyd.

Fel person rhagnodedig, mae gennym nifer o ddyletswyddau, sydd wedi'u nodi mewn canllawiau gan yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol (BEIS), ac un ohonynt yw adrodd yn flynyddol ar nifer y datgeliadau chwythu'r chwiban a dderbyniwn.

Ar gyfer pob atgyfeiriad a dderbyniwn, rydym yn ystyried y wybodaeth sy'n dod i law, ac yn achos y 4 a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn, nid oes unrhyw achosion Addasrwydd i Ymarfer ffurfiol wedi cael eu hagor eto. Mae gwybodaeth wedi'i rhannu gydag Arolygiaeth Gofal Cymru, byrddau iechyd lleol, a'r heddlu yn ôl yr angen yn dilyn y datgeliadau a dderbyniwyd.

Sarah McCarty
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu
Dyddiad: 25 Hydref 2024

Adroddiad ar Gyflogau a Staff

Adroddiad ar Gyflogau

Datganiad Polisi Cyflogau

Dyma ddatganiad polisi cyflogau Gofal Cymdeithasol Cymru ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2023 a 31 Mawrth 2024.

Mae'r datganiad polisi cyflogau hwn yn darparu'r fframwaith ar gyfer penderfyniadau ar gyflogau a phenderfyniadau ar gyflogau uwch-swyddogion.

Prif Swyddog Gweithredol

Sue Evans oedd Prif Swyddog Gweithredol a Swyddog Cyfrifyddu Gofal Cymdeithasol Cymru, a derbyniodd gyflog o £131,966 y flwyddyn yn 2023-24. Cost cyflog gros y Prif Weithredwr yn y cyfnod 2023-24 oedd £183,893 sy'n cynnwys costau Yswiriant Gwladol Cyflogwyr a chostau Pensiwn Cyflogwyr.

Y Bwrdd

Mae'r Bwrdd yn cynnwys 14 Aelod dan arweiniad Cadeirydd lleyg, Mick Giannasi. Mae pob un ohonynt wedi'i benodi gan y Gweinidog, drwy'r broses Penodiadau Cyhoeddus. Nid yw tâl aelodau'r Bwrdd yn bensiynadwy ac fe'i pennir gan Lywodraeth Cymru. Er mwyn bod yn fwy tryloyw, datgelir cyflog Cadeirydd Gofal Cymdeithasol Cymru yn yr adroddiad hwn. Mae aelodau'r Bwrdd yn cael eu talu £282 y dydd ac wedi ymrwymo i ddau ddiwrnod y mis.

Staff Gofal Cymdeithasol Cymru

Mae pob aelod o staff yn cael ei gyflogi gan Gofal Cymdeithasol Cymru ar y telerau a'r amodau y mae'r Bwrdd yn penderfynu arnynt. Mae cyflogau'r holl aelodau staff yn cyd-fynd â chynllun y sefydliad ar gyfer trefniadau cyflog a graddio staff a gymeradwywyd gan Lywodraeth Cymru yn 2004 ac mae'n berthnasol yn gyfartal i bob aelod o staff.

Mae'r trefniadau hyn yn cynnwys graddfa gyflog gyda datblygiad cyflog cynyddrannol yn ystod blynyddoedd cynnar cyflogaeth, a dyfarniad anghyfunol yn seiliedig ar berfformiad sefydliadol. Rhoddwyd y gorau i dalu'r Dyfarniad Perfformiad Corfforaethol yn 2010-11 ac o ganlyniad nid oes unrhyw fonws wedi'i dalu ers 2009-10.

Mae'r dyfarniad cyflog yn destun trafodaeth â Chyngor y Staff a chymeradwyaeth gan Bwyllgor Taliadau Gofal Cymdeithasol Cymru a Llywodraeth Cymru bob blwyddyn. Wrth benderfynu ar strategaethau cyflog, mae'r Bwrdd yn ystyried:

- yr angen i recriwtio, cadw a chymell pobl addas sy'n alluog, cymwys ac o safon uchel
- fforddiadwyedd cyffredinol
- arferion cyflog yn y sector cyhoeddus ehangach a sefydliadau cymharol
- rhwymedigaethau cyfreithiol perthnasol gan gynnwys gofynion cydraddoldeb a gwrth-wahaniaethu.

Mae'r adrannau canlynol yn yr Adroddiad ar Gyflogau a Staff yn destun archwiliad.

Cyflogau Uwch Staff

Swyddogion	Cyflog (£000)*		Buddion pensiwn (£)		Cyfanswm (£000)	
	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23
Cadeirydd Mick Giannasi	30-35	30-35	DDIM YN BERTHNASOL	DDIM YN BERTHNASOL	30-35	30-35
Prif Weithredwr Sue Evans	130-135	125-130	7,100	38,600	135-140	160-165
Cyfarwyddwr Cyllid, Strategaeth a Gwasanaethau Corfforaethol Andrew Lycett	100-105	90-95	30,700	27,900	130-135	115-120
Cyfarwyddwr Gwella a Datblygu Sarah McCarty	100-105	90-95	31,200	60,900	130-135	150-155
Cyfarwyddwr Rheoleiddio David Pritchard (o fis Mehefin 2022)	100-105	75-80	31,000	23,800	130-135	100-105

*Lle y bo'n berthnasol, mae unrhyw Lwfansau Teithio a Chynhaliaeth Trethadwy yn cael eu cynnwys mewn Cyflog yn unol â'n cynllun Teithio a Chynhaliaeth.

Ni ddatgelwyd cyflog David Pritchard, y Cyfarwyddwr Rheoleiddio, ar gyfer mis Ebrill a mis Mai 2022 gan iddo gael ei secondio i'r swydd o Lywodraeth Cymru yn y misoedd hynny am y cyfnod hwn nes iddo gael ei wneud yn aelod parhaol o staff. Cyfanswm y tâl gan Lywodraeth Cymru oedd £22,510 yn 2022-23 a oedd yn cynnwys Yswiriant Gwladol Cyflogwyr, Pensiwn Cyflogwyr a TAW na ellir ei hadennill. Mae graddfeydd cyflog Gofal Cymdeithasol Cymru yn berthnasol i'r Cyfarwyddwr Rheoleiddio ar secondiad ac roedd ei gyflog yn y band cyflog £90,000-£95,000 yn 2022-23.

Cyfrifir swm y buddion pensiwn ar gyfer y flwyddyn sy'n cyfrannu at y cyfanswm sengl mewn ffordd debyg i'r dull a ddefnyddir i gael gwerthoedd pensiwn at ddibenion treth ac mae wedi'i seilio ar wybodaeth a dderbynnir gan ein hactiwarïaid.

Cyfrifir gwerth y buddion pensiwn a gronnwyd yn ystod y flwyddyn fel (y cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn wedi'i luosi ag 20) plws (y cynnydd gwirioneddol mewn unrhyw gyfandaliad) llai (y cyfraniadau a wnaed gan yr unigolyn). Nid yw'r cynnydd gwirioneddol yn cynnwys cynnydd yn sgil chwyddiant nac unrhyw gynnydd neu ostyngiad yn sgil trosglwyddo hawliau pensiwn.

Nid dyma'r swm sydd wedi'i dalu i unigolyn gan Gofal Cymdeithasol Cymru yn ystod y flwyddyn; mae'n gyfrifiad sy'n defnyddio gwybodaeth o'r tabl buddion pensiwn. Gall sawl ffactor ddylanwadu ar y ffigurau hyn e.e. newidiadau yng nghyflog unigolyn, a yw'n dewis gwneud cyfraniadau ychwanegol i'r cynllun pensiwn o'i gyflog a ffactorau prisio eraill sy'n effeithio ar y cynllun pensiwn yn ei gyfanrwydd.

Mae cyflogau'n cynnwys cyflogau gros a dyfarniadau cyflog y cytunwyd arnynt gan Lywodraeth Cymru.

Ni chafodd unrhyw aelod o staff sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau fuddion mewn nwyddau neu wasanaethau gan Gofal Cymdeithasol Cymru ac eithrio un cyfarwyddwr mewn perthynas â'n cynllun Tusker ar gyfer darparu cerbydau modur i staff.

Hawliau Pensiwn Cyfarwyddwyr	Cyfanswm pensiwn cronnus ar 31 Mawrth 2024 £'000	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn ar 31 Mawrth 2024 £'000	Cyfanswm cyfandaliad cronnus ar 31 Mawrth 2024 £'000	Cynnydd/(gostyngiad) gwirioneddol mewn cyfandaliad ar 31 Mawrth 2024 £'000	CETV ar 31 Mawrth 2024 £'000	CETV ar 31 Mawrth 2023 £'000	Cynnydd/gostyngiad gwirioneddol mewn CETV yn 2023-24 £'000
Cadeirydd Mick Giannasi	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol	Ddim yn berthnasol
Prif Weithredwr Sue Evans	35.0-40.0	0.0-2.5	-	-	691	568	65
Cyfarwyddwr Cyllid, Strategaeth a Gwasanaethau Corfforaethol Andrew Lycett	5.0-10.0	0.0-2.5	-	-	105	58	42
Cyfarwyddwr Gwella a Datblygu Sarah McCarty	35.0-40.0	0.0-2.5	20.0-25.0	(2.5)-0.0	490	337	120
Cyfarwyddwr Rheoleiddio David Pritchard (o fis 22 Mehefin)	0.0-5.0	0.0-2.5	-	-	61	23	37

Mae'r Prif Weithredwr yn aelod cyffredin o gynllun pensiwn Gofal Cymdeithasol Cymru. Nid yw'r Cadeirydd yn cymryd rhan yn y cynllun pensiwn.

Y Gwerth Trosglwyddo Cyfwerth ag Arian Parod (CETV) yw'r gwerth cyfalafol a aseswyd gan actwari o fuddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol mewn amser. Buddion cronnus yr aelod ac unrhyw bensiwn priod amodol sy'n daladwy o'r cynllun yw'r buddion y pennwyd eu gwerth. Mae'n daliad a wneir gan gynllun pensiwn, neu drefniant i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun pensiwn arall, neu drefniant pan fydd aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddion pensiwn y mae wedi'u cronni yn ei gynllun blaenorol.

Roedd y ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i'w aelodaeth gyfan o'r cynllun, nid dim ond ar gyfer ei wasanaeth mewn swydd uwch y mae datgeliad yn berthnasol iddi. Mae'r ffigurau CETV a manylion pensiwn eraill yn cynnwys gwerth unrhyw bensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r unigolyn wedi'i drosglwyddo. Hefyd, maen nhw'n cynnwys unrhyw fuddion pensiwn ychwanegol a gronnwyd gan yr aelod o ganlyniad i brynu blynyddoedd ychwanegol ar ei gost ei hun. Cyfrifir CETV o fewn y canllawiau a'r fframwaith a bennwyd gan Sefydliad a Chyfadran yr Actiwarïaid.

Mae'r cynnydd gwirioneddol yng ngwerth y CETV yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a ariennir mewn gwirionedd gan y cyflogwr. Mae'n ystyried y cynnydd mewn pensiwn cronnus oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a dalwyd gan y cyflogai, gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant pensiwn arall, ac mae'n defnyddio ffactorau prisio'r farchnad gyffredin o ddechrau a diwedd y cyfnod.

Datgelu Cyflog Teg

Yn 2023-24 derbyniodd yr holl staff gan gynnwys y cyfarwyddwr sy'n derbyn y cyflog uchaf ddyfarniad tâl o 5% (4% yn 2022-23). Yn ogystal, derbyniodd pob aelod o staff a oedd yn cael ei gyflogi ar 31 Mawrth 2023 daliad anghyfunol gwerth £1,500. Fodd bynnag, nid oedd y Prif Weithredwr na'r Cyfarwyddwyr yn gymwys am y taliad.

Cymarebau cyflog	2023-24	2022-23
Cyfanswm Cyflog Gweithiwr sy'n ennill y Cyflog Uchaf (£'000)	130-135	125-130
Cymhareb gyflog 25 canradd	4.3	4.4
Cymhareb gyflog ganolrifol	3.2	3.5
Cymhareb gyflog 75 canradd	2.8	2.8
Amrediad cyfanswm cyflogau	£23,260-£131,966	£22,152-£125,682

Mae'n ofynnol i gyrff adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng cyflog y cyfarwyddwr sy'n ennill y cyflog uchaf yn eu sefydliad a chyflog canolrifol gweithlu'r sefydliad.

Cydnabyddiaeth ariannol band y cyfarwyddwr â'r cyflog mwyaf yn Gofal Cymdeithasol Cymru yn ystod blwyddyn ariannol 2023-24 oedd £130,000-£135,000 (2022-23: £125,000-£130,000).

Y gydnabyddiaeth ariannol a ddefnyddiwyd ar gyfer y gymhareb gyflog 25 canradd, canolrifol a chymhareb gyflog 75 canradd oedd £30,534, £40,862 a £47,675 yn y drefn honno. Y ffigurau cyfatebol yn 2022-23 oedd £29,080, £36,656 a £45,045.

Cost cyflog yn unig yw cyfanswm y gydnabyddiaeth ariannol ac nid yw'n cynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr na gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian parod y pensiynau.

Roedd y cyflogau'n amrywio o £23,260 i £131,966 (2022-23: £22,152 i £125,682).

Adroddiad Staff

Costau staff	2023-24					2022-23
	Cyfanswm Costau £'000	Staff Cyflogedig Parhaol £'000	Staff Dros Dro a Secondiad £'000	Cadeirydd ac Aelodau'r Bwrdd £'000	Aelodau 'r Panel £'000	Cyfanswm Costau £000
Cyflogau	9,274	9,002	27	123	122	7,173
Costau Nawdd Cymdeithasol	969	965	-	3	1	740
Costau Pensiwn Eraill	1,437	1,437	-	-	-	2,763
Ardoll Brentisiaethau	31	31	-	-	-	20
Is-gyfanswm	**11,711**	**11,435**	**27**	**126**	**123**	**10,696**
Ychwanegu taliadau mewn perthynas â secondiadau i mewn	-	-	-	-	-	-
Cyfanswm costau net	**11,711**	**11,435**	**27**	**126**	**123**	**10,696**

Yn gyson â chanllawiau, mae costau cyflogaeth yn cynnwys taliadau a wneir mewn perthynas â staff sydd â chontract. Cyfanswm cost cyflogau ac eithrio Costau Pensiwn Eraill oedd £10,274k (£11,711k-£1,437k) yn 2023-24 o'i gymharu â £7,933k (£10,696k-£2,763k) yn 2022-23.

Costau pensiwn eraill gwerth cyfanswm o £1,437k yw costau gwasanaeth (presennol a blaenorol) y cynllun ac yn ogystal, unrhyw gostau pensiwn mewn perthynas â'r cynnydd yn y croniad tâl gwyliau. Mae'r £1,437k yn cynnwys cyfraniadau gwirioneddol y Cyflogwr yn seiliedig ar gyflogres o £2,260k, a chostau mewn perthynas â'r croniad tâl gwyliau o £7k. Y gwahaniaeth gweddilliol o £830k (Cynnydd o £810k yn 2022-23) yw'r tâl is y mae'n ofynnol ei godi o dan Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol (IAS 26). Mae'r tâl gostwng yn 2023-24 yn ymwneud â £830k mewn taliadau gwasanaeth cyfredol. Yn 2022-23 roedd y £2,763k yn cynnwys cyfraniadau cyflogwr o £1,953 ond roedd wedi cynyddu £810k fel y nodir uchod.

Niferoedd staff – cyfwerth ag amser llawn	2023-24			2022-23
	Cyfanswm	Nifer parhaol	Nifer eraill	Cyfanswm
Prif Weithredwr a Chyfarwyddwyr	4	4	0	4
Rheoleiddio'r Gweithlu	90	89	1	80
Gwella aDatblygu	74	74	0	52
Gwasanaethau Corfforaethol a TG	45	45	0	40
Cyfansymiau	**213**	**212**	**1**	**176**

Mae'r tabl uchod yn cynrychioli nifer cyfartalog y bobl cyfwerth ag amser llawn a gyflogwyd yn ystod y flwyddyn.

Cyfansoddiad y staff

Ar 31 Mawrth 2024 roedd 173 (74%) o'r gweithlu yn fenywod a 61 (26%) yn ddynion allan o gyfanswm o 234. Mewn cymhariaeth, ar 31 Mawrth 2023, roedd 147 (73%) o'r gweithlu yn fenywod a 54 (27%) yn ddynion allan o gyfanswm o 201.

Mae'r niferoedd hyn yn cynnwys yr Uwch Dîm Rheoli sy'n cynnwys y Prif Weithredwr a thri chyfarwyddwr. Roedd dau aelod o'r Uwch Dîm Rheoli yn fenywod (50%) a dau yn ddynion (50%) ac roedd hyn yn wir ar 31 Mawrth 2023.

Mae Cyfansoddiad Staff yn ôl teuluoedd swyddi fel a ganlyn:

Cyfansoddiad y Staff yn ôl Teulu Swyddi	Benywaidd	Gwrywaidd	Cyfanswm	Benywaidd	Gwrywaidd
Tîm Gweithredol	2	2	4	50%	50%
Uwch Dîm Arweinyddiaeth	5	3	8	63%	37%
Tîm Rheoli	56	16	72	78%	22%
Tîm Technegol a Datblygu	55	22	77	71%	29%
Tîm Cymorth	55	18	73	75%	25%
Cyfansymiau	**173**	**61**	**234**	**74%**	**26%**

Data absenoldeb oherwydd salwch

Lefel salwch staff yn ystod 2023-24 oedd 3.6% (3.6% yn 2022-23).

Polisïau Staff, Cydraddoldeb ac Amrywiaeth

Mae gan Gofal Cymdeithasol Cymru statws 'Buddsoddwyr mewn Pobl' ac mae ei bolisïau adnoddau dynol yn adlewyrchu arferion gorau fel rhan o'i ymrwymiad fel sefydliad sy'n dysgu. Rydym yn cydnabod ac yn gwerthfawrogi amrywiaeth ac yn sicrhau bod ein holl arferion cyflogaeth a'n rhaglenni gwaith yn ymgorffori ac yn dangos nid yn unig ein dyletswydd gyhoeddus fel y'i nodir yn y Ddeddf Cydraddoldebau ond yn croesawu cydraddoldeb ac amrywiaeth fel gwerthoedd craidd sy'n sail i'r holl swyddogaethau a darpariaeth gwasanaethau o'r radd flaenaf gan ein gweithlu a'r sector. Byddwn yn sicrhau ein bod yn ymgorffori dull hawliau dynol yn llawn yn ein holl waith. Drwy ei gylch gwaith, mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn hyrwyddo ac yn dylanwadu ar bwysigrwydd dewis iaith i ddefnyddwyr gwasanaeth a sensitifrwydd iaith o fewn y gweithlu gofal cymdeithasol. Mae gennym rôl arweiniol yn y gwaith o gyflawni Mwy na Geiriau Llywodraeth Cymru – y Fframwaith Strategol ar gyfer Gwasanaethau Cymraeg ym maes Iechyd, Gwasanaethau Cymdeithasol a Gofal Cymdeithasol. Fel cyflogwr, rydym yn sefydliad gwirioneddol ddwyieithog sy'n darparu amgylchedd sy'n meithrin ac yn datblygu staff i ddysgu a gwella eu sgiliau dwyieithog a chymryd perchnogaeth o ethos dwyieithog y sefydliad.

Hefyd, mae gennym gyfrifoldeb i gynnal y confensiynau sydd yn Neddf Hawliau Dynol 1998. Rydym wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd gwaith sy'n gwerthfawrogi amrywiaeth pawb, ein staff ein hunain a'r rhai y down i gysylltiad â nhw yn ystod ein gwaith, ac rydym yn llwyr gefnogi hawliau pobl i gael eu trin ag urddas a pharch.

Rydym wedi ymrwymo i sicrhau cydraddoldeb a gweithredu agored yn ein trefniadau cyflogau a graddio. Pan ystyriwyd ein hadroddiad Cyflog Cyfartal ym mis Mehefin 2023, ni welsom unrhyw dystiolaeth o wahaniaethu ar sail cyflog mewn perthynas ag unrhyw nodweddion gwarchodedig.

Hefyd, fe wnaethom ystyried ein bwlch cyflog rhwng y rhywiau ym mis Mehefin 2023, a oedd yn 11.8% (canolrif). Mewn cymhariaeth, roedd ein bwlch cyflog rhwng y rhywiau yn 11.5% (canolrif) ar Mehefin 2022.

Llais y gweithiwr

Yn ystod 2023-24, roedd gan ein Cyngor Partneriaeth Staff rôl hanfodol yn casglu a chyflwyno barn staff ar faterion pwysig yn cynnwys ad-drefnu a pholisïau allweddol. Cyflawnwyd hyn drwy fforymau staff rheolaidd, cyfarfod â thimau'n unigol a chynhyrchu dogfennau adborth i AD a'r Tîm Rheoli Gweithredol.

Cymorth a llesiant

Fe wnaethon ni gyflwyno Rhaglen Cymorth i Weithwyr newydd yn 2023-24 gyda Gwasanaeth Cymorth Menopos ychwanegol.

Fel rhan o'r fframwaith hwn, gallwn ddefnyddio'r gwasanaethau canlynol:

- Mynediad at wasanaeth cwnsela dros y ffôn 24 awr, 7 diwrnod yr wythnos i'n holl staff
- Cwnsela wyneb yn wyneb
- Adnoddau ar-lein.

Hyblygrwydd a Buddion

- Roedd 23% o'n gweithlu yn gweithio oriau ansafonol (llai na 36 awr yr wythnos neu oriau cywasgedig)
- Mae'r cynllun talebau gofal plant bellach wedi cau i ymgeiswyr newydd gyda pump aelod gweithredol ar 31 Mawrth 2024
- Mae'r holl staff yn gallu gweithio dan batrwm hybrid o leoliadau cartref a swyddfa
- Rydym yn gweithredu cynllun beicio i'r gwaith a chynllun car aberthu cyflog.

Gwariant ar ymgynghori

Mae unrhyw gostau Ymgynghori mewn perthynas â barn arbenigol a gafwyd i helpu i wneud penderfyniadau busnes wedi'u cynnwys yn y costau Gweinyddu (Ffioedd Proffesiynol) yn y datganiadau ariannol. Nid oedd unrhyw gostau ymgynghori yn 2023-24 (2022-23:0k).

Ymrwymiadau oddi ar y gyflogres

Yn 2023-24 mae Gofal Cymdeithasol Cymru wedi gweithredu'n unol â llythyr Annwyl Swyddog Cyfrifyddu 1/14 mewn perthynas â Threfniadau Treth Penodeion Sector Cyhoeddus ac nid oes angen rhoi gwybod am unrhyw ymrwymiadau "oddi ar y gyflogres".

Pecynnau Ymadael

Ni chytunwyd ar becynnau ymadael yn 2023-24 na'r flwyddyn flaenorol yn 2022-23.

Atebolrwydd ac Archwilio

Rheoleidd-dra gwariant

Ymdriniwyd â'r holl wariant yn 2023-24 yn unol ag unrhyw ddeddfwriaeth berthnasol, y Datganiad Llywodraethu y cytunwyd arno gyda Llywodraeth Cymru a Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru.

Ffioedd a Thaliadau

Yr incwm o'r Ffioedd Cofrestru ar gyfer blwyddyn ariannol 2023-24 oedd £2,305k (2022-23: £2,224k). Fel y cytunwyd gan Lywodraeth Cymru, nid yw'r ffioedd a dderbynnir yn talu cost lawn cofrestru ac felly mae'r gost ychwanegol yn cael ei hariannu gan Gymorth Grant.

Rhwymedigaethau Digwyddiadol Annhebygol Iawn

Nid yw Gofal Cymdeithasol Cymru yn ymwybodol o unrhyw rwymedigaethau digwyddiadol annhebygol iawn.

Tueddiadau gwariant hirdymor

Rydym yn tybio y bydd lefelau gwariant y tymor yn aros yr un fath yn fras ar sail y dybiaeth y bydd ein lefel Cymorth Grant yn aros yr un fath.

Sarah McCarty
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu

Dyddiad: 25 Hydref 2024

Tystysgrif ac adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r Senedd

Barn ar ddatganiadau ariannol

Rwy'n ardystio fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Gofal Cymdeithasol Cymru am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 o dan Atodlen 2 o Baragraff 16 i Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016.

Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys y Datganiad o wariant net cynhwysfawr, y Datganiad ar y sefyllfa ariannol, y Datganiad ar lifoedd arian parod, y Datganiad ar newidiadau yn ecwiti trethdalwyr a nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisïau cyfrifo sylweddol. Mae'r fframwaith adrodd ariannol sydd wedi'i gymhwyso wrth baratoi yn gyfraith berthnasol ac mae'r DU wedi mabwysiadu safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglir a'u haddasu gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Trysorlys EM.

Yn fy marn i, ym mhob agwedd faterol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o gyflwr materion Gofal Cymdeithasol Cymru ar 31 Mawrth 2024 ac o'i wariant net, am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â safonau cyfrifeg rhyngwladol a fabwysiadwyd yn y DU fel y'u dehonglir a'u haddasu gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Trysorlys EM; ac
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a ddyroddwyd o dan Atodlen 2 o Baragraff 16 i Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016.

Barn ar reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob ystyr berthnasol, mae'r incwm a'r gwariant a gofnodir yn y datganiadau ariannol wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Sail barn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yng nghyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio adran datganiadau ariannol fy nhystysgrif.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar y corff yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o'r sail gyfredol o gyfrifo wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd materol sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu gyda'i gilydd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r corff i barhau i fabwysiadu sail cyfrifeg busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r adeg y mae'r datganiadau ariannol wedi'u hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu mewn perthynas â busnes gweithredol yn yr adrannau perthnasol o'r dystysgrif hon.

Mabwysiadir sail gynyddol cyfrifyddu Gofal Cymdeithasol Cymru i ystyried y gofynion a nodir yn Llawlyfr Adrodd Ariannol Llywodraeth Trysorlys EM, sy'n ei gwneud yn ofynnol i endidau fabwysiadu sail gynyddol cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol lle rhagwelodd y bydd y gwasanaethau y maent yn eu darparu yn parhau i'r dyfodol.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol a rhannau eraill o'r adroddiad sy'n cael eu harchwilio ac adroddiad fy archwilydd ar hynny. Y Swyddog Cyfrifeg sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir fel arall yn benodol yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar hynny. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu fel arall mae'n ymddangos ei bod wedi'i chamddatgan yn sylweddol. Os byddaf yn nodi anghysondebau materol o'r fath neu gamddatganiadau materol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf i, yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i gyflawni, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad materol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd am y ffaith honno.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r rhan o'r Adroddiad ar Gydnabyddiaeth Ariannol a Staff sydd i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Gweinidogion Cymru a wnaed o dan Atodlen 2 o Baragraff 16 o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016.

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd sy'n destun archwiliad wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddydau Gweinidogion Cymru a wnaed o dan Atodlen 2 o Baragraff 16 i Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016; a
- mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiad Perfformiad a'r Adroddiad Atebolrwydd ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r gofynion cyfreithiol cymwys.

Materion yr wyf yn adrodd amdanynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth y corff a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Perfformiad a'r Adroddiad Atebolrwydd.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol yr wyf yn eu hadrodd i chi os, yn fy marn i:

- Nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.
- Nid yw cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw neu ni dderbyniwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau nad ymwelwyd â hwy gan fy nhîm;
- nid yw'r datganiadau ariannol a'r rhan a archwiliwyd o'r Adroddiad Atebolrwydd yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifeg;
- ni ddatgelir gwybodaeth a bennir gan Weinidogion Cymru ynghylch tâl a thrafodion eraill;
- nid yw rhai datgeliadau o gydnabyddiaeth ariannol a bennir gan Llawlyfr Adrodd Ariannol Llywodraeth Trysorlys EM yn cael eu gwneud neu nid yw rhannau o'r Adroddiad Cydnabyddiaeth a Staff sydd i'w harchwilio yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddol; neu
- nid yw'r Datganiad Llywodraethu yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â chanllawiau Trysorlys EM.

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu am y datganiadau ariannol

Fel yr esboniwyd yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifeg, mae'r Swyddog Cyfrifeg yn gyfrifol am:

- cynnal cofnodion cyfrifyddu digonol;
- paratoi'r datganiadau ariannol a'r Adroddiad Blynyddol yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol cymwys ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi barn wir a theg;
- sicrhau bod yr Adroddiad Blynyddol a'r datganiadau ariannol yn ei gyfanrwydd yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy;
- sicrhau rheoleidd-dra trafodion ariannol;
- rheolaethau mewnol fel y mae'r Swyddog Cyfrifo'n ei benderfynu yn angenrheidiol er mwyn galluogi paratoi datganiadau ariannol i fod yn rhydd rhag camddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad; ac
- asesu gallu Gofal Cymdeithasol Cymru i barhau fel pryder parhaus, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â phryder parhaus a defnyddio sail barhaus cyfrifyddu oni bai bod y Swyddog Cyfrifeg yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Gofal Cymdeithasol Cymru yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio, ardystio ac adrodd ar y datganiadau ariannol yn unol â Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 paragraff 16 o Ran 6 o Atodlen 2.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad ac fe'u hystyrir yn ddeunydd os gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau yn cynnwys y canlynol:

- Holi rheolwyr, pennaeth archwilio mewnol yr endid a archwiliwyd a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Gofal Cymdeithasol Cymru sy'n ymwneud â:
  - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â deddfau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
  - canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, amheuaeth neu honedig; ac
  - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.
- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabyddiaeth refeniw, cydnabyddiaeth gwariant a phosatio cyfnodolion anarferol;
- Cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Gofal Cymdeithasol Cymru yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn gweithredu ynddynt, gan

ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Gofal Cymdeithasol Cymru;

- Cael dealltwriaeth o berthnasoedd parti cysylltiedig.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy gweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu'r datganiadau ariannol a phrofion i ddogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â deddfau a rheoliadau perthnasol a drafodwyd uchod;
- holi rheolwyr, y Pwyllgor Archwilio a chynghorwyr cyfreithiol ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a posibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r Bwrdd; ac
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrthdroi rheolaeth rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o ragfarn bosibl;
- a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion sylweddol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol.

Fe wnes i hefyd gyfleu deddfau a rheoliadau a nodwyd yn berthnasol a risgiau posibl i dwyll i bob aelod o'r tîm archwilio a pharhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn cael ei effeithio gan yr anhawster cynhenid wrth ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Gofal Cymdeithasol Cymru, a natur, amseriad a maint y gweithdrefnau archwilio a gyflawnir.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o adroddiad fy archwilydd.

Cyfrifoldebau archwilydd eraill

Casglaf dystiolaeth ddigonol er mwyn rhoi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm a gofnodir yn y datganiadau ariannol wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodiadau ariannol a gofnodir yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Cyfathrebaf â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio sylweddol ymhlith materion eraill, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad.

Adroddiad

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
28 Hydref 2024

1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Gofal Cymdeithasol Cymru sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol.

Cyfrifoldeb y Swyddog Cyfrifyddu yw cynnal cywirdeb gwefan Gofal Cymdeithasol Cymru; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac felly nid yw archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno ar y wefan yn gyntaf.

Datganiadau Ariannol

Datganiad o wariant net cynhwysfawr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024	Nodyn	2023-24 £'000	2022-23 £'000
Gwariant			
Costau staff	15	11,711	10,696
Gwariant rhaglenni			
Cymorth hyfforddiant a cynlluniau ariannu tymor hir eraill	4(i)	12,574	13,319
Gwariant rhaglenni eraill	4(ii)	4,726	4,382
Costau gweinyddu	5	2,105	1,457
Dibrisio ac amorteiddio	6,7 ac 8	331	315
Tâl llog pensiwn		-	-
		31,447	30,169
Incwm			
Incwm o Weithgareddau			
Incwm Ffioedd Cofrestru	3(ii)	2,305	2,244
Incwm Arall			
Ardystio Prentisiaethau		76	68
Gweithlu Iechyd Meddwl		505	75
Adnodd Data Cenedlaethol		296	29
Cyflwyniad i Waith Cymdeithasol		-	125
Ymchwil Data Gweinyddol Cymru		67	-
Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol		109	-
Incwm Amrywiol		33	10
Credyd Llog Pensiwn	16	50	10
		3,441	2,561
Gwariant Net		28,006	27,608
(Gwarged) ar waredu prydles		(7)	-
Llog derbyniadwy	3(i)	(27)	(8)
Llog i'w ildio i Lywodraeth Cymru	3(ii)	27	8
Llog IFRS 16 sy'n daladwy		12	15
Gwariant net ar ôl llog		**28,011**	**27,623**
Gwariant Cynhwysfawr Arall			
Ailfesur actiwaraidd	16	**1,990**	**(1,290)**
Cyfanswm y Gwariant Cynhwysfawr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024		**30,001**	**26,333**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 66 i 89 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad ar y sefyllfa ariannol ar 31 March 2024		2024		2023	
	Nodyn	**£'000**	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Asedau anghyfredol:					
Ased Pensiwn	16	-		-	
Eiddo, peiriannau ac offer	6	153		193	
Asedau anghyffyrddadwy	7	34		57	
Ased Hawl i Ddefnyddio	8	639		1,407	
Cyfanswm Asedau Anghyfredol			826		1,657
Asedau cyfredol:					
Symiau derbyniadwy masnach ac eraill	10	1,506		778	
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	11	217		432	
Cyfanswm asedau cyfredol			1,723		1,210
Cyfanswm asedau			**2,549**		**2,867**
Rhwymedigaethau cyfredol					
Symiau taladwy masnachol ac eraill	12	(937)		(292)	
Prydles cyllid IFRS 16 o fewn blwyddyn	13	(155)		(234)	
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol			(1,092)		(526)
Cyfanswm yr asedau llai					
Rhwymedigaethau cyfredol			**1,457**		**2,341**
Rhwymedigaethau anghyfredol					
Prydles Cyllid IFRS 16	13	(486)		(1,115)	
Rhwymedigaethau Pensiwn	16	(1,110)		-	
Cyfanswm rhwymedigaethau anghyfredol			(1,596)		(1,115)
Asedau llai rhwymedigaethau			**(139)**		**1,226**
Cronfeydd Wrth Gefn					
Cronfa Gyffredinol Wrth Gefn			971		1,226
Cronfa Bensiwn Wrth Gefn			(1,110)		-
Cyfanswm			**(139)**		**1,226**

Mae nodiadau ar dudalennau 66 i 89 yn rhan o'r cyfrifon hyn

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol ar dudalennau 62 i 63 gan Fwrdd Gofal Cymdeithasol Cymru ar 24 Hydref 2024 ac fe'u llofnodwyd ar ei ran gan:

Sarah McCarty
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu

Dyddiad: 25 Hydref 2024

Datganiad ar lifoedd arian parod am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024	Nodyn	2023-24 £'000	2022-23 £'000
Llifoedd Arian o Weithgareddau Gweithredu			
Gwariant net ar ôl llog		(28,011)	(27,623)
Addasu ar gyfer Dibrisiant ac Amorteiddio		331	315
Addasiad ar gyfer Costau cyllid pensiwn(net)		(880)	800
(Cynnydd) mewn symiau derbyniadwy masnach ac eraill		(728)	(79)
Cynydd/(Lleihad) Arian o Weithgareddau Gweithredu		645	(164)
(All-lif) arian parod net o weithgareddau gweithredu		**(28,643)**	**(26,751)**
Llifoedd arian o Weithgareddau Buddsoddi			
Prynu eiddo, peiriannau a chyfarpar	6	(26)	-
Prynu asedau anghyffyrddadwy	7	-	(53)
		(26)	**(53)**
Llifoedd arian o Weithgareddau Cyllido			
Cyllid Llywodraeth Cymru (gan gynnwys Cyfalaf)	2	28,636	27,159
IFRS 16	13	(182)	(288)
Cyllido net		**28,454**	**26,871**
(Lleihad)/Cynnydd net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn y cyfnod		**(215)**	**67**
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod	12	**432**	**365**
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod	12	**217**	**432**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 66 i 89 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad ar newidiadau yn ecwiti trethdalwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024	**Cronfa bensiwn Cronfa wrth gefn £'000**	**Cyffredinol Cronfa wrth gefn £'000**	**Cyfanswm £'000**
Balans ar 1 Ebrill 2022	**(490)**	**890**	**400**
Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr 2022-23			
Cyllid Llywodraeth Cymru	-	27,159	27,159
Trosglwyddo rhwng cronfeydd wrth gefn-Cyfalaf	490	(490)	-
Gwariant Cynhwysfawr am y flwyddyn	-	(26,333)	(26,333)
Balans ar 31 Mawrth 2023	**-**	**1,226**	**1,226**
Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr 2023-24			
Cyllid Llywodraeth Cymru	-	28,636	28,636
Trosglwyddo rhwng cronfeydd wrth gefn-Cyfalaf	(1,110)	1,110	-
Gwariant Cynhwysfawr am y flwyddyn	-	(30,001)	(30,001)
Balans ar 31 Mawrth 2024	**(1,110)**	**971**	**(139)**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 66 i 89 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau ar y cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024

Datganiad o Bolisïau cyfrifyddu

Paratowyd y cyfrifon hyn yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth 2023-24 a gyhoeddwyd gan yr awdurdodau perthnasol.

Mae'r polisïau cyfrifyddu sydd wedi'u cynnwys yn y Llawlyfr Adroddiadau Ariannol yn cymhwyso Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y'u haddaswyd neu a ddehonglwyd ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus. Lle bo'r Llawlyfr Adroddiadau Ariannol yn caniatáu dewis polisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu y bernir ei fod yn fwyaf priodol i amgylchiadau Gofal Cymdeithasol Cymru at y diben o roi darlun cywir a theg. Disgrifir isod y polisïau penodol a fabwysiadwyd gan Gofal Cymdeithasol Cymru. Cawsant eu cymhwyso'n gyson wrth ymdrin ag eitemau yr ystyriwyd eu bod yn berthnasol i'r cyfrifon.

1(i) Confensiwn Cyfrifyddu

Paratowyd y cyfrifon ar sail busnes gweithredol, yn unol â'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru gyda chydsyniad Trysorlys EF. Fe'u paratowyd o dan y confensiwn cost hanesyddol addasedig.

1 (ii) Ariannu

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn derbyn arian gan Lywodraeth Cymru i ariannu ei weithgareddau refeniw a chyfalaf cyffredinol. Mae'r symiau hyn yn cael eu hystyried yn symiau ariannu ac maent yn cael eu credydu i'r Gronfa Gyffredinol adeg eu derbyn.

1(iii) Incwm Ffioedd Cofrestru

Mae hwn yn deillio o ffioedd a godir am gofrestru yn y Gofrestr Gofal Cymdeithasol. Nid ystyrir bod y ffi hon ar gyfer gwasanaeth parhaus ond ar gyfer cofrestru yn y gofrestr yn unig. Yn unol â IFRS15 Refeniw o Gontractau a chwsmeriad, cydnabyddir refeniw ar adeg cofrestru.

1(iv) Incwm Ardystio Prentisiaethau

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn derbyn incwm ar gyfer gwirio cydymffurfiaeth, argraffu a phostio tystysgrifau Prentisiaeth fel rhan o'i waith ar gyfer yr Awdurdod Ardystio Prentisiaethau. Mae'r refeniw sy'n gysylltiedig â darparu gwasanaethau yn cael ei gydnabod dros amser yn unol â chwblhau'r broses o ddarparu'r gwasanaethau. Hefyd, gan fod yr holl risgiau a'r manteision sy'n gysylltiedig â darparu'r gwasanaethau yn nwylo Gofal Cymdeithasol Cymru, mae'r incwm yn cael ei gyfrif ar sail gros yn unol ag IFRS 15 ac mae'n cydnabod unrhyw gostau sy'n gysylltiedig â'r gwasanaethau hyn ar wahân.

1(v) Cymorth hyfforddiant a cynlluniau ariannu tymor hir eraill

Yn ystod 2023-34 mae Gofal Cymdeithasol Cymru wedi gwneud taliadau o dan y **Cynllun Bwrsariaeth Gwaith Cymdeithasol** sy'n gynllun cymhelliant i hyfforddi myfyrwyr sydd wedi cofrestru ar gyrsiau hyfforddiant gwaith cymdeithasol israddedig ac ôl-raddedig. Mae'r cynllun hwn yn cynnwys taliadau bwrsariaeth nas asesir ar sail incwm i fyfyrwyr, ac elfen ychwanegol a asesir ar sail incwm ar gyfer myfyrwyr ôl-raddedig.

Yn ogystal, mae **Lwfans Cyfle Dysgu Ymarfer** yn cael ei dalu i bob myfyriwr. Cydnabyddir y gwariant hwn fel rhwymedigaeth pan fydd yr hawliadau grant perthnasol mewn perthynas â gwahanol elfennau'r cynllun Bwrsariaeth Gwaith Cymdeithasol yn cael eu derbyn. Mae hyn yn seiliedig ar y ffaith, unwaith y bydd y grant wedi'i gymeradwyo, na all Gofal Cymdeithasol Cymru osgoi'r gost hon, oherwydd ar ôl profi cymhwystra nid oes unrhyw amodau mewn perthynas â'r grant sydd o fewn rheolaeth Gofal Cymdeithasol Cymru i gyfyngu ar y swm sy'n daladwy.

Mae **Cyllid Cyfle Dysgu Ymarfer (PLOF)** yn cael ei ddarparu i Awdurdodau Lleol fel cyfraniad tuag at gostau sicrhau Cyfleoedd Dysgu Ymarfer i fyfyrwyr sy'n dilyn cyrsiau Gwaith Cymdeithasol cymeradwy yng Nghymru. Mae'r grant yn cael ei gyfrif fel rhwymedigaeth a bydd y gwariant yn cael ei gydnabod yn y Datganiad o Wariant Cynhwysfawr unwaith y bydd y cais yn llwyddiannus. Mae hyn yn seiliedig ar y ffaith na all Gofal Cymdeithasol Cymru osgoi talu'r rhwymedigaeth hon ar yr adeg hon ac nad oes unrhyw amodau mewn perthynas â'r grant a fyddai'n cyfyngu ar y swm sy'n daladwy.

Ers 1 Ebrill 2017, mae Gofal Cymdeithasol Cymru wedi bod yn gyfrifol am weinyddu grant **Rhaglen Ddatblygu Gofal Cymdeithasol Cymru (SCWWDP)**. Mae'r grant yn cael ei ddarparu i gynorthwyo Awdurdodau Lleol i hyfforddi a datblygu eu staff eu hunain. Mae'r cyllid sydd ar gael gan Gofal Cymdeithasol Cymru drwy SCWDP yn 2023-24 yn darparu 70% o gost y rhaglen, sef £7,640,051 ar hyn o bryd. Mae'r 30% arall yn cael ei ariannu gan Awdurdodau Lleol. Yr amodau sy'n gysylltiedig â'r grant yw bod yn rhaid gwario'r grant ar wariant cymwys a rhaid ei wario o fewn y flwyddyn ariannol. Felly, cydnabyddir rhwymedigaeth am y grant unwaith y bydd y llythyr cynnig grant wedi'i ddarparu. Mae hyn ar y sail nad oes unrhyw amodau ar y pryd sy'n parhau i fod o dan reolaeth Gofal Cymdeithasol Cymru sy'n cyfyngu ar y costau cymwys sy'n cael eu hysgwyddo.

Mae grantiau eraill yn cynnwys:

- Grantiau Hwyluso Rhanbarthol i Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol Statudol,
- Grantiau Pobl sy'n Defnyddio Gwasanaethau a Gofalwyr i Sefydliadau Addysg Uwch.

Cydnabyddir y rhwymedigaethau ar gyfer y grantiau hyn unwaith y bydd y grant wedi'i hawlio gan nad oes unrhyw amodau ar yr adeg hon sy'n parhau i fod o dan reolaeth Gofal Cymdeithasol Cymru sy'n cyfyngu ar y swm sy'n daladwy.

1(vi) Symiau masnach sy'n dderbyniadwy ac asedau cyfredol eraill – Cynllun Bwrsariaeth Gwaith Cymdeithasoll

Yn ystod 2023-24, fe wnaeth ychydig o fyfyrwyr roi'r gorau i'w hyfforddiant yn gynnar, gan arwain at ad-dalu rhywfaint o'r dyfarniad neu'r cyfan ohono. Cyfanswm yr ad-daliad a oedd yn ddyledus ar 31 Mawrth 2024 oedd £103k (£89k ar 31 Mawrth 2023) ac mae'r swm hwn wedi'i gynnwys yn y symiau masnach sy'n dderbyniadwy ac asedau cyfredol eraill yn nodyn 10. Polisi Gofal Cymdeithasol Cymru yw ceisio cael ad-daliad llawn o'r arian hwn.

1(vii) Eiddo, peiriannau ac offer

Mae eiddo, peiriannau ac offer â gwerth unigol neu grŵp o £5,000 neu fwy wedi cael eu cyfalafu. Mae eiddo, peiriannau ac offer wedi'u prisio ar gost hanesyddol ar 31 Mawrth 2024, gan nad oes unrhyw addasiadau ailbrisio'n berthnasol ym marn Gofal Cymdeithasol Cymru. Yn dilyn adolygiad, diwygiwyd y trothwy ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23 gyda'r trothwy blaenorol yn £1,000.

1(viii) Asedau Anniriaethol

Mae pryniannau Technoleg Gwybodaeth a Thrwyddedau ag iddynt werth unigol o £5,000 neu fwy wedi cael eu cyfalafu. Mae costau Technoleg Gwybodaeth a Thrwyddedau wedi'u prisio ar gost hanesyddol ar 31 Mawrth 2024, gan nad oes unrhyw addasiadau ailbrisio'n berthnasol ym marn Gofal Cymdeithasol Cymru. Yn dilyn adolygiad, diwygiwyd y trothwy ar gyfer blwyddyn ariannol 2022-23 gyda'r trothwy blaenorol yn £1,000.

1(ix) Dibrisiant ac Amorteiddio Eiddo, Peiriannau ac Offer ac Asedau Anniriaethol

Darperir dibrisiant ac amorteiddiad ar gyfraddau a gyfrifwyd i ddileu cost hanesyddol pob ased ar sail llinell syth dros oes economaidd ddefnyddiol yr ased fel yr amlinellir isod, ac eithrio ar gyfer adnewyddu swyddfeydd, lle caiff costau eu dileu dros weddill cyfnod prydlesi'r swyddfa pan gânt eu prynu.

- Offer Cyfathrebu - pum mlynedd;
- Dodrefn - deng mlynedd;
- T.G. (Eiddo, Peiriannau ac offer) - pedair blynedd;
- Costau llety - cyfnod sy'n weddill o brydlesi llety pan gânt eu prynu
- Technoleg Gwybodaeth a - pedair blynedd
- Thrwyddedau (Asedau Anniriaethol)

Cyfrifir dibrisiant ac amorteiddiad yn fisol ac mae'n dechrau yn y mis ar ôl y mis prynu. O'r herwydd, ni fydd pryniannau a wnaed ym mis Mawrth 2024 yn dechrau dibrisio/amorteiddio tan flwyddyn ariannol 2024-25. Yr eithriad i'r rheol hon yw costau adnewyddu adeiladau lle cyfrifir y tâl dibrisiant yn ddyddiol.

1(x) Asedau hawl i ddefnyddio

Mae ased hawl i ddefnyddio ac atebolrwydd am les yn cael ei gydnabod ar y dyddiad cychwyn ac fe'i mesurir ar sail gwerth presennol rhwymedigaeth y les, gyda gostyngiad ar y gyfradd fenthyca gynyddrannol a weithredir ym mhapur System Gwariant Cyhoeddus (PES) y Trysorlys.

Mae ased hawl i ddefnyddio yn cael ei ddibrisio gan ddefnyddio'r dull llinell syth o ddyddiad dechrau'r brydles tan ddiwedd ei hoes ddefnyddiol, neu ddiwedd cyfnod y les, p'un bynnag sy'n dod gyntaf.

Defnyddiodd Gofal Cymdeithasol Cymru ddull hwyluso ymarferol wrth gymhwyso Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol IFRS 16 i lesau a ddosbarthwyd yn flaenorol fel lesau gweithredu dan IAS 17 ac nid oedd yn cydnabod asedau hawl i ddefnyddio a rhwymedigaeth lesau gwerth isel (e.e. llungopiwyr).

Gweithredu a Thybiaethau

Mae IFRS 16 wedi'i chymhwyso gan ddefnyddio'r dull ôl-weithredol wedi'i addasu ac felly ni chafodd y wybodaeth gymharol ei hailddatgan yn 2022-23 ac roedd yn parhau i gael ei hadrodd o dan IAS 17 "Leases" ac IFRIC 4 "Determining whether an arrangement contains a lease". Mae lesau gweithredu IAS 17 bellach wedi'u cynnwys yn y Datganiad Sefyllfa Ariannol fel atebolrwydd am les ac ased hawl i ddefnyddio.

Triniaeth flaenorol

Cyn 2022-23 roeddem yn dosbarthu lesau sy'n trosglwyddo llawer o'r holl risgiau a gwobrau perchnogaeth fel lesau cyllid.

Mae pob les ac eithrio lesau cyllid yn cael eu dosbarthu fel lesau gweithredu. Nid oedd asedau a ddaliwyd yn flaenorol dan lesau gweithredol yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol. Cydnabuwyd taliadau yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar sail llinell syth dros dymor y les. Roedd cymhellion les yn cael eu cydnabod fel rhan annatod o gyfanswm cost y les, dros gyfnod y les.

Polisi sy'n berthnasol o 1 Ebrill 2022

Ar gychwyn contract, caiff ei asesu i benderfynu a yw'n cynnwys les. Mae contract naill ai'n les neu'n cynnwys les os yw'r contract yn cyfleu'r hawl i reoli'r defnydd o ased a nodwyd am gyfnod. Mae hyn yn cynnwys asedau nad oes unrhyw ystyriaeth ar eu cyfer. Er mwyn asesu a yw contract yn cyfleu'r hawl i reoli'r defnydd o ased a nodwyd, byddem yn asesu:

- Mae'r contract yn cynnwys defnyddio ased a nodwyd;
- Mae gennym yr hawl i gael fwy neu lai'r holl fudd economaidd o ddefnyddio'r ased gydol y cyfnod defnyddio, a
- Mae gennym yr hawl i gyfeirio'r defnydd o'r ased

Mae'r polisi yn berthnasol i gontractau yr ymrwymir iddynt, neu sy'n cael eu newid, ar neu ar ôl 1 Ebrill 2022.

1(xi) Treth ar Werth

Nid yw Gofal Cymdeithasol Cymru wedi'i gofrestru ar gyfer Treth ar Werth (TAW). Adroddir ar yr holl wariant gan gynnwys gwariant cyfalaf gan gynnwys TAW, lle bo hynny'n berthnasol, gan na ellir adennill TAW.

1(xii) Costau Pensiwn

Mae gweithwyr a chyn-weithwyr yn dod o dan y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf, sy'n gynllun a ariennir gan sawl cyflogwr. Mae mwy o wybodaeth yn cael ei darparu yn nodyn 16 i'r Cyfrifon hyn gan gynnwys amlinelliad o'r prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwarïaid.

Datgelwyd Costau Pensiwn yn unol ag IAS 19 Buddion Cyflogeion. Mae IAS 19 yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu gwybodaeth benodol yn ymwneud ag asedau, rhwymedigaethau ac incwm a gwariant sy'n gysylltiedig â'r Cynllun.

1(xiii) Darpariaethau a Rhwymedigaethau Digwyddiadol ac Asedau Digwyddiadol

Darpariaethau

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn darparu ar gyfer rhwymedigaethau sy'n deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol lle mae rhwymedigaeth bresennol ar ddyddiad y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, mae'n debygol y bydd yn ofynnol i Gofal Cymdeithasol Cymru setlo'r rhwymedigaeth a gellir gwneud amcangyfrif ariannol dibynadwy.

Rhwymedigaethau Digwyddiadol

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn datgelu rhwymedigaethau posibl sy'n deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol lle mae'r canlyniad yn seiliedig ar ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol. Gwneir datgeliad lle nad yw rhwymedigaeth gyfredol yn debygol neu na ellir ei mesur yn ddibynadwy.

Asedau Digwyddiadol

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru'n datgelu ased posibl pan fydd y canlyniad yn seiliedig ar un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt o dan reolaeth Gofal Cymdeithasol Cymru.

2. Dadansoddiad o Wariant net yn ôl Segment

Mae'r Datganiad o Gyfrif Gwariant Net Cynhwysfawr yn adlewyrchu'r segmentau y mae canlyniadau gweithredu Gofal Cymdeithasol Cymru yn eu hadrodd i'r Tîm Rheoli Gweithredol er mwyn gallu asesu perfformiad yn ôl y segmentau hyn. O ganlyniad, ni ddarperir dadansoddiad pellach o Wariant Net fesul Segment.

3. Cyllid Llywodraeth Cymru	2023-24 £'000	2022-23 £'000
Cymorth Grant a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru	28,636	27,159
Swm a gredydir i'r Gronfa Gyffredinol	28,636	27,159

Fel yr amlinellwyd yn Nodyn 1(ii) mae cyfanswm y grantiau gwerth £28,636k (2022-23: £27,159k) bellach yn cael eu credydu i'r Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol ar ôl eu derbyn.

3(i) Incwm na ellir ei gadw	2023-24 £'000	2022-23 £'000
Llog ar gyfrif cadw	27	8
Cyfanswm yr incwm na ellir ei gadw	**27**	**8**

3(ii) Cysoni arian parod a dderbynnir o incwm na ellir ei gadw gyda symiau a ad-dalwyd i Lywodraeth Cymru	2023-24 £'000	2022-23 £'000
Arian a dderbyniwyd (incwm yn fwy na'r throthwy Llywodraeth Cymru).	27	8
Cyfanswm yr incwm sy'n ad-daladwy	27	8
Ad-daliad arian parod	27	8
Yn ddyledus i Lywodraeth Cymru ar ddiwedd y flwyddyn	-	-

Mae gan Gofal Cymdeithasol Cymru rwymedigaeth i ad-dalu llog a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn i Lywodraeth Cymru, ac incwm ffioedd sy'n uwch na'r targed o £2,298k. Talwyd llog a dderbyniwyd gwerth £27k i Lywodraeth Cymru. Cyfanswm yr incwm ffioedd a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn mewn termau arian parod oedd £2,305k (2022-23: £2,244k). Yn unol â'n Fframwaith Llywodraethu gyda Llywodraeth Cymru, cafwyd caniatâd gan Lywodraeth Cymru i gadw incwm cofrestru dros y swm targed.

4. Costau Rhaglenni

4(i) Cymorth hyforddiant a cynlluniau ariannu tymor hir eraill	2023-24 £'000	2022-23 £'000
Taliadau'r Cynllun Bwrsariaeth Gwaith Cymdeithasol	2,781	2,617
Cyllid Cyfle Dysgu Ymarfer	1,289	1,121
Pobl yn defnyddio Gwasanaethau a Gofalwyr mewn Hyfforddiant Gwaith Cymdeithasol	51	44
Rhaglen Datblygu Gweithlu Gofal Cymdeithasol Cymru	7,640	7,145
	11,761	**10,927**
Cynlluniau ariannu tymor hir eraill		
Grantiau i Ranbarthau	813	2,392
Ymchwil - Y Sefydliad Gofal Cymdeithasol er Rhagoriaeth	-	-
	12,574	**13,319**

4(ii) Gwariant rhaglenni eraill	2023-24 £'000	2022-23 £'000
Gwella a Datblygu	3,264	3,215
Rheoleiddio'r Gweithlu gan gynnwys Rheoleiddio Hyfforddiant Gwaith Cymdeithasol	1,462	1,167
	4,726	**4,382**

5. Costau Gweinyddu	2022-23 £'000	2021-22 £'000
Treuliau'r Cadeirydd, aelodau, aelodau'r panel a staff	68	44
Costau staff eraill	391	292
Costau eraill y Cadeirydd, aelodau a staff	10	13
Costau Eraill yn ymwneud ag Adeiladau	520	209
Gweithdai, seminarau, hyrwyddiadau, cyhoeddiadau	99	98
Offer a meddalwedd	608	616
Gweinyddiaeth	76	56
Gwaith archwilio-Archwilio allanol	25	24
Ffioedd proffesiynol eraill	308	105
	2,105	**1,457**

6. Eiddo, Peiriannau ac Offer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024	Adnewyddu Llety £'000	Celfi a gosodiadau £'000	Technoleg Gwybodaeth £'000	Cyfansymiau £'000
Cost				
Ar 1 Ebrill 2023	**336**	**9**	**385**	**730**
Ychwanegiadau yn y cyfnod	26	-	-	26
Gwarediadau yn y cyfnod	(107)	-	(38)	(145)
Ar 31 Mawrth 2024	**255**	**9**	**347**	**611**
Dibrisio				
Ar 1 Ebrill 2023	**245**	**8**	**284**	**537**
Codwyd tâl yn ystod y flwyddyn	16	-	50	66
Gwarediadau yn y cyfnod	(107)	-	(38)	(145)
Ar 31 Mawrth 2024	**154**	**8**	**296**	**458**
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Mawrth 2024	**101**	**1**	**51**	**153**
Ar 1 Ebrill 2023	**91**	**1**	**101**	**193**

y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023	Adnewyddu Llety £'000	Celfi a gosodiadau £'000	Technoleg Gwybodaeth £'000	Cyfansymiau £'000
Cost				
Ar 1 Ebrill 2022	**591**	**143**	**822**	**1,556**
Ychwanegiadau yn y cyfnod				-
Gwarediadau yn y cyfnod	(255)	(134)	(437)	(826)
Ar 31 Mawrth 2023	**336**	**9**	**385**	**730**
Dibrisio				
Ar 1 Ebrill 2022	**485**	**141**	**670**	**1,296**
Codwyd tâl yn ystod y flwyddyn	15	1	51	67
Gwarediadau yn y cyfnod	(255)	(134)	(437)	(826)
Ar 31 Mawrth 2023	**245**	**8**	**284**	**537**
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Mawrth 2023	**91**	**1**	**101**	**193**
Ar 1 Ebrill 2022	**106**	**2**	**152**	**260**

7. Asedau anghyffyrddadwy y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024	Technoleg Gwybodaeth £'000	Trwyddedau meddalwedd £'000	Gwariant Datblygu £'000	Cyfansymiau £'000
Cost				
Ar 1 Ebrill 2023	**9**	**110**	**-**	**119**
Ychwanegiadau yn y cyfnod	-	-	-	-
Trosglwyddo o Ddatblygu	-	-	-	-
Gwarediadau yn y cyfnod	-	(41)	-	(41)
Ar 31 Mawrth 2024	**9**	**69**	**-**	**78**
Amorteiddio				
Ar 1 Ebrill 2023	**9**	**53**	**-**	**62**
Codwyd tâl yn ystod y flwyddyn	-	23	-	23
Gwarediadau yn y cyfnod	-	(41)	-	(41)
Ar 31 Mawrth 2024	**9**	**35**	**-**	**44**
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Mawrth 2024	**-**	**34**	**-**	**34**
Ar 1 Ebrill 2023	**-**	**57**	**-**	**57**

y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023	Technoleg Gwybodaeth £'000	Trwyddedau meddalwedd £'000	Gwariant Datblygu £'000	Cyfansymiau £'000
Cost				
Ar 1 Ebrill 2022	**125**	**133**	**-**	**258**
Ychwanegiadau yn y cyfnod	-	53	-	53
Trosglwyddo o Ddatblygu	-	-	-	-
Gwarediadau yn y cyfnod	(116)	(76)	-	(192)
Ar 31 Mawrth 2023	**9**	**110**	**-**	**119**
Amorteiddio				
Ar 1 Ebrill 2022	**125**	**111**	**-**	**236**
Codwyd tâl yn ystod y flwyddyn	-	18	-	18
Gwarediadau yn y cyfnod	(116)	(76)	-	(192)
Ar 31 Mawrth 2023	**9**	**53**	**-**	**62**
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Mawrth 2023	**-**	**57**	**-**	**57**
Ar 1 Ebrill 2022	**-**	**22**	**-**	**22**

8. Ased hawl i ddefnyddio 2023-2024	Buildings £,000
Cost	
Ar 1 Ebrill 2023	1,637
Ychwanegiadau yn y cyfnod	258
Gwarediadau yn y cyfnod	(1,101)
Ar 31 Mawrth 2024	**794**
Dibrisiant	
Ar 1 Ebrill 2023	230
Tâl a godwyd yn ystod y flwyddyn	242
Gwarediadau yn y cyfnod	(317)
Ar 31 Mawrth 2024	**155**
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2024	**639**

Ased hawl i ddefnyddio 2022-2023	Buildings £,000
Cost	
Ar 1 Ebrill 2022	-
Cydnabyddiaeth IFRS o Asedau	1,637
Ychwanegiadau yn y cyfnod	**-**
Gwarediadau yn y cyfnod	-
Ar 31 Mawrth 2023	**1,637**
Dibrisiant	
Ar 1 Ebrill 2022	
Tâl a godwyd yn ystod y flwyddyn	230
Gwarediadau yn y cyfnod	-
Ar 31 Mawrth 2023	**230**
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth 2023	**1,407**

Yn unol ag IFRS16, o fis Ebrill 2022 mae asedau Hawl i Ddefnyddio gwerth £1.407 miliwn sy'n gysylltiedig ag eiddo ar les nad ydynt yn bodloni'r diffiniad o eiddo buddsoddi wedi cael eu cydnabod. Am fwy o wybodaeth, gweler Nodyn 1 (x) Ased Hawl i Ddefnyddio.

Mae'r gostyngiad yn y Gwerth Llyfr Net yn 2023-24 yn adlewyrchu'r modd y gwaredwyd Ased Hawl i Ddefnyddio. Roedd cymal terfynu yn ein prydles yn y swyddfa yng Nghaerdydd yn ein galluogi i derfynu'r brydles ar un o'n dau lawr.

9. Offerynnau Ariannol

Gan fod gofynion ariannol Gofal Cymdeithasol Cymru yn cael eu bodloni'n bennaf drwy Gymorth Grant a ddarperir gan Lywodraeth Cymru, mae offerynnau ariannol yn chwarae rôl fwy cyfyngedig o ran creu a rheoli risg nag a fyddai'n digwydd gyda chorff nad yw yn y sector cyhoeddus. Mae'r rhan fwyaf o offerynnau ariannol yn ymwneud â chontractau i brynu eitemau anariannol yn unol â gofynion prynu a defnyddio disgwyliedig Gofal Cymdeithasol ac felly nid yw Gofal Cymdeithasol Cymru yn agored i lawer o risg credyd, hylifedd na'r farchnad.

10. Symiau derbyniadwy drwy fasnach ac asedau cyfredol eraill ar 31 Mawrth	**2024 £'000**	**2023 £'000**
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn		
Symiau derbyniadwy drwy fasnach		
Llywodraeth Cymru	176	144
Awdurdodau Lleol	6	4
Dyledwyr y Cynllun Bwrsariaeth Gwaith Cymdeithasol	103	89
Cyrff eraill	708	58
Symiau derbyniadwy eraill		
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	513	483
	1,506	**778**

Mae dyledwyr y Cynllun Bwrsariaeth Gwaith Cymdeithasol yn ad-daladwy dros fwy nag un flwyddyn ariannol, gyda myfyrwyr yn cytuno ar gontractau ad-dalu ac yn llofnodi contractau sy'n ystyried eu hamgylchiadau unigol. Fodd bynnag, at ddibenion datgelu, mae'r holl falansau wedi'u cynnwys fel rhai sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn ariannol.

Roedd y cynnydd mewn Dyledwyr ar 31 Mawrth 2024 oherwydd bod rhan sylweddol o'n cyllid gan gyrff eraill ond yn daladwy ar ôl 31 Mawrth 2024.

11. Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod	**2023-24 £'000**	**2022-23 £'000**
Balans ar 1 Ebrill	432	365
Newid net mewn balansau arian parod a chyfwerth ag arian parod	(215)	67
Balans ar 31 Mawrth	**217**	**432**

Roedd y balansau ar 1 Ebrill 2022, 1 Ebrill 2023 a 31 Mawrth 2024 yn cael eu cadw mewn Banciau Masnachol.

12. Symiau taladwy drwy fasnach a rhwymedigaethau cyfredol eraill ar 31 Mawrth	2024 £'000	2023 £'000
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn		
Symiau taladwy drwy fasnach		
Trethi Eraill a Nawdd Cymdeithasol	-	-
Symiau taladwy eraill		
Croniadau ac incwm gohiriedig	937	292
	937	**292**

13.Atebolrwydd Hawl i Ddefnyddio 2023-24	Adeiladau £,000
Ar 1 Ebrill 2023	1,349
Ychwanegiadau yn y cyfnod	258
Gwarediadau yn y cyfnod	(792)
Ad-dalwyd yn y flwyddyn	(186)
Llog a godwyd	12
Ar 31 Mawrth 2024	**641**
Dadansoddiad o amseroedd disgwyliedig rhwymedigaethau'r dyfodol	
Heb fod yn fwy na blwyddyn	155
Yn fwy na blwyddyn a heb fod yn fwy na phum mlynedd	478
Mwy na phum mlynedd	8
Cyfanswm	**641**

Atebolrwydd Hawl i Ddefnyddio 2022-23	Adeiladau £,000
Ar 1 Ebrill 2022	-
Cydnabyddiaeth IFRS o Atebolrwydd	1,637
Ad-dalwyd cyn cychwyn	(58)
Ad-dalwyd yn y flwyddyn	(245)
Llog a godwyd	15
Ar 31 Mawrth 2023	**1,349**
Dadansoddiad o amseroedd disgwyliedig rhwymedigaethau'r dyfodol	
Heb fod yn fwy na blwyddyn	234
Yn fwy na blwyddyn a heb fod yn fwy na phum mlynedd	958
Mwy na phum mlynedd	157
Cyfanswm	**1,349**

14. Ymrwymiadau Cyfalaf

Nid oedd unrhyw ymrwymiadau cyfalaf dan gontract ar 31 Mawrth 2024 nad oeddent wedi'u cynnwys fel arall yn y datganiadau ariannol hyn (Dim ar 31 Mawrth 2023).

15. Costau Staff	2023-24 Cyfanswm Costau £'000	2022-23 Cyfanswm Costau £'000
Cyflogau a thaliadau	9,274	7,173
Costau Nawdd Cymdeithasol	969	740
Costau Pensiwn Eraill	1,437	2,763
Ardoll Prentisiaethau	31	20
Is-gyfanswm	**11,711**	**10,696**
Llai adenillion mewn perthynas â secondiadau allanol	-	-
Cyfanswm costau net	**11,711**	**10,696**

16. Rhwymedigaethau buddion ymddeol

(i) Staff Presennol a Phensiynwyr

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn cymryd rhan mewn cynllun pensiwn a ariennir gan sawl cyflogwr sy'n darparu buddion ar oedran pensiwn arferol sy'n gysylltiedig ag oedran pensiwn y wladwriaeth (ond gydag isafswm oedran o 65). Cedwir asedau'r cynllun ar wahân i asedau Gofal Cymdeithasol Cymru ac fe'u gweinyddir gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf. Cafodd cyfran Gofal Cymdeithasol Cymru o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun ei nodi ar wahân am y tro cyntaf yn y prisiad actiwaraidd ar 31 Mawrth 2004.

16(ii) Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, cynllun buddion wedi'u diffinio

Mae'r Cynllun wedi'i gontractio allan o Gynllun Pensiwn y Wladwriaeth ar Sail Enillion (SERPS) ac nid yw'n destun gofynion pensiwn sylfaenol Deddf Pensiynau 1995. Mae Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 1997 (rheoliad 77) yn pennu bod yn rhaid cynnal prisiadau actiwaraidd ar 31 Mawrth 1998, a phob tair blynedd wedi hynny. Mae'r datgeliadau isod yn ymwneud â Chynllun Pensiwn Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf ac maent wedi'u darparu gan actiwari'r Cynllun, sef Aon Hewitt Limited, Llundain.

16(iii) Canlyniadau dan Safon Gyfrifyddu Ryngwladol rhif 19 (Datgelu)

Mae'r datgeliadau isod yn gysylltiedig â'r rhwymedigaethau a ariennir o fewn Cronfa Bensiwn Rhondda Cynon Taf (y 'Gronfa') sy'n rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS). Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gynllun buddion diffiniedig a ariennir gyda buddion a enillwyd hyd at 31 Mawrth 2014 yn gysylltiedig â chyflog terfynol. Mae'r buddion ar ôl 31 Mawrth 2014 yn seiliedig ar gynllun Enillion Cyfartalog Gyrfa wedi'u Hailbrisio. Mae manylion y buddion a enillwyd dros y cyfnod a gwmpesir gan y datgeliad hwn i'w gweld yn 'Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013' (fel y'u diwygiwyd) a 'Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Darpariaethau Trosiannol, Arbedion a Diwygio) 2014' (fel y'u diwygiwyd).

Trefniadau Ariannu / Llywodraethu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Fel Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a ariennir mae'n ofynnol i'r Cyflogwr a'i gyflogeion dalu cyfraniadau i'r Gronfa, a gyfrifir ar lefel a fwriadwyd i gydbwyso'r rhwymedigaethau pensiwn ag asedau buddsoddi. Mae gwybodaeth am y fframwaith ar gyfer cyfrifo cyfraniadau sydd i'w talu wedi'i hamlinellu yn Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 a Datganiad Strategaeth Ariannu'r Gronfa. Roedd y prisiad actiwaraidd diwethaf ar 31 Mawrth 2022 ac mae'r cyfraniadau sydd i'w talu hyd at 31 Mawrth 2026 sy'n deillio o'r prisiad hwnnw wedi'u nodi yn Nhystysgrif Cyfraddau ac Addasiadau'r Gronfa. Awdurdod Gweinyddu'r Gronfa, Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf, sy'n gyfrifol am lywodraethu'r Gronfa.

Asedau

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn cydnabod enillion a cholledion yn llawn, ar unwaith drwy'r Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr. Yn unol â Safon Gyfrifyddu Ryngwladol rhif 19 - Buddiannau Cyflogeion (IAS 19), mae'n ofynnol datgelu gwybodaeth benodol am asedau, rhwymedigaethau ac incwm a gwariant sy'n gysylltiedig â chynlluniau pensiwn.

Mae'r asedau a ddyrannwyd i'r Cyflogwr yn y Gronfa yn rhai tybiannol a rhagdybir eu bod yn cael eu buddsoddi'n unol â buddsoddiadau'r Gronfa at ddibenion cyfrifo'r enillion sydd i'w cymhwyso i'r asedau tybiannol hyn dros y cyfnod cyfrifyddu. Mae'r gronfa'n fawr ac mae cyfran sylweddol o'i hasedau yn fuddsoddiadau hylif. O ganlyniad, ni fydd cyfyngiad sylweddol ar wireddu asedau os oes angen gwneud taliad mawr o'r Gronfa mewn perthynas â rhwymedigaethau cyflogwr. Mae'r asedau wedi'u buddsoddi mewn amrywiaeth eang o fuddsoddiadau a dangosir rhaniad bras yr asedau ar gyfer y Gronfa gyfan (yn seiliedig ar ddata a ddarparwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu) yn y datgeliadau.

Gall Awdurdod Gweinyddu'r Gronfa fuddsoddi cyfran fach o fuddsoddiadau'r Gronfa mewn asedau rhai o'r cyflogwyr sy'n cymryd rhan yn y Gronfa os yw'n rhan o'u strategaeth fuddsoddi gytbwys.

Risgiau sy'n gysylltiedig â'r Gronfa mewn perthynas â chyfrifyddu

Anwadalrwydd Asedau

Caiff y rhwymedigaethau a ddefnyddir at ddibenion cyfrifyddu eu cyfrifo gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt a bennwyd trwy gyfeirio at arenillion bondiau corfforaethol. Os yw asedau'n tangyflawni, bydd hyn yn arwain at ddiffyg yn y cyfrifon. Mae gan y Gronfa gyfran sylweddol o asedau twf sydd, er y disgwylir iddynt berfformio'n well na bondiau corfforaethol yn yr hirdymor, yn creu anwadalrwydd a risg yn y tymor byr mewn perthynas â'r ffigurau cyfrifyddu.

Newidiadau mewn Arenillion Bondiau

Bydd gostyngiad mewn cynnyrch bondiau corfforaethol yn cynyddu'r gwerth a roddir ar y rhwymedigaethau at ddibenion cyfrifyddu er y bydd hyn yn cael ei wrthbwyso fymryn gan y cynnydd yn yr asedau o ganlyniad (i'r graddau y mae'r Gronfa'n buddsoddi mewn bondiau Corfforaethol).

Risg Chwyddiant

Mae'r rhan fwyaf o'r rhwymedigaethau pensiwn yn gysylltiedig â naill ai chwyddiant cyflog neu chwyddiant prisiau. Bydd disgwyliadau chwyddiant uwch yn arwain at werth atebolrwydd uwch. Nid oes cydberthyniad perffaith rhwng yr asedau chwyddiant sy'n golygu y bydd cynnydd mewn chwyddiant yn cynyddu'r diffyg.

Disgwyliad Oes

Mae'r rhan fwyaf o rwymedigaethau'r Gronfa yn ymwneud â darparu buddion ar gyfer oes yr aelod ar ôl ymddeol, felly bydd cynnydd mewn disgwyliad oes yn arwain at gynnydd yn y rhwymedigaethau.

Cyflogwyr sy'n Ymadael

Efallai y bydd rhaid i gyflogwyr sy'n gadael y Gronfa (neu eu gwarantwr) wneud taliad ymadael i dalu am unrhyw ddiffyg mewn asedau yn erbyn eu rhwymedigaethau pensiwn. Os nad yw'r cyflogwr (neu'r gwarantwr) yn gallu talu'r taliad ymadael hwn, mewn rhai amgylchiadau, gall y rhwymedigaeth ddisgyn ar gyflogwyr eraill yn y Gronfa. Ymhellach, efallai na fydd yr asedau wrth ymadael mewn perthynas â 'rhwymedigaethau amddifad', yn ôl-weithredol, yn ddigon i dalu'r rhwymedigaethau. Gall y risg hon ddisgyn ar gyflogwyr eraill. Ar hyn o bryd, mae 'rhwymedigaethau amddifad' yn gyfran fach o'r rhwymedigaethau cyffredinol yn y Gronfa.

Nodiadau eraill

Dyfarniad McCloud

Canfu dyfarniad 'McCloud' yn y Llys Apêl fod y trefniadau amddiffyn trosiannol a gyflwynwyd pan ddiwygiwyd cynlluniau pensiwn diffoddwyr tân a barnwyr yn gwahaniaethu ar sail oedran. Ar 27 Mehefin 2019, gwrthododd y Goruchaf Lys ganiatâd i'r Llywodraeth apelio yn erbyn y dyfarniad hwn, ac ar 15 Gorffennaf 2019 cyhoeddodd y Llywodraeth ddatganiad gweinidogol yn dweud y byddai'n disgwyl digolledu aelodau ar draws holl gynlluniau'r sector cyhoeddus a oedd yn cynnwys trefniadau amddiffyn trosiannol (sy'n cynnwys y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol).

Cyhoeddodd y Gweinidog Tai, Cymunedau, Llywodraeth Leol (MHCLG) San Steffan (yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau (DLUHC) erbyn hyn) ei ymgynghoriad McCloud ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (yng Nghymru a Lloegr) ar 16 Gorffennaf 2020, yn nodi newidiadau arfaethedig gyda'r nod o ddileu gwahaniaethu anghyfreithlon yn y Cynllun. Pan ddaeth yr ymgynghoriad i ben, cadarnhaodd MCHLG (DLUHC erbyn hyn) mewn datganiad ysgrifenedig ar 13 Mai 2021 y byddai'n yn bwrw ymlaen â'r egwyddorion allweddol a nodwyd yn yr ymgynghoriad.

Rydym wedi darparu ar gyfer effaith dyfarniad McCloud yn y ffigurau hyn ac mae'r dull a ddefnyddir yn cyd-fynd yn agos â'r dull a gynigiwyd gan yr MCHLG (y DLUHC erbyn hyn) yn ei ymgynghoriad. Diweddarwyd rhwymedigaeth McCloud fel rhan o brisiad 2022 ac fe gafodd ei diweddaru ar 31 Mawrth 2024 yn unol â'r dull a fabwysiadwyd ym mhrisiad 2022.

Rheoli Costau yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol i Drysorlys EF a Bwrdd Cynghori'r Cynllun gwblhau prisiadau cyfnodol i fonitro cost y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol er mwyn sicrhau ei fod yn parhau i fod yn gynaliadwy ac yn fforddiadwy. Cyfeirir at hyn fel y 'Broses Rheoli Costau'.

Roedd Trysorlys EF a Bwrdd Cynghori'r Cynllun wedi oedi eu hadolygiadau yn dilyn dyfarniad 'McCloud' yn y Llys Apêl. Mae'r cyfnod oedi wedi dod i ben, ac mewn perthynas â phrisiadau 2016, roedd y ddau adolygiad wedi argymell na ddylid cyflwyno unrhyw newidiadau i ddarpariaethau'r Cynllun. Fodd bynnag, mae cyfreithlondeb penderfyniad y Llywodraeth i gynnwys costau McCloud fel cost i aelodau ym mhroses Trysorlys EF 2016 yn cael ei herio gan Adolygiad Barnwrol yn dilyn cais gan yr undebau llafur. Os yw'r adolygiad barnwrol yn llwyddiannus, gallai hyn arwain at ail gynnal proses Trysorlys EF 2016 ac at newidiadau mewn buddion neu gyfraniadau aelodau wedi'u hôl-ddyddio i 1 Ebrill 2019. Fodd bynnag, ni chaniatawyd ar gyfer y Broses Rheoli Costau yn y ffigurau hyn.

Cydraddoli a Mynegeio Isafswm Pensiwn Gwarantedig (GMP)

Ar 26 Hydref 2018, yn achos Lloyds Bank dyfarnodd yr Uchel Lys fod angen cydraddoli ar gyfer effaith Isafswm Pensiynau Gwarantedig anghyfartal. Cadarnhaodd y dyfarniad fod gan ymddiriedolwyr ddyletswydd i gydraddoli buddion i ddynion a menywod er mwyn newid y canlyniad a gynhyrchir ar hyn o bryd mewn perthynas ag Isafswm Pensiynau Gwarantedig.

Mae'r ffigurau hyn yn tybio y bydd isafswm pensiynau gwarantedig aelodau y mae eu hoedran pensiwn y wladwriaeth (SPA) ar neu ar ôl 6 Ebrill 2016 yn cynyddu ar gyfradd chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr llawn. Mae hyn yn cydnabod cost ymrwymiad y Llywodraeth i ddigolledu aelodau'r cynllun gwasanaethau cyhoeddus wrth gael gwared ar elfen Pensiwn Ychwanegol Pensiwn y Wladwriaeth o'r dyddiad hwn, ac am ganlyniad dyfarniad Lloyds a ganfu fod Isafswm Pensiynau Gwarantedig yn gwahaniaethu'n anghyfreithlon ar sail rhyw. Roedd y Llywodraeth yn cydnabod na fydd yr ateb hwn yn mynd i'r afael â phob achos o anghydraddoldeb ar sail rhyw i leiafrif o aelodau. Rydym yn disgwyl arweiniad pellach gan DLUHC (dim amserlen benodol) ar sut y mae'n bwriadu ymdrin â hyn. Disgwyliwn i unrhyw anghydraddoldebau ar sail rhyw sy'n weddill fod yn fach a chredwn fod y dull gweithredu, yn unol â pholisi'r llywodraeth, yn amcangyfrif rhesymol.

Ym mis Hydref 2020, eglurodd ail ddyfarniad yn achos banc Lloyds y byddai angen digolledu aelodau a oedd wedi trosglwyddo buddion ers mis Mai 1990. Nid yw'r Llywodraeth wedi cydnabod atebolrwydd na nodi dull o unioni hyn, hyd yma. Felly ni chaniatawyd ar gyfer unrhyw atebolrwydd posibl.

Dyfarniad Goodwin

Ym mis Mehefin 2020 dyfarnodd Tribiwnlys Cyflogaeth, mewn perthynas â'r Cynllun Pensiwn Athrawon, fod darpariaethau ar gyfer buddion goroeswr aelod benywaidd mewn priodas â rhywun o'r rhyw arall yn llai ffafriol nag ar gyfer menyw mewn priodas neu bartneriaeth sifil o'r un rhyw, a bod triniaeth yn gyfystyr â gwahaniaethu uniongyrchol ar sail cyfeiriadedd rhywiol. Cyhoeddodd prif ysgrifennydd y Trysorlys mewn datganiad gweinidogol ysgrifenedig ar 20 Gorffennaf 2020 ei fod yn credu y byddai angen newidiadau i gynlluniau pensiwn eraill y gwasanaeth cyhoeddus gyda threfniadau tebyg. Nid yw'r newidiadau hyn wedi'u hadlewyrchu yn y rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol hyd yma, felly ni wnaed unrhyw lwfans yn y cyfrifiadau.

Dyfarniad Virgin Media

Ym mis Mehefin 2023, canfu'r Uchel Lys yn achos Virgin Media fod newidiadau i fuddion aelodau roedd angen actiwari ar gynlluniau pensiwn buddion diffiniedig a gontractiwyd allan rhwng 1996 a 2016 tystysgrif yn unol ag adran 37 o Ddeddf Cynlluniau Pensiwn 1993 ac sy'n newid heb hyn mae ardystiad i'w ystyried yn ddi-rym. Mae'r gofyniad hwn yn berthnasol i hawliau gwasanaeth yn y gorffennol a'r dyfodol hawliau gwasanaeth, ac i newidiadau er anfantais neu fudd i aelodau'r cynllun. Yr oedd y dyfarniad apelio ym mis Mehefin 2024 ond gwrthodwyd yr apêl.

Ar gyfer Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, nid yw Adran Actiwaraidd y Llywodraeth yn credu bod unrhyw gadarnhad actiwaraidd absennol. Felly, nid ydynt yn disgwyl unrhyw newidiadau atebolrwydd i godi yn dilyn y dyfarniad hwn. Bydd Adran Actiwaraidd y Llywodraeth yn cadarnhau'r actiwari hwnnw cadarnhad ar gael maes o law.

Amcangyfrifir mai £2.08 miliwn fydd cyfraniadau rheolaidd y Cyflogwr i'r Gronfa ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu sy'n dod i ben ar 31 Mawrth 2025. Dyddiad y prisiad actiwaraidd llawn diwethaf o fuddion a ariannwyd gan Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Gofal Cymdeithasol Cymru oedd 31 Mawrth 2022 a hyd y rhwymedigaethau yw 22.1 mlynedd.

Mae Gofal Cymdeithasol Cymru yn gorff sydd wedi'i dderbyn i'r Gronfa.

Yn ystod 2022-23 cynhaliwyd trafodaethau gyda'r gronfa bensiwn ynglŷn â'n statws fel aelod o'r cynllun. Cynhaliwyd adolygiad o broffil risg y sefydliad. Darparwyd llythyr o gysur i'r ymddiriedolwyr i gefnogi ein statws, safbwynt a gefnogir gan Uned Cyrff Cyhoeddus Llywodraeth Cymru. Adlewyrchir hyn yn y cynnydd sylweddol yn y gyfradd ddisgownt dybiedig fel yr adlewyrchir yn y tabl isod.

Rhagdybiaethau Allweddol	31 Mawrth 2024 (% yf)	31 Mawrth 2023 (% yf)	31 Mawrth 2022 (% yf)
Cyfradd Disgownt	4.7	4.6	2.7
Chwyddiant CPI	2.6	2.6	2.9
Codiadau Pensiwn	2.6	2.6	2.9
Cyfradd ailbrisio cyfrifon pensiwn	2.6	2.6	2.9
Codiadau Cyflog	3.9	3.9	4.2

Hefyd, arweiniodd y newid mewn proffil risg at ostyngiad sylweddol yn ein cyfradd cyfraniad Cyflogwr fel yr amlinellir isod:

Blwyddyn Ariannol	Cyfradd Cyfraniad Cyflogwr
2022-23	29.6%
2023-24	26.5%
2024-25	23.5%
2025-26	20.4%

Tybiaeth Marwolaethau

Mae'r tybiaethau marwolaethau yn seiliedig ar brofiad marwolaeth gwirioneddol aelodau yn y Gronfa ar sail dadansoddiad a gwblhawyd fel rhan o brisiad 2022 ac maen nhw'n caniatáu ar gyfer gwelliannau disgwyliedig i farwolaethau yn y dyfodol. Dangosir disgwyliad oes enghreifftiol yn 65 oed sy'n deillio o'r rhagdybiaethau marwolaethau hyn isod.

Disgwyliad oes tybiedig yn 65 oed	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
Dynion		
Aelod-bensiynwr 65 oed ar y dyddiad cyfrifyddu	21.0	21.6
Aelod gweithredol 45 oed ar y dyddiad cyfrifyddu	22.3	22.9
Menywod		
Aelod-bensiynwr 65 oed ar y dyddiad cyfrifyddu	23.8	24.2
Aelod gweithredol 45 oed ar y dyddiad cyfrifyddu	25.2	25.7

Dyraniad Asedau	Gwerth ar 31 Mawrth 2024			Gwerth ar 31 Mawrth 2023
	Wedi dyfynnu	Heb ddyfynnu	Cyfanswm	
Ecwiti	65.5%	0.0%	65.5%	69.2%
Eiddo	6.1%	0.0%	6.1%	6.8%
Bondiau Llywodraeth	11.5%	0.0%	11.5%	10.3%
Bondiau Corfforaethol	15.0%	0.0%	15.0%	12.2%
Credyd Aml-Ased	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Arian parod	0.7%	0.0%	0.7%	0.8%
Arall	1.2%	0.0%	1.2%	0.7%
Cyfanswm	**100.0%**	**0.0%**	**100.0%**	**100.0%**

Cysoni Statws a Ariennir â'r Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol	Gwerth ar 31 Mawrth 2024 (£M)	Gwerth ar 31 Mawrth 2023 (£M)
Gwerth teg Asedau	40.75	33.14
Gwerth presennol rhwymedigaeth buddion diffiniedig a ariennir	(26.88)	(23.52)
Statws a Ariennir	**13.87**	**9.62**
Ased nas cydnabyddir	(13.87)	(9.62)
Atebolrwydd ychwanegol oherwydd isafswm gofyniad ariannu	(1.11)	0.00
(Rhwymedigaeth)/Ased a gydnabyddir ar y SOFP	**(1.11)**	**0.00**

Roedd rhaniad y rhwymedigaethau ar y dyddiad prisio diwethaf rhwng y categorïau aelodau amrywiol fel a ganlyn:

- Aelodau Gweithredol 51%
- Pensiynwyr Gohiriedig 18%
- Pensiynwyr 31%

Mae paragraff 64 o IAS 19 fel y'I denhonglir gan IFRIC 14 yn cynfyngu at sum yr ased pensiwn net (gwarged) y gellir ei gydnabod ar y Datganiad o Sellyfa Ariannol. Felly nid yw'r gwarged o £13.87m (2023-24 £9.62m) wedi'i gydnabod gan y tybir nad oes budd economaidd o addaliad gwarged gan fod Gofal Cymedeithasol Cymru yn darparu gwasanaeth statudol ac felly'n annhebygol o allu gadael y Gronfa.

Fodd bynnag, mae rhwymedigaeth ychwanegol o £1.1m wedi'i chydnabod. Mae hyn yn unol ag IFRIC 14 oherwydd gofynion ariannu lleiafswm lle mae cyfraniadau diffyg cyflogwyr yn cael eu gwneud.

Symiau a gydnabyddir mewn Gwariant Net Cynhwysfawr	Gwerth ar 31 Mawrth 2024 (£M)	Gwerth ar 31 Mawrth 2023 (£M)
Cost Gweithredu		
Cost gwasanaeth cyfredol [1]	1.43	2.76
Cost gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys cwtogi)	0.00	0.00
Cost setliad	0.00	0.00
Cost Ariannu		
Llog ar atebolrwydd budd-dal diffiniedig net/(ased) cyn cyfyngu asedau	(0.49)	(0.01)
Llog ar ased heb ei gydnabod	0.44	0.00
Cost pensiwn a gydnabyddir mewn Gwariant Net	**1.38**	**2.75**
Ailfesuriadau mewn Gwariant Cynhwysfawr Arall		
Enillion ar asedau'r cynllun (yn fwy na) a gydnabyddir mewn llog net	(2.27)	2.54
(Enillion)/colledion actiwaraidd oherwydd newid mewn tybiaethau ariannol	(0.57)	(15.90)
(Enillion)/colledion actiwaraidd oherwydd newid mewn tybiaethau demograffig	(0.40)	(0.04)
(Enillion)/colledion actiwaraidd oherwydd profiad atebolrwydd	0.31	2.49
Colled/(elw) addasiad oherwydd cyfyngiad gwarged	3.81	9.62
Colled/(elw) addasiad oherwydd isafswm gofyniad cyllido	1.11	0.00
Cyfanswm a gydnabyddir mewn Gwariant Cynhwysfawr Arall	**1.99**	**(1.29)**
Cyfanswm a gydnabyddir yn y Cyfanswm Gwariant Cynhwysfawr	**3.37**	**1.46**
(1) Lwfans am dreuliau gweinyddol sydd wedi'u cynnwys yn y gost gwasanaeth gyfredol(£M)	0.04	0.03

Newidiadau i werth presennol y rhwymedigaeth buddion diffiniedig	Gwerth ar 31 Mawrth 2024 (£M)	Gwerth ar 31 Mawrth 2023 (£M)
Rhwymedigaeth buddion diffiniedig ar y dechrau	**23.52**	**33.14**
Cost gwasanaeth cyfredol	1.43	2.76
Costau Llog ar Rwymedigaeth Buddion Diffiniedig	1.12	0.90
Cyfraniadau gan gyfranogwyr	0.59	0.46
(Enillion)/colledion actiwaraidd oherwydd newidiadau mewn tybiaethau ariannol	(0.57)	(15.90)
(Enillion)/colledion actiwaraidd oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	(0.40)	(0.04)
(Enillion)/colledion actiwaraidd oherwydd profiad atebolrwydd	0.31	2.49
Budd-daliadau net a dalwyd	0.88	(0.29)
Cost gwasanaeth yn y gorffennol (gan gynnwys cwtogi)	0.00	0.00
Cynnydd net mewn rhwymedigaethau o warediadau/ caffaeliadau	0.00	0.00
Setliadau	0.00	0.00
Rhwymedigaeth buddion diffiniedig terfynol	**26.88**	**23.52**

Newidiadau i Werth Teg Asedau yn ystod y Flwyddyn	Gwerth ar 31 Mawrth 2024 (£M)	Gwerth ar 31 Mawrth 2023 (£M)
Gwerth teg asedau ar y dechrau	**33.14**	**32.65**
Incwm llog ar asedau	1.61	0.91
Ail-fesur enillion/(colledion) ar asedau	2.27	(2.54)
Cyfraniadau gan y Cyflogwr	2.26	1.95
Cyfraniadau gan y Cyfranogwyr	0.59	0.46
Budd-daliadau net a dalwyd	0.88	(0.29)
Cynnydd net mewn asedau o warediadau a chaffaeliadau	0.00	0.00
Setliadau	0.00	0.00
Gwerth teg terfynol yr asedau	**40.75**	**33.14**

Enillion Gwirioneddol ar Asedau	Gwerth ar 31 Mawrth 2024 (£M)	Gwerth ar 31 Mawrth 2023 (£M)
Incwm llog ar asedau	1.61	0.91
Ail-fesur enillion/(colledion) ar asedau	2.27	(2.54)
Enillion gwirioneddol ar asedau	**3.88**	**(1.63)**

Amcangyfrif o gostau pensiwn yn y dyfodol

Buddion a Ariennir

Rydym yn darparu amcangyfrif o'r costau i wariant cynhwysfawr ar ddarpariaeth gwasanaethau yn y dyfodol, yn seiliedig ar y tybiaethau a amlinellir uchod.

Dadansoddiad o'r swm a godir mewn gwariant cynhwysfawr arall ar ddarparu gwasanaethau y flwyddyn nesaf	Blwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2025 (£M)
Cost gwasanaeth cyfredol	1.40
Llog ar rwymedigaeth buddion diffiniedig net	0.00
Cyfanswm costau pensiwn amcangyfrifedig	**1.40**
Lwfans ar gyfer treuliau gweinyddol sydd wedi'u cynnwys yn y Gost Gwasanaeth Cyfredol (£M)	0.04
Amcangyfrif o'r gyflogres bensiynadwy dros y cyfnod (£M)	8.86

Dadansoddiad o Sensitifrwydd

Mae amcangyfrif o effaith newid y prif dybiaethau ynglŷn â gwerth presennol y rhwymedigaeth buddion diffiniedig a ariennir ar 31 Mawrth 2024 a'r gost gwasanaeth ragamcanol ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben ar 31 Mawrth 2025 i'w weld isod.

Yn y naill achos a'r llall, dim ond y dybiaeth a grybwyllir sydd wedi'i newid; mae'r holl dybiaethau eraill yn parhau'r un fath â'r hyn a grynhoir uchod.

Nid ydym wedi cynnwys sensitifrwydd buddion nas ariannwyd (lle bo'n berthnasol) ar sail perthnasedd.

Buddion Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a Ariennir

Rhagdybiaeth cyfradd ddisgowntio Addasiad i'r gyfradd ddisgowntio	**+0.1% y.f.**	**Ffigur sylfaenol**	**-0.1% y.f.**
Gwerth presennol cyfanswm y rhwymedigaeth (£M)	26.29	26.88	27.47
% y newid yng ngwerth presennol cyfanswm y rhwymedigaeth	-2.2%	-	2.2%
Rhagamcan o gost y gwasanaeth (£M)	1.33	1.40	1.47
Y newid mewn % yng nghostau a ragwelir i'r gwasanaeth	-4.8%	-	5.0%

Cyfradd y cynnydd cyffredinol mewn cyflogau Addasiad i'r gyfradd cynnydd mewn cyflog	**+0.1% y.f.**	**Ffigur sylfaenol**	**-0.1% y.f.**
Gwerth presennol cyfanswm y rhwymedigaeth (£M)	26.93	26.88	26.83
% y newid yng ngwerth presennol cyfanswm y rhwymedigaeth	0.2%	-	-0.2%
Rhagamcan o gost y gwasanaeth (£M)	1.40	1.40	1.40
Y newid mewn % yng nghostau a ragwelir i'r gwasanaeth	0.0%	-	0.0%

Cyfradd y cynnydd mewn taliadau pensiwn a phensiynau wedi'u gohirio, a chyfradd ailbrisio'r rhagdybiaeth cyfrifon pensiwn Addasiad i'r gyfradd cynnydd mewn pensiwn	**+0.1% y.f.**	**Ffigur sylfaenol**	**-0.1% y.f.**
Gwerth presennol cyfanswm y rhwymedigaeth (£M)	27.42	26.88	26.34
% y newid yng ngwerth presennol cyfanswm y rhwymedigaeth	2.0%	-	-2.0%
Rhagamcan o gost y gwasanaeth (£M)	1.47	1.40	1.33
Y newid mewn % yng nghostau a ragwelir i'r gwasanaeth	5.0%	-	-4.8%

Tybiaeth marwolaethau ar ôl ymddeol* Addasiad i'r rhagdybiaeth o ran cyfraddau oedran marwolaethau	**-1 flwyddyn**	**Ffigur sylfaenol**	**+1 flwyddyn**
Gwerth presennol cyfanswm y rhwymedigaeth (£M)	27.58	26.88	26.18
% y newid yng ngwerth presennol cyfanswm y rhwymedigaeth	2.6%	-	-2.6%
Rhagamcan o gost y gwasanaeth (£M)	1.45	1.40	1.35
Y newid mewn % yng nghostau a ragwelir i'r gwasanaeth	3.8%		-3.8%

* Mae sgôr o +1 flwyddyn yn golygu y tybir bod aelodau'n dilyn patrwm marwolaethau'r tabl sylfaen ar gyfer unigolyn sydd 1 flwyddyn yn hŷn na nhw.

17. Darpariaethau a Rhwymedigaethau Digwyddiadol a ddatgelwyd o dan IAS 37

Mae'n bosibl y bydd y cytundebau prydlesu ar ein swyddfeydd yng Nghaerdydd a Llanelwy yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw newidiadau, ychwanegiadau a rhaniadau gael eu tynnu ymaith pan ddaw'r brydles i ben. Ni wnaed unrhyw ddarpariaeth gan fod y rhwymedigaeth hon yn ansicr ac mae'n dibynnu ar y landlord yn gofyn am eu tynnu.

18. Asedau Digwyddiadol

Ar 31 Mawrth 2024 roedd £35k o ffioedd cofrestru yn ddyledus. Ar sail y profiad hyd yma, dim ond ar ôl cysylltu â'r person cofrestredig y gallwn gadarnhau a yw heb dalu am ei fod wedi gadael y sector (ac na fyddwn yn ceisio cael y ffi ddyledus) neu a yw'n ddyled ddilys sy'n gysylltiedig ag unigolyn sy'n dal i fod yn gofrestredig.

Felly ni chaiff y £35k sy'n ddyledus ei drin fel incwm yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr gan nad ydym yn siŵr am union werth economaidd y swm hwn oherwydd ar sail unigol ni fyddwn yn gwybod a fydd yr incwm yn dod i law hyd nes y cysylltir â'r person cofrestredig a'i fod yn ymateb.

19. Trafodion Partïon Cysylltiedig

Yn ystod y flwyddyn mae Gofal Cymdeithasol Cymru wedi cael amryw o drafodion perthnasol gyda Llywodraeth Cymru sy'n cael ei hystyried yn barti cysylltiedig. Roedd y trafodion a'r balansau fel a ganlyn:

	2023-24	2022-23
Incwm	£28.81m	£27.36m
Gwariant	£0.56m	£0.72m
Balans Dyledwyr ar 31 Mawrth	£0.176m	£0.144m
Balans Credydwyr ar 31 Mawrth	-	-

Aelodau Bwrdd a Staff Gofal Cymdeithasol Cymru

Ni fu unrhyw weithwyr cyflogedig, gan gynnwys staff rheoli allweddol nac aelodau bwrdd na'u partïon cysylltiedig, yn ymwneud yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol ag unrhyw drafodion gyda Gofal Cymdeithasol Cymru yn ystod y flwyddyn, ar wahân i hawliadau treuliau arferol, taliadau cyflog ac ati. Mae gwybodaeth am staff rheoli allweddol wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad ar Gyflogau.

Fodd bynnag, er mwyn bod yn dryloyw, rydym yn datgelu trafodion perthnasol gyda sefydliadau lle'r oedd gan uwch staff neu aelodau neu unrhyw un o'u teuluoedd swyddi o ddylanwad yn ystod y flwyddyn.

Roedd dau aelod o'n bwrdd yn aelodau o'r Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol a dderbyniodd arian grant gan Gofal Cymdeithasol Cymru ar ffurf Grant Hwyluso Rhanbarthol. Hefyd, roedd tri aelod o'n bwrdd yn aelodau o Fyrddau Iechyd Lleol a oedd yn darparu cyllid hefyd. Yn ogystal, roedd dau o'n haelodau yn aelodau cyswllt o Practice Solutions a gomisiynwyd gennym i wneud gwaith yn 2023-24, ond ni fu'r ddau yn rhan o'r gwaith a gomisiynwyd.

Roedd y trafodion fel a ganlyn:

Aelod o'r Bwrdd	Rôl	Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol	Gwariant 2023-24 (£)	Gwariant 2022-23(£)
Abigail Harris	Aelod	Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro	94,844	235,462
Carl Cooper	Cadeirydd	Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Powys	52,900	92,302
Helen Mary Jones a Jane Moore	Aelod Cyswllt	Practice Solutions	45,376	54,464
Abigail Harris	Cyfarwyddwr Gweithredol	Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro	24,268	6,768
Carl Cooper	Cadeirydd	Bwrdd Iechyd Addysgu Powys	17,500	-
Mick Giannasi	Aelod	Bwrdd Iechyd Addysgu Powys	17,500	-

Mae'r trafodion gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro yn cynnwys ailgodi tâl cydnabyddiaeth Abigail Harris gwerth £6,768 yn ogystal â'r cyllid gwerth £17,500 a ddarparwyd.

Noder bod y taliadau yn y tabl uchod wedi'u gwneud i'r awdurdod lleol enwebedig, sef Cyngor Bro Morgannwg (Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Caerdydd a'r Fro) a Chyngor Sir Powys (Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Powys) yn 2023-24.

20. Asedau Trydydd Parti

Nid oes gan Gofal Cymdeithasol Cymru unrhyw asedau trydydd parti y mae'n gweithredu fel ceidwad neu ymddiriedolwr ynddynt.

21. Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd, y mae angen addasu datganiadau blynyddol 31 Mawrth 2024 ar eu cyfer.

Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Ariennir gan
Lywodraeth Cymru
Funded by
Welsh Government